

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Finanssivalvonnan valvontamaksuista sekä siihen liittyviksi laeiksi (LUONNOS)

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan kumottavaksi laki Finanssivalvonnan valvontamaksusta ja annettavaksi lähes saman sisältöinen laki Finanssivalvonnan valvontamaksuista. Esityksellä turvataan Finanssivalvonnan rahoituksen riittävyys keskipitkällä aikavälillä korottamalla valvontamaksujen kerättävissä oleva mahdollinen enimmäismäärä noin 49 miljoonaan euroon. Lisäksi esityksellä tasapainotetaan eri valvottavaryhmien välisten maksuosuuksien keskinäisiä suhteita, mikä aiheuttaa muutoksia maksuvelvollisten valvontamaksuihin. Ulkomaisten vakuutusyhtiöiden ETA-sivuliikkeille luodaan kokonaan uusi kolmiportainen perusmaksu nykyisen yksitasoisen perusmaksun sijaan.

Esityksellä pyritään lisäksi selkeyttämään maksuja koskevaa sääntelyä sekä mahdollistetaan maksun määrääminen arvioon perustuen. Samassa yhteydessä päivitetään muussa lainsäädännössä tehdyt viittaukset uuteen Finanssivalvonnan valvontamaksuista annettuun lakiin.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2024.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIAALLINEN SISÄLTÖ.....	1
PERUSTELUT	4
1 Asian tausta ja valmistelu	4
2 Nykytila ja sen arviointi.....	4
2.1 Finanssivalvonnan rahoitus	4
2.2 Finanssivalvonnan rahoitusaseman kehitys	5
2.3 Valvontamaksulainsäädännössä havaitut muutostarpeet	8
3 Tavoitteet	9
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset	10
4.1 Keskeiset ehdotukset.....	10
4.2 Pääasialliset vaikutukset.....	11
4.2.1 Taloudelliset vaikutukset	11
4.2.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan.....	16
4.2.3 Vaikutukset kansantalouteen ja julkiseen talouteen.....	16
5 Muut toteuttamisvaihtoehdot	17
5.1 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset.....	17
5.1.1 Valvontamaksujen muuttaminen riskiperusteisiksi.....	17
5.1.2 Valvontamaksujen allokointi eri toimijoiden kesken.....	18
5.1.2 Valvontamaksujen enimmäismäärä	19
5.1.3 Yritysjärjestelyiden huomioiminen suhteellisissa valvontamaksuissa.....	19
5.2 Ulkomaiden lainsäädäntö ja Euroopan keskuspankin valvontamaksusäännökset	20
5.2.1 Pohjoismaiden valvontamaksujen vertailu.....	20
5.2.2 Ruotsi	22
5.2.3 Tanska	23
5.2.4 Norja.....	23
5.2.5 Euroopan keskuspankin valvontamaksut	24
6 Lausuntopalaute.....	24
7 Säännöskohtaiset perustelut.....	24
7.1 Laki Finanssivalvonnan valvontamaksuista.....	24
7.2 Ydinenergialaki	35
7.3 Laki valtion eläkerahastosta.....	35
7.4 Laki Finanssivalvonnasta	35
7.5 Laki Kevasta	35
7.6 Laki evankelis-luterilaisen kirkon eläkerahastosta	35
7.7 Sijoitusrahastolaki.....	35
8 Lakia alemman asteinen sääntely	35
9 Voimaantulo	36
10 Toimeenpano ja seuranta	36
11 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys	36
11.1 Maksujen veronluonteisuus.....	36
11.2 Maksu arviointiperusteella	37
11.3 Valvontamaksujen alentaminen	38
11.4 Finanssivalvonnan oikeus antaa määräyksiä.....	39
LAKIEHDOTUKSET	40
Finanssivalvonnan valvontamaksuista	40

ydinenergialain 52 d §:n muuttamisesta.....	53
valtion eläkerahastosta annetun lain 7 §:n muuttamisesta	53
Finanssivalvonnasta annetun lain 2 ja 18 §:n muuttamisesta.....	54
Kevasta annetun lain 23 §:n muuttamisesta	54
evankelis-luterilaisen kirkon eläkerahastosta annetun lain 13 §:n muuttamisesta	55
sijoitusrahastolain 24 luvun 9 §:n muuttamisesta	55

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

Finanssivalvonta jätti valtiovarainministeriölle 14.3.2022 aloitteen Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain (879/2008, jäljempänä *valvontamaksulaki*) muuttamiseksi. Finanssivalvonta kuvasi aloitteessaan sääntelyssä havaitsemiaan ongelmia, joiden sisältöä on avattu tarkemmin tämän esityksen luvuissa 2.2 ja 2.3. Myös eduskunnan pankkivaltuuston vuoden 2021 kertomuksessa on todettu, että valvontamaksulakia on tarpeen tarkastella sen varmistamiseksi, että finanssisektorin toimijat osallistuvat yhtiömuodosta tai valitusta toimintamallista riippumatta oikeudenmukaisella tavalla valvontakustannusten kattamiseen. Esityksen taustalla vaikuttaa lisäksi Kansainvälisen valuuttarahaston Suomesta vuonna 2022 tekemä Financial Sector Assessment Program -arvio (FSAP), jossa suositeltiin, että ministeriön tulee turvata rahoitusmarkkinaviranomaisten riittävät resurssit velvoitteidensa hoitamiseen.¹

Esitys on valmisteltu valtiovarainministeriössä virkatyönä.

2 Nykytila ja sen arviointi

2.1 Finanssivalvonnan rahoitus

Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 68 §:n mukaan Finanssivalvonnan toiminnasta aiheutuvat kustannukset katetaan perimällä toimenpidemaksuja ja valvontamaksuja. Toimenpidemaksuja peritään esimerkiksi annetuista toimiluvista sekä muista suoritteista. Toimenpidemaksuihin sovelletaan valtion maksuperustelakia (150/1992), minkä johdosta maksujen suuruuden tulisi vastata suoritteen tuottamisesta aiheutuvien kokonaiskustannusten määrää.

Finanssivalvonnan keräämät valvontamaksut ovat puolestaan luonteeltaan enemmän veron kaltaisia. Veronluonteisuus merkitsee käytännössä sitä, ettei maksun määrän ole tarkoitus suoraan vastata niitä kustannuksia, joita yksittäisestä valvottavasta tai valvottavaryhmästä aiheutuu. Valvontamaksuista säädetään erikseen valvontamaksulaissa. Valvontamaksu suoritetaan Suomen Pankille, mutta Finanssivalvonta määrää sen kuitenkin itsenäisesti kalenterivuositain.

Varsinainen maksuun pantava valvontamaksu muodostuu valvontamaksulain mukaisesti perusmaksusta tai suhteellisesta maksusta taikka yhdistetystä perusmaksusta ja suhteellisesta maksusta. Perusmaksu on luonteeltaan kiinteä euromääräinen maksu. Suhteellinen maksu taas lasketaan maksuvelvollisen viimeksi vahvistetun tilinpäätöksen mukaisen taseen loppusumman, hallintoitujen sijoitusrahastojen tai hoidettujen vaihtoehtorahastojen varojen yhteismäärän, liikevaihdon, vakuutusmaksutulon tai jäsenmaksutulon perusteella. Suhteellisten maksujen tarkempia määräytymisperiaatteita on kuvattu ”Finanssivalvonnan toiminta yhteisessä valvontamekanismissa sekä rahoitus muuttuvassa toimintaympäristössä” -työryhmämuistion² jaksossa 2.1.2. Valvontamaksu eräännyy maksettavaksi Finanssivalvonnan määräämänä ajankohtana, joka voi olla aikaisimmillaan kulloisenkin kalenterivuoden kesäkuun viimeinen päivä.

¹ IMF Country Report No. 23/39, sivu 9, suositus 3. <https://www.imf.org/en/Publications/CR/Issues/2023/01/20/Finland-Financial-System-Stability-Assessment-528426>

² Finanssivalvonnan toiminta yhteisessä valvontamekanismissa sekä rahoitus muuttuvassa toimintaympäristössä – Työryhmämuistio. <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/75190>

Finanssivalvonta kerää vuosittain valvontamaksuja vain kuluvan vuoden budjetoituja menoja vastaavan määrän. Laskennassa huomioidaan Finanssivalvonnan muut tuotot sekä edellisinä tilikausina syntynyt mahdollinen rahoitusylijäämä tai rahoitusaliäämä. Käytännössä nykyisten valvontamaksujen perusteet on laadittu siten, että valvontamaksuina ja toimenpidemaksuina kerättävä määrä riittää kattamaan 95 prosenttia (*tavoitetaso*) Finanssivalvonnan kuluista. Loppuosa eli viisi prosenttia jää Suomen Pankin vastattavaksi (*julkisen rahoituksen osuus*).

Mikäli valvontamaksut yhdessä muiden tuottojen kanssa ylittävät talousarvion mukaiset kustannukset yli viidellä prosentilla, on kaikilta maksuvelvollisilta perittäviä valvontamaksuja alennettava samalla suhteellisella määrällä siten, ettei niin sanottu valvontamaksujen ylite nouse viittä prosenttia suuremmaksi. Tuottoihin lasketaan tällöin myös edellisiltä vuosilta mahdollisesti kertynyt ylijäämä tai tuottojen vähennyksenä edellisiltä vuosilta kertynyt alijäämä. Tällä estetään jatkuvan ylijäämän kertyminen Finanssivalvonnan budjettiin.

Finanssivalvonnan talousarvion käsittelee Finanssivalvonnan johtokunta, joka tämän jälkeen alistaa päätöksensä Suomen Pankin johtokunnan vahvistettavaksi. Jotta Finanssivalvonnan olisi mahdollista reagoida valvontaympäristön muutoksiin, johtokunta on katsonut tarpeelliseksi sisällyttää talousarvioon tietynasteisen rahoituspuskurin. Tavoitteellisena puskuritasona on pidetty viittä prosenttia, mutta todellisen puskurin taso vaihtelee vuodesta riippuen.

Maksuperusteiden mitoituksen ennakoitavuudesta ja huolellisesta talousarviosuunnittelusta huolimatta on mahdollista, etteivät valvontamaksut yhdessä muiden tuottojen kanssa riitä kattamaan Finanssivalvonnan valvontatyöstä aiheutuvia välttämättömiä kustannuksia. Riski alijäämän syntymisestä voi toteutua muun muassa finanssisektoria koskevien merkittävien rakennemuutosten seurauksena. Tällaisen mahdollisen rahoitusaliäämän uhatessa Finanssivalvonnan johtokunnan on viipymättä laadittava suunnitelma alijäämän kattamiseksi tarvittavista toimenpiteistä. Mahdollisia toimia ovat tällöin Finanssivalvonnan kustannusten supistaminen tai valvontamaksuperusteiden muuttaminen.

Finanssivalvonnan toimintaa ohjaa johtokunta, jossa on kuusi jäsentä. Johtokunnan tehtäviin kuuluu päättää Finanssivalvonnan valvontamaksuista ja toimenpidemaksuista. Lisäksi johtokunta käsittelee Finanssivalvonnan vuotuisen talousarvion, jonka Suomen Pankin johtokunta vahvistaa. Tämän lisäksi Suomen Pankin pankkivaltuusto valvoo Finanssivalvonnan toiminnan yleistä tarkoituksenmukaisuutta ja tehokkuutta. Pankkivaltuustoon kuuluu yhdeksän eduskunnan valitsemaa pankkivaltuutettua. Finanssivalvonnan johtokunnan tulee myös antaa tarvittaessa, kuitenkin vähintään kerran vuodessa, pankkivaltuustolle kertomus Finanssivalvonnan toiminnalle asetetuista tavoitteista ja niiden toteutumisesta mukaan lukien arvio valvonnassa odotettavista muutoksista, niiden vaikutuksesta valvontamaksukertymään sekä odotettavissa olevien muutosten edellyttämistä toimenpiteistä. Lisäksi pankkivaltuusto vahvistaa Suomen Pankin johtokunnan esityksestä pankin tilinpäätöksen perusteet ja päättää tilintarkastajien lausunnon perusteella pankin tuloslaskelman ja taseen vahvistamisesta. Viisi prosenttia Finanssivalvonnan rahoituksesta tulee Suomen Pankilta, minkä lisäksi Suomen Pankki vastaa edellä mainituin tavoin Finanssivalvonnan mahdollisen alijäämän rahoittamisesta.

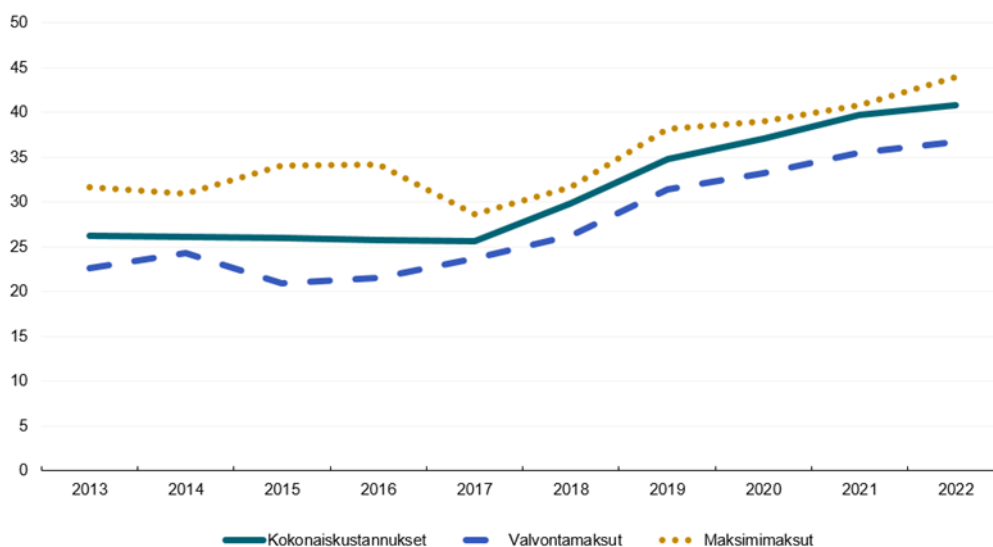
2.2 Finanssivalvonnan rahoitusaseman kehitys

Finanssivalvonta peri valvonta- ja toimenpidemaksuja vuonna 2022 yhteensä 38,7 miljoonaa euroa. Valvontamaksuina kerättiin noin 36,7 ja toimenpidemaksuina noin 2,1 miljoonaa euroa. Lisäksi viisi prosenttia rahoituksesta, yhteensä noin 2 miljoonaa euroa, oli peräisin Suomen Pankilta ja 1,9 miljoonaa euroa edelliseltä vuodelta siirtynyttä ylijäämää. Näin ollen Finanssivalvonnalla oli käytössä 40,7 miljoonaa euroa toimintakulujensa kattamiseen. Finanssivalvonnan vuodelle 2023 vahvistetut toimintamenot ovat 47,1 miljoonaa euroa. Talousarvion mukaan

valvonta- ja toimenpidemaksuja kerätään vuonna 2023 yhteensä 42,8 miljoonaa euroa, minkä lisäksi viisi prosenttia kustannuksista eli 2,4 miljoonaa euroa tulee Suomen Pankilta.

Kuvaaja 1: Finanssivalvonnan kokonaiskustannukset ja valvontamaksujen kehitys vuosina 2013–2022

Finanssivalvonnan kokonaiskustannukset ja valvontamaksujen kehitys 2013–2022 (miljoonaa euroa)

Finanssivalvonnan rahoitusasemaa on tarkasteltu viimeksi vuonna 2016 valmistuneessa työryhmämuistiossa³ ja hallituksen esityksessä 201/2016 vp. Tällöin valvontamaksulain mukaisten perusmaksujen tasoa korotettiin seitsemällä prosentilla. Samalla alennettiin suhteellisten maksujen kertoimia ja lisättiin uusia maksuluokkia merkittäville sivuliikkeille. Finanssivalvonnan tehtävät ovat kasvaneet tämän uudistuksen jälkeen. Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen ehkäisyn valvontaa on vahvistettu vuodesta 2018 lähtien. Samoin Nordea Bank Abp:n muutto Suomeen vuonna 2018 vaikutti merkittävästi valvontatyöhön. Myös vahvana jatkunut digitalisaatiokehitys on aiheuttanut paineita valvonnan kehittämiseen ja päivittämiseen sekä nostanut Finanssivalvonnan kustannuksia. Kustannuspaineita aiheuttavat jatkossakin Finanssivalvonnan kasvavat valvontatehtävät ja etenkin pienempien valvottavien määrän kasvu. Esimerkiksi aiemmin Etelä-Suomen aluehallintoviraston valvonnan alaisuuteen kuuluneet luotonantajat ja -välittäjät siirtyvät heinäkuussa 2023 Finanssivalvonnan valvontaan. Valvottavien toimijoiden määrän kasvun lisäksi Finanssivalvonnan tietojärjestelmäkustannusten odotetaan nousevan tulevina vuosina digitalisoitumiseen liittyvien valvontatyökalujen kehittämisen myötä. Finanssivalvon-

³ Ks. Finanssivalvonnan toiminta yhteisessä valvontamekanismissa sekä rahoitus muuttuvassa toimintaympäristössä – Työryhmämuistio. <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/75190>

nan tehtäväkenttä tulee myös laajenemaan tulevina vuosina kestävän kehityksen ja ilmastonmuutoksen sekä erityisesti kestävyysraportoinnin⁴ valvonnan, mahdollisesti kansalliseen tiedotevarastoon liittyvän ESAP-hankkeen⁵, kryptovarojen markkinoita sääntelevän MiCa-asetuksen⁶, finanssialan häiriönsietokykyä koskevan DORA-asetuksen⁷ sekä uuden rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseen tähtäävän sääntelykokonaisuuden⁸ myötä. Lisäksi Finanssivalvonnan kustannuksia ovat kasvattaneet Euroopan pankkiviranomaisen, Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen sekä ja Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen kasvaneet jäsenmaksusuudet. Jäsenmaksut ovat kasvaneet viimeisten viiden vuoden aikana 56 prosenttia eli 0,9 miljoonasta eurosta 1,4 miljoonaan euroon.

Kuvaajasta 1 on havaittavissa Finanssivalvonnan kokonaiskustannusten trendinomainen kasvu vuodesta 2017 lähtien. Vuonna 2022 kokonaiskustannusten määrä oli yhteensä 40,8 miljoonaa euroa. Samankaltaista trendiä on seurannut myös maksuvelvollisilta kerättävien valvontamaksujen määrä, joka on kasvanut vuoden 2016 lukemasta (21,6 miljoonaa euroa) vuoden 2022 lukemaan (36,7 miljoonaa euroa). Kokonaiskustannusten taso on lähentynyt merkittävästi sitä tasoa, joka on enimmillään kerättävissä valvontamaksuina. Näiden välinen erotus oli pienimmillään vuonna 2021, jolloin valvontamaksujen maksimitaso asettui 40,8 miljoonaan euroon ja kokonaiskustannusten taso taas 39,7 miljoonaan euroon.

Vaikka valvontamaksujen nykyinen enimmäismäärä yhdessä Suomen Pankin viiden prosentin maksuosuuden kanssa riittää tällä hetkellä kattamaan Finanssivalvonnan kustannukset, on valvontamaksujärjestelmä herkkä etenkin taloustilanteessa tapahtuville muutoksille. Jos useiden valvottavien tunnusluvut pienenevät samanaikaisesti, voi suhteellisina maksuina kerättävien valvontamaksujen maksimitaso pudota huomattavasti. Tällöin valvontamaksuina kerätty summa ei välttämättä enää riitä Finanssivalvonnan välttämättömien toimintamenojen kattamiseksi. Tällaisessa tilanteessa Finanssivalvonnan tulisi sopeuttaa toimintaansa alemman valvontamaksusumman tasolle, vaikka valvonnan varsinainen tarve ei laskisikaan. Valvontamaksujen sitominen valvottavien tunnuslukuihin kuten taseisiin muodostaa näin valvontamaksujärjestelmään huomattavan sisäisen riskin, joka on omiaan realisoitumaan erityisesti matalasuhdanteissa sekä talouden äkillisissä häiriötilanteissa.

Kuten kuvaajasta 1 on havaittavissa, ovat Finanssivalvonnan kokonaiskustannukset saavuttaneet maksujen kerättävissä olevaa enimmäistasoa. Vuoden 2023 valvontamaksutarpeeksi on arvioitu 41,1 miljoonaa euroa ja vuoden 2024 tarpeeksi puolestaan 43,5 miljoonaa euroa. Finanssivalvonnan rahoitus on arvioiden mukaan riittävä kuluvalle vuodelle sekä vuodelle 2024, mikäli valvottavien tunnuslukujen keskimääräinen kasvu jatkuu odotetulla, noin kahden ja puolen prosentin vuotuisella tasolla. Mahdollinen taloustilanteen epäsuotuisa kehitys lisää valvottavien

⁴ Euroopan unionin direktiivi (EU) 2022/2464 asetuksen (EU) N:o 537/2014, direktiivin 2004/109/EY, direktiivin 2006/43/EY ja direktiivin 2013/34/EU muuttamisesta yritysten kestävyysraportoinnin osalta

⁵ COM (2021) 723 final, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus rahoituspalvelujen, pääomamarkkinoiden ja kestävyuden kannalta merkityksellisiin julkisesti saatavilla oleviin tietoihin keskitetyn pääsyn tarjoavan eurooppalaisen keskitetyn yhteispisteen perustamisesta

⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2023/1114, annettu 31 päivänä toukokuuta 2023, kryptovarojen markkinoista sekä asetusten (EU) N:o 1093/2010 ja (EU) N:o 1095/2010 ja direktiivien 2013/36/EU ja (EU) 2019/1937 muuttamisesta

⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2022/2554, annettu 14 päivänä joulukuuta 2022, finanssialan digitaalisesta häiriönsietokyvystä ja asetusten (EY) N:o 1060/2009, (EU) N:o 648/2012, (EU) N:o 600/2014, (EU) N:o 909/2014 ja (EU) 2016/1011 muuttamisesta

⁸ [Talousrikollisuuden torjunta: Komissio vahvistaa rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevia sääntöjä, lehdistötiedote 20.7.2021, Euroopan komissio](#)

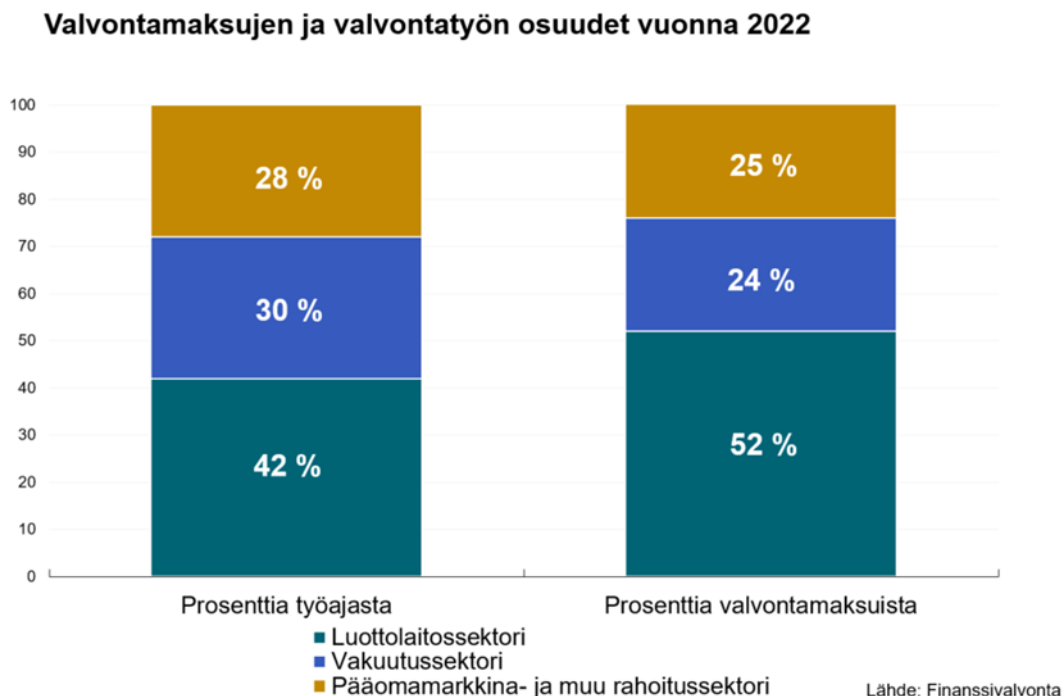
tunnuslukujen kasvuun liittyvää epävarmuutta. Mikäli valvottavien tunnusluvut eivät kasvaisi odotetusti tulevina vuosina, tulisi vuodesta 2024 alkaen valvontamaksut periä lain salliman maksimimäärän mukaisesti. Vuoden 2025 valvontamaksutarpeeksi on arvioitu 44,7 miljoonaa euroa, kun taas valvontamaksuina arvioidaan voitavan kerätä 45,8 miljoonaa euroa. Tämä vaikeuttaisi Finanssivalvonnan mahdollisuuksia reagoida tarvittaessa valvontaympäristön muutoksiin ja mahdollisiin ennakoimattomiin rahoitustarpeisiin.

2.3 Valvontamaksulainsäädännössä havaitut muutostarpeet

Valvontamaksujen enimmäismäärän riittävyyteen liittyvien haasteiden lisäksi laissa on havaittu muita muutostarpeita. Eräiden valvottavaryhmien valvontamaksut eivät tällä hetkellä vastaa riittävästi valvonnasta aiheutuvia kustannuksia.

Kuten kuvaajasta 2 on huomattavissa, vuonna 2022 erityisesti luottolaitossektori on maksanut suhteessa enemmän valvontamaksuja (52 prosenttia valvontamaksuista) verrattuna sektorille kohdistettuun arvioituun työaikaan (42 prosenttia käytetystä työajasta). Sen sijaan vakuutussektorin sekä pääomamarkkina- ja muun rahoitussektorin valvontamaksuosuudet ovat jääneet matalammiksi verrattuna niihin käytettyyn arvioituun työaikaan. Vakuutussektorin valvontaan on kohdistettu arviolta 30 prosenttia työajasta, mutta sektori vastaa 24 prosentista valvontamaksuista. Pääomamarkkina- ja muulle rahoitussektorille työaika on kohdistettu arviolta 28 prosentista edestä, mutta sektorin valvontamaksujen osuus on 25 prosenttia valvontamaksuista. Valvontamaksujen allokointia maksuvelvollisten välillä olisi siis tarpeen päivittää vastaamaan paremmin niihin kohdistuvaa arvioitua valvontatyötä.

Kuvaaja 2: Valvontamaksujen ja valvontatyön sektorikohtaiset osuudet vuonna 2022

Valvontamaksulaissa on myös havaittu ulkomaisten ETA-vakuutusyhtiöiden sivuliikkeitä koskevien maksujen jälkeenjääneisyyttä. Vakuutusyhtiöiden ”sivuliikkeistyminen” on johtanut tilanteeseen, jossa toimijoiden nykyinen maksuosuus ei vastaa niiden valvonnasta syntyvää kustannusta eikä niiden osuutta markkinasta. Finanssivalvonta valvoo ETA-sivuliikkeiden menettelytapoja yhteisen eurooppalaisen lainsäädännön mukaisesti. Vakavaraisuusvalvonta kuuluu sivuliikkeiden osalta kotimaan valvojalle. Ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön sivuliike maksaa tällä hetkellä vain 1070 euron perusmaksun eikä lainkaan suhteellista maksua. Tämä on merkittävä ero verrattuna suomalaisiin vakuutusyhtiöihin, jotka maksavat myös taseperustaista suhteellista valvontamaksua. Tällöin myös niiden valvontamaksun taso kasvaa yhtiön toiminnan laajuuden kasvaessa.

Ulkomaisten ETA-vakuutusyhtiöiden pelkkään perusmaksuun pohjautuva valvontamaksu vastaa huonosti valvonnan tarvetta. Etenkin vahinkovakuutusyhtiöiden puolella epäsuhta on selkeä. Suomalaisen vahinkovakuutusyhtiöiden maksutulo oli vuonna 2021 noin 4 miljardia euroa. Vahinkovakuutusyhtiöiden ETA-sivuliikkeiden maksutulo on puolestaan samana vuonna yhteensä noin 1,2 miljardia euroa. Lukemista voidaan huomata, että ETA-sivuliikkeet maksavat huomattavan matalaa maksua valvonnastaan verrattuna niiden osuuteen vahinkovakuutusmarkkinoista, vaikka otetaan huomioon, että valvonta kohdistuu yksinomaan menettelytapojen valvontaan.

Valvontamaksulakia on katsottu myös tarpeelliseksi selkeyttää. Valvottavien maksuvelvollisten määrä on kasvanut huomattavasti ja tehnyt valvontamaksulaista vaikeaselkoisen. Siksi on katsottu tarpeelliseksi tarkastella keinoja lain selkeyttämiseksi ja yksinkertaistamiseksi.

Voimassa oleva valvontamaksulain 3 § sisältää säännöksen siitä, miten yritysjärjestelyt tulisi huomioida maksuvelvollisen suhteellisen maksun määrässä. Kuluvan tilikauden aikana tapahtuneet muutokset toiminnan laajuudessa otetaan huomioon silloin, kun kysymys on maksuvelvollisen sulautumisesta toiseen maksuvelvolliseen tai muusta lain 3 §:ssä tarkoitettusta yritysjärjestelystä. Jos esimerkiksi maksuvelvollinen on sulautunut toiseen maksuvelvolliseen, valvontamaksu peritään vain vastaanottavalta yritykseltä, mutta se lasketaan sekä sulautuneen että vastaanottaneen yrityksen yhteenlasketun tilinpäätöksen perusteella. Säännös ei vaikuta valvontamaksujen kokonaiskertymään, vaan ainoastaan maksuvelvollisten välisiin maksuosuuksiin.

Yritysjärjestelysäännöksen tavoitteena on kohtuullistaa maksujen määräytymistä, mutta säännöksen on havaittu aiheuttavan haasteita käytännössä. Pykälän vaikutus maksuvelvollisten valvontamaksuihin ja valvontamaksujen kertymään on vähäinen, mutta laskelmien tekeminen aiheuttaa verrattain paljon työtä Finanssivalvonnalle. Säännös on aiheuttanut myös hallinnollista taakkaa, sillä käytännössä Finanssivalvonnan johtokunnan tulee vahvistaa uudet valvontamaksut erikseen. Näistä syistä esityksen yhteydessä on katsottu tarpeelliseksi tarkastella vaihtoehtoja yritysjärjestelysäännöksen kehittämiseksi.

3 Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on turvata Finanssivalvonnan rahoituksen riittävyys keskipitkällä aikavälillä. Tähän tavoitteeseen pyritään tasapainottamalla eri valvottavaryhmien välisiä maksuosuuksia sekä korottamalla valvontamaksujen kerättävissä olevaa enimmäistasoa. Esityksen tarkoituksena on myös varmistaa, että valvontamaksut vastaisivat paremmin valvonnasta aiheutuvaa työpanosta. Esityksen tavoitteena on edellä mainittujen muutosten avulla tukea osaltaan finanssisektorin valvonnan resursointia, tehokkuutta ja uskottavuutta. Tavoitteena on myös tehdä muita soveltamiskäytännössä tarpeellisiksi havaittuja täsmennyksiä sääntelyyn.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

Finanssivalvonnan kerättävissä olevien valvontamaksujen kokonaismäärää ehdotetaan korotettavaksi siten, että vuoden 2022 maksuvelvollisten tiedoilla maksuina olisi kerättävissä enimmillään noin 49 miljoonaa euroa. Korotus olisi omiaan turvaamaan Finanssivalvonnan valvonnan resursointia keskipitkällä aikavälillä sekä varmistamaan valvonnan uskottavuutta myös tulevaisuudessa.

Valvontamaksujen allokointia maksuvelvollisten välillä ehdotetaan päivitettävän vastaamaan paremmin eri maksuvelvollisryhmille kohdistettua valvontatyötä. Tämä edistäisi eri maksuvelvollisryhmien välisten maksujen keskinäistä tasapuolisuutta. Tässä yhteydessä on myös huomioitava valvontamaksulain taustalla vaikuttava ajatus siitä, että suuret valvottavat subventoivat maksuosuudellaan osin pienempien valvottavien valvontamaksuja sekä kustantavat suhteessa enemmän valvontatyössä tarvittavaa infrastruktuuria. Veronluonteisen valvontamaksun ei myöskään ole tarkoituskaan täysin vastata yksittäisestä valvottavasta tai valvottavaryhmästä aiheutuvia kustannuksia. Maksuja korotettaisiin kuitenkin suhteessa enemmän sellaisten toimijoiden osalta, joiden maksurasite on voimassa olevan lain maksuperusteilla jäänyt pieneksi verrattuna niihin kohdistettuun arvioituun työpanokseen.

Kaikkien maksuvelvollisten perusmaksuihin ehdotetaan tehtävän tasokorotus, jonka suuruus riippuisi valvottavaryhmästä. Tasokorotuksen vähimmäistaso olisi 18 prosenttia, mikä vastaisi nimellisessä bruttokansantuotteessa vuosina 2016–2022 tapahtunutta muutosta. Muutoin perus- ja suhteellisia maksuja korotettaisiin eri suhteessa maksujen allokoinnin tasapainottamiseksi suhteessa arvioituun työpanokseen. Keskimäärin maksujen enimmäismääriä korotettaisiin alla taulukossa mainituihin tavoin. Valvottavaryhmien sisällä maksujen korotukset voivat kuitenkin jossain määrin vaihdella esitetystä keskimääräisestä korotuksesta, sillä joihinkin ryhmiin sisältyy hyvin erilaisia ja erikokoisia maksuvelvollisia. Maksuvelvollisten suhteellisten maksujen korotuksessa huomioidaan lisäksi tavoite siitä, että kokonaisuudessaan valvontamaksuina kerättävissä oleva summa olisi noin 49 miljoonaa euroa. Heinäkuussa 2023 valvontamaksulaki laajenee kattamaan myös eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annetun lain (186/2023) mukaiset toimijat. Näiden toimijoiden maksuvelvollisuuden myötä valvontamaksuina kerättävissä oleva enimmäismäärä nousisi noin 50 miljoonaan euroon.

Taulukko 1: Ehdotetut valvottavaryhmäkohtaiset keskimääräiset enimmäiskorotukset

Valvottavaryhmä	Keskimääräinen korotus perusmaksun enimmäismäärään	Keskimääräinen korotus suhteellisen maksun enimmäismäärään
Luottolaitokset	18 %	3 %
Sijoituspalvelu- ja rahastoyritykset	28 %	13 %
Vakuutuslaitokset	28 %	30 %
Eläkelaitokset	18 %	5 %

Listayhtiöt	28 %	13 %
Muu rahoitussektori	28 %	13 %
Säätiöt ja kassat	85 %	10 %
Muu vakuutussektori	160 %	5 %

Ulkomaisten vakuutusyhtiöiden ETA-sivuliikkeille ehdotetaan uutta vakuutusmaksutuloon perustuvaa kolmiportaista perusmaksua. Sivuliikkeiden tämänhetkisen 1070 euron perusmaksun on katsottu olevan huomattavan matala verrattuna niihin käytettyyn arvioituun valvontatyön määrään. Näiden toimijoiden osalta on päädytty porrastettuun perusmaksuun, joka huomioisi eri kokoiset sivuliiketoimijat. Porrastetun perusmaksun sijaan vaihtoehtoisesti näille toimijoille voisi harkita suhteellisen maksun asettamista, joka huomioisi toimijoiden väliset kokoerot. Kolmiportainen perusmaksu katsottiin kuitenkin suhteellista maksua paremmaksi vaihtoehdoksi, koska suhteellisen maksun määrittämisessä tarvittavia ajantasaisia tietoja olisi haastavaa saada näistä toimijoista.

Vakuutuskassojen osalta valvontamaksu ehdotetaan muutettavan pelkäksi perusmaksuksi nykyisen suhteellisen maksun sijaan. Muutos on tarpeen, koska kassojen suhteellisen maksun merkitys on jäänyt käytännössä vähäiseksi, mutta sen on katsottu aiheuttavan turhaa työtä valvontamaksuprosessissa.

Esityksellä annettaisiin uusi laki Finanssivalvonnan valvontamaksuista. Uudessa laissa on pyritty selkeämpään ja yksinkertaisempaan rakenteeseen voimassa olevana lakiin verrattuna, sillä valvottavat ryhmiteltäisiin omiin säännöksiinsä toimialoittain. Lain käytännön soveltamista helpotettaisiin Finanssivalvonnan ehdotettavalla valtuudella määrätä tietyissä tilanteissa valvontamaksu arvioperusteisesti. Voimassa olevan yritysjärjestelysäännöksen kaltaista säännöstä ei ehdoteta säädettäväksi uuteen lakiin. Tämä on katsottu tarpeelliseksi luvussa 2.3 tarkemmin kuvattujen haasteiden välttämiseksi.

4.2 Pääasialliset vaikutukset

4.2.1 Taloudelliset vaikutukset

Valvontamaksujen kokonaisenimmäismäärän korotus

Voimassa oleva valvontamaksulaki mahdollistaa noin 44 miljoonan euron keräämisen valvontamaksuina. Tulevien vuosien valvontamaksujen kokonaisenimmäissumman kehitystä on vaikeaa arvioida tarkasti, koska tämä on riippuvainen taloudellisten suhdanteiden ja maksuvelvollisten tunnuslukujen kehityksestä. Suhteellisten maksujen suuruus on sidottu valvottavien tunnuslukuihin, joten esimerkiksi näiden pieneneminen johtaisi samalla myös Finanssivalvonnan suhteellisina valvontamaksuina keräämän määrän laskuun. Tästä syystä vaikutusarvioihin liittyy epävarmuuksia, ja niitä on pidettävä ennen kaikkea suuntaa antavina.

Mikäli finanssisektorin rakenne ja koko säilyvät vuoden 2022 tasolla, olisi valvontamaksuina uuden lain myötä kerättävissä noin 49 miljoonaa euroa. Ehdotetun 49 miljoonan euron kerättävissä olevan määrän arvioidaan riittävän kattamaan luvussa 2.2. tarkemmin eritellyt ennakoitavissa olevat Finanssivalvonnan lähivuosien kustannustarpeet. Finanssivalvonnan rahoituksen

kestävyyttä ja valvontamaksulain kokonaisrakennetta on tarpeen tarkastella säännöllisin väliajoin, esimerkiksi 5–10 vuoden välein, sääntely-ympäristössä ja valvottavaryhmissä tapahtuvien muutosten takia.

Finanssivalvonnan arvioidut toimintamenot ovat nousemassa luvussa 2.2 tarkemmin kuvatulla tavoin. Finanssivalvonta kattaa nämä kustannukset pääosin valvottavilta keräämillään valvontamaksuilla. Tämä merkitsee käytännössä sitä, että valvottavien valvontamaksut mitä todennäköisimmin nousisivat. Vaikutusten lopullista euromäärää on vaikeaa arvioida etukäteen, koska valvontamaksujen korotukset eivät seuraa suoraan lain toimeenpanosta. Valvontamaksulaki määrittelee maksujen potentiaalisen enimmäismäärän sekä niiden kohdentumisen eri maksuluokkien ja valvottavien välillä. Sen sijaan todellisen vuosittaisen maksurasitteen määrittelee Suomen Pankin johtokunta vahvistaessaan Finanssivalvonnan johtokunnan esityksestä sen talousarvion. Talousarvion perusteella Finanssivalvonnan johtokunta määrittelee alentamisker-toimen ja samalla todellisen maksurasitteen suhteessa lain mahdollistamaan valvontamaksujen enimmäismäärään.

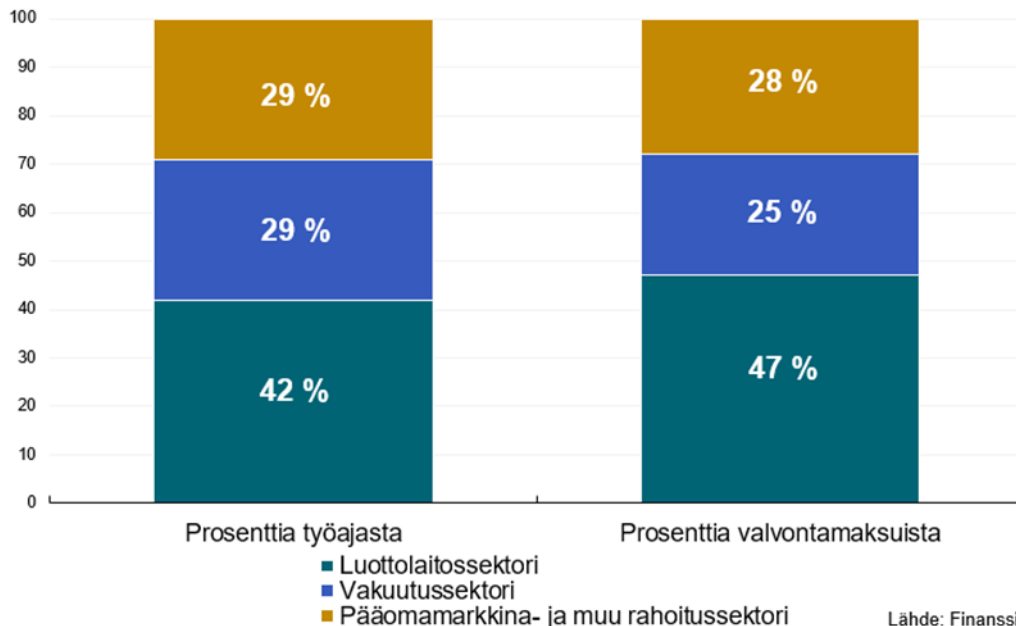
Valvontamaksujen allokoinnin muutokset

Sillä, että valvontamaksuja muutettaisiin vastaamaan paremmin kustakin valvottavasektorista aiheutuvaa arvioitua työmäärää, olisi taloudellisia vaikutuksia maksuvelvollisten välillä. Muutokset vaikuttaisivat välittömästi siihen, miten suurina valvontamaksut kerätään kultakin valvottavaryhmältä ja valvottavalta sekä näiden maksujen suuruuden keskinäiseen suhteeseen. Vaikutusten euromääräistä suuruutta on kuitenkin vaikeaa arvioida ennalta, koska suuruus on riippuvainen Finanssivalvonnan talousarviosta sekä mahdollisesta alennuskertoimesta.

Allokoinnin muutosten keskeisin vaikutus olisi, että uuden lain myötä valvontamaksut vastaisivat entistä paremmin kuhunkin valvottavaryhmään kohdistettua arvioitua työpanosta. Käytännössä valvontamaksuja korotettaisiin enemmän vakuutussektorilla sekä pääomamarkkina- ja muulla rahoitussektorilla. Näiden toimijoiden maksujen suhteellinen osuus kaikista valvontamaksuista kohoaisi maksujen kokonaiskertymässä 25 ja 28 prosenttiin. Maksujen kerättävissä oleva enimmäismäärä nousisi myös luottolaitossektorilla, mutta suhteessa vähemmän. Luottolaitosten maksujen osuus kokonaiskertymästä olisi allokoinnin muutosten jälkeen 47 prosenttia. Verrattuna vuonna 2022 kerättyihin maksuihin muutokset olisivat merkinneet 7 prosentin eli 0,6 miljoonan euron kokonaiskorotusta vakuutussektorin valvontamaksuihin, 12 prosentin eli 1,1 miljoonan euron korotusta pääomamarkkina- ja muun rahoitussektorin maksuihin sekä 9 prosentin eli 1,7 miljoonan euron kokonaislaskua luottolaitossektorin valvontamaksuihin.

Kuvaaja 3: Ehdotetut uudet valvontamaksujen osuudet verrattuna arvioituun valvontatyöhön

Ehdotetut uudet valvontamaksujen osuudet verrattuna valvontatyöhön

Allokoinnin muutosten arvioidaan vähentävän Finanssivalvonnan rahoituksen riippuvuutta yhdestä valvottavasektorista, edistävän valvontakustannusten kattamisen oikeudenmukaisuutta ja turvaavan osaltaan myös rahoituksen riittävyyttä. Käytännössä valvontamaksut nousisivat prosentuaalisesti enemmän useiden pienempien kuin suurempien toimijoiden osalta. Euromääräisesti korotusten arvioidaan säilyvän kuitenkin kohtuullisina pienemmillekin toimijoille. Allokoinnin muutoksia ei ole jäljempänä luvussa 5.1 kuvatuin tavoin katsottu tarkoituksenmukaiseksi toteuttaa täysin valvontatyön arvioitua määrää vastaavina, sillä tämä voisi aiheuttaa suhteettoman korkeita maksujen korotuksia ja luoda haasteita etenkin pienimpien toimijoiden toiminnan jatkuvuudelle. Siksi tärkeänä on katsottu säilyttää edelleenkin periaate maksujen veronluonteisuudesta. Suuret toimijat maksavat jatkossakin suhteessa enemmän valvontamaksuja verrattuna pienempiin toimijoihin.

Vaikutukset maksuvelvollisiin

Valvontamaksujen kerättävissä olevan enimmäismäärän korotus ja allokointien muutokset vaikuttaisivat maksuvelvollisiin vaihtelevasti riippuen maksuvelvollisen yrityksen koosta ja sen tarjoamista finanssipalveluista. Esityksen vaikutusten arvioinnissa on tarkasteltu valvottavaryhmäkohtaisten maksujen keskimääräisiä muutoksia prosentuaalisesti ja euromääräisesti. Lisäksi eri valvottavaryhmien osalta on arvioitu, kuinka paljon kussakin ryhmässä maksu nousisi vähimmillään tai enimmillään euromääräisesti. Vertailun pohjana ovat voimassa olevan valvontamaksulain mahdollistamat valvontamaksujen enimmäismäärät. Näitä lukuja on verrattu ehdotetun uuden valvontamaksulain mahdollistamiin enimmäismääriin. Laskelmat on toteutettu vuoden 2022 valvontamaksudatan ja valvottavien perusteella.

Esitetyt vaikutukset ovat ehdotetun lainsäädännön mukaiset enimmäismäärät, joihin maksuvelvollisten valvontamaksut voisivat enimmillään nousta. Todelliset perittävät valvontamaksut

määräytyvät edellä selostetuin tavoin Finanssivalvonnan todellisten toimintamenojen perusteella.

Luottolaitosten osalta maksuina kerättävissä olevan enimmäismäärän korotus merkitsisi keskimäärin 3,6 prosentin ja 3 861 euron suuruista korotusta valvontamaksuihin. Vuoden 2022 luvuilla laskettuna pienimmän luottolaitostoimijan maksu nousisi enimmillään 41 eurolla. Suurimman luottolaitostoimijan osalta korotus olisi enimmillään 334 106 euroa.

Henkivakuutusyhtiöiden osalta maksuina kerättävissä olevan enimmäismäärän korotus merkitsisi keskimäärin 29,9 prosentin ja 65 398 euron suuruista korotusta valvontamaksuihin. Vahinkovakuutusyhtiöiden osalta vastaavat luvut olisivat 29,8 prosenttia ja 72 511 euroa. Työeläkevakuutusyhtiöiden maksut puolestaan kohoaisivat keskimäärin 5,1 prosentilla, mikä merkitsisi keskimäärin 42 575 euron korotusta. Työeläkevakuutusyhtiöiden osalta on katsottu korostetun tärkeäksi, ettei niiden toimijoiden maksuilla subventoida muiden toimijoiden mahdollisesti liian alhaisia valvontamaksuja, mistä syystä näihin kohdistuva korotus on muuta vakuutussektoria alhaisempi. Henki-, vakuutus- ja työeläkevakuutusyhtiöiden joukossa pienimmän toimijan osalta maksu nousisi enimmillään 2 506 eurolla ja suurimman toimijan osalta enimmillään 176 413 eurolla.

Työttömyyskassojen osalta maksuina kerättävissä olevan enimmäismäärän korotus merkitsisi keskimäärin 14,4 prosentin korotusta valvontamaksuihin. Pienimmän toimijan korotus olisi enimmillään 2 224 euroa ja suurimman taas 49 784 euroa. Eläkesäätiöiden ja -kassojen maksut kohoaisivat keskimäärin 29,3 prosentilla. Pienimmän toimijan korotus olisi enimmillään 327 euroa ja suurimman puolestaan 4 684 euroa. Sairauskassojen, muiden vakuutus- ja vakuutusyhdistysten maksut kohoaisivat keskimäärin 56,6 prosentilla. Korotukseen vaikuttaa se, että jatkossa näille asetettaisiin pelkkä korkeampi perusmaksu nykyisen suhteellisen maksun sijaan edellä luvussa 4.1 kuvatuista syistä. Valvontamaksujen muutos perusmaksuiksi merkitsisi näiden toimijoiden osalta, että pienimmillään maksu laskisi 86 euroa ja suurimmillaan se puolestaan kohoaisi 638 euroa. Merimieseläkekassan osalta korotus merkitsisi 103 prosentin ja 18 451 euron korotusta valvontamaksuun, sillä kassaan sovellettu huojennuskerroin poistettaisiin perusteettomana.

Rahastoyhtiöiden osalta maksuina kerättävissä olevan enimmäismäärän korotus merkitsisi keskimäärin 13,5 prosentin ja 20 458 euron suuruista korotusta valvontamaksuihin. Vaihtoehtorahastojen hoitajien osalta keskimääräinen korotus olisi 18,4 prosenttia ja 2 008 euroa. Vuoden 2022 luvuilla laskettuna pienimmän rahastoyhtiön maksu nousisi enimmillään 1 820 eurolla ja pienimmän vaihtoehtorahaston hoitajan enimmillään 3 762 eurolla. Suurimman rahastoyhtiön osalta korotus olisi enimmillään 1 582 939 euroa ja suurimman vaihtoehtorahaston hoitajan osalta enimmillään 45 300 euroa.

Sijoituspalveluyritysten osalta maksuina kerättävissä olevan enimmäismäärän korotus merkitsisi keskimäärin 17,5 prosentin ja 2 235 euron suuruista korotusta valvontamaksuihin. Vuoden 2022 luvuilla laskettuna pienimmän sijoituspalvelutoimijan maksu nousisi enimmillään 300 eurolla. Suurimman sijoituspalvelutoimijan osalta korotus olisi enimmillään 30 807 euroa.

Arvopaperin liikkeeseenlaskijoiden osalta maksuina kerättävissä olevan enimmäismäärän korotus merkitsisi keskimäärin 28 prosentin ja 4 143 euron suuruista korotusta valvontamaksuihin. Vuoden 2022 luvuilla laskettuna pienimmän toimijan maksu nousisi enimmillään 75 eurolla. Suurimman toimijan osalta korotus olisi enimmillään 10 336 euroa. Arvopaperipörssin maksun arvioidaan kohoavan enimmillään 54 388 eurolla ja arvopaperikeskuksen enimmillään 77 896 eurolla.

Muiden rahoitussektorin toimijoiden, kuten selvitysosapuolten, maksulaitosten, omistusyhteisöjen ja virtuaalivaluutan tarjoajien, osalta maksuina kerättävissä olevan enimmäismäärän korotus merkitsisi keskimäärin 20,7 prosentin ja 908 euron suuruista korotusta valvontamaksuihin. Koska tämä valvottavajoukko on hyvin heterogeeninen, olisivat myös maksujen muutokset keskenään erilaisia. Vuoden 2022 luvuilla laskettuna pienimmän tähän joukkoon luettavan toimijan maksu nousisi enimmillään 5 eurolla. Suurimman toimijan osalta korotus olisi enimmillään 17 247 euroa.

Suurimmat ehdotetut muutokset liittyvät ulkomaisten vakuutusyhtiöiden ETA-sivuliikkeiden maksujen rakenteen uudistamiseen. Suurin osa näistä toimijoista on huomattavan pieniä, mutta joukossa on myös huomattavan suuri toimija. Edellä luvussa 2.3 kuvatulla tavoin näiden sivuliikkeiden nykyinen maksu on ollut huomattavan alhainen niihin käytettyyn arvioituu työmäärään nähden. Maksujen korottamisen 1070 eurosta porrastettuun 10 000, 50 000 tai 100 000 euron maksuun kattaa arvioiden mukaan niiden valvonnasta aiheutuvat kustannukset. Toimijoiden näkökulmasta valvontamaksut kasvavat näin 8 930–98 930 eurolla. Valtaosan sivuliikkeistä arvioidaan kuuluvan alhaisimpaan maksuluokkaan. Korotukset on katsottu perustelluiksi, jotta maksu vastaisi paremmin niihin käytettyä arvioitua työmäärää, ja koska ei olisi tarkoituksenmukaista, että muut valvottavat subventoisivat näin suurissa määrin tämän toimijaryhmän lakisääteistä valvontaa. Porrastus on katsottu tarkoituksenmukaisimmaksi vaihtoehdoksi, jotta toimijaryhmän heterogeenisuus voitaisiin ottaa huomioon. Tällöin toimijoiden väliset kokoerot ja siten myös erot niiden edellyttämässä valvonnassa näkyvät myös valvontamaksun määrässä.

Esityksen taloudelliset vaikutukset voivat ilmetä myös välillisinä, mikäli maksuvelvollisten on mahdollista siirtää kohonneet kustannuksensa asiakashintoihin. Tämä voi osaltaan nostaa muiden muassa rahoitus-, vakuutus- ja sijoituspalveluiden hintoja kuluttajille, yhdistyksille ja yrityksille. Esityksen ei kuitenkaan arvioida suoranaisesti heikentävän palveluiden saatavuutta asiakkaille. Mikäli kohonneita valvontamaksukustannuksia ei siirretä asiakkaiden maksettaviksi, voi sääntelyllä olla lievästi yritysten kannattavuutta heikentävä vaikutus. Yleisesti ottaen valvontamaksut ovat kuitenkin myös korotusten jälkeen pieniä verrattuna esimerkiksi yritysten liikevaihtoon.

Kokonaisuudessaan maksujen korotusten ei arvioida vaikuttavan yritysten väliseen kilpailuun. Esimerkiksi huomattavat korotukset perusmaksuihin voisivat vaarantaa pienten toimijoiden, kuten joidenkin sijoituspalveluyritysten, markkinoille pääsyn. Perusmaksujen korotuksilla ei arvioida kuitenkaan olevan vaikutusta yritysten kilpailuasemaan. Uuden valvontamaksulain ei myöskään arvioida lisäävän yritysten hallinnollista taakkaa, koska ehdotetun lain menettelyt säilyvät pääasiassa voimassaolevaa lakia vastaavina.

Osaan Finanssivalvonnan valvottavista kohdistuu samanaikaisesti muitakin maksurasitetta korottavia hankkeita. Esimerkiksi vireillä oleva Rahoitusvakuusviraston hallintomaksuja korottava hanke voi johtaa korkeampiin maksuihin luottolaitoksille, sijoituspalveluyrityksille, arvopaperikeskukselle sekä määräytisosapuolille ja keskusvastapuolille. Vuoden 2022 valvottavatie-doilla laskettuna esitykset voivat yhdessä nostaa näiden maksuvelvollisten valvonta- ja hallintomaksujen kerättävissä olevaa enimmäismäärää yhteensä 21,8 prosentilla. On kuitenkin huomioitava, että myös Rahoitusvakuusviraston hallintomaksuja koskeva esitys korottaa ainoastaan laissa säädettyä maksujen mahdollista enimmäismäärää, eikä suoraan maksuvelvollisilta todellisuudessa perittäviä maksuja.

4.2.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Uskottava valvonta on finanssimarkkinoilla välttämätöntä toimijoiden vakavaraisuuden, markkinoiden vakauden ja suotuisten menettelytapojen edistämiseksi, rikosten ja laiminlyöntien torjumiseksi sekä asiakkaiden ja sijoittajien suojaamiseksi. Valvontaa ei ole kuitenkaan mahdollista järjestää uskottavasti ja tehokkaasti ilman riittävää resursointia. Ehdotetut muutokset varmistavat Finanssivalvonnan taloudellisten voimavarojen riittävyyden, jotta valvonta on mahdollista toteuttaa kaikissa olosuhteissa. Finanssimarkkinoiden vakaudesta edistää osaltaan kestävä talouskasvu, työllisyys ja yhteiskunnan infrastruktuurin toimivuutta. Uskottavalla valvonnalla varmistetaan myös, etteivät sääntöjä rikkovat toimijat saa perusteetonta etua verrattuna lakia noudattaviin kilpailijoihinsa. Finanssivalvonnan riittävä rahoitus edistää lisäksi finanssitoimijoiden asiakkaiden eli muiden muassa tallettajien, vakuutettujen, sijoittajien ja yritysten etua.

Ehdotetun uuden valvontamaksulain arvioidaan myös helpottavan Finanssivalvonnan toimintaa joiltain osin. Esimerkiksi yritysjärjestelyjen huomioimista koskevan säännöksen poistaminen vapauttaisi Finanssivalvonnan resursseja 0,4 henkilötyövuoden verran. Säännöksen poistamisen vaikutukset jäisivät muuten suhteellisen pieniksi. Säännöksen poisto olisi vaikuttanut vuosina 2021–2022 määrättyjen valvontamaksujen osalta maksuvelvollisiin keskimäärin noin 8 000 euron verran. Samalla poisto olisi pienentänyt Finanssivalvonnan maksukertymää noin 60 000 euroa. Käytännössä henkilötyövuosissa saavutettavissa olevat säästöjen arvioidaan vastaavan maksukertymän laskua, joten säännöksen poistamisen kustannusvaikutus olisi nolla. Yritysjärjestelyn osapuolet voisivat jatkossa sopia keskenään siitä, miten ne jakavat niille määrätyn suhteellisen valvontamaksun keskenään. Myös valvontamaksujen määräämisen arvioimalla sallivan säännöksen arvioidaan helpottavan käytännön valvontatyötä. Samoin lain rakenteeseen tehdyt selkeytykset edistäisivät valvontamaksujen ymmärrettävyyttä etenkin maksuvelvollisten näkökulmasta.

4.2.3 Vaikutukset kansantalouteen ja julkiseen talouteen

Esityksellä arvioidaan olevan myös kansantaloudellisia vaikutuksia. Esityksellä varmistettaisiin Finanssivalvonnalle riittävä rahoitus, minkä puolestaan arvioidaan edistävän pitkällä aikavälillä rahoitusvakautta, finanssimarkkinoiden ennakoitavuutta ja yleistä luottamusta markkinoihin. Esityksen vaikutukset ilmenisivät erityisesti matalasuhdanteessa tai finanssimarkkinoiden äkillisessä häiriötilanteessa. Tällöin Finanssivalvonnan rahoitus saattaisi laskea merkittävästi, koska suhteellisenä maksuina kerättävissä oleva määrä pienenee valvottavien tunnuslukujen laskeessa. Usein kuitenkin valvonnan tarve ei laske tällaisissa tilanteissa, vaan valvojalta saateen edellyttää jopa valvonnan vahvistamista. Näin on etenkin, jos häiriötilanne on saanut alkunsa finanssisektorilta. Valvontamaksuina kerättävissä olevan määrän nostamisen arvioidaan tukevan Finanssivalvonnan rahoituksen riittävyyttä etenkin tällaisissa matalasuhdanteissa ja häiriötilanteissa. Riittävä rahoitus tukisi siten finanssimarkkinoiden kriisinkestävyttä sekä vaurautumista erilaisiin kansantalouteen uhkaaviin skenaarioihin.

Ehdotetuilla säännöksillä ei arvioida olevan merkittävää vaikutusta julkiseen talouteen, sillä valvonnan kustannukset katettaisiin pääosin valvonnan kohteilta perittävillä valvontamaksuilla kuten nykyisinkin. Valvontamaksujen mahdollisen enimmäismäärän korotus pienentää sen todennäköisyyttä, että syntyy alitetta eli, että Finanssivalvonnan kustannukset ylittäisivät valvontamaksuina kerättävän enimmäismäärän. Mahdollinen alite, jota Finanssivalvonta ei pystyisi kattamaan aiempaan vuonna kerätyllä ylitteellä tai muilla toimenpiteillä, voisi lyhyellä aikavälillä vähentää jonkin verran Suomen Pankin ylijäämää ja siten Suomen Pankin voittovaroista valtion käytettäväksi siirrettävää määrää tai suurentaa Suomen Pankin alijäämää, kuten nykyisinkin. Viime kädessä mahdollisen alitteen kattamisesta huolehtii Suomen Pankki, sillä se

toimii perustuslain 91 §:n mukaan eduskunnan takuulla ja hoidossa. Finanssivalvonnalla on lisäksi velvollisuus reagoida alitteen syntyymiseen. Mikäli alitetta syntyisi, olisi Finanssivalvonnan johtokunnan laadittava Finanssivalvonnasta annetun lain 70 §:ssä tarkoitettu suunnitelma alitteen johdosta suoritettavista toimenpiteistä. Mahdollista alitetta koskevien tilanteiden hallintaa koskeva sääntely ja menettelytavat säilyvät ennallaan.

5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

5.1 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset

5.1.1 Valvontamaksujen muuttaminen riskiperusteisiksi

Yksi valmistelussa arvioiduista vaihtoehdoista oli valvontamaksujen muuttaminen siten, että ne huomioisivat nykyistä paremmin valvottavien toiminnan riskillisyyden. Riskillisyyden lisäämistä valvontamaksuihin on pohdittu aiemmin vuonna 2016 valtiovarainministeriön asettaman työryhmän puitteissa⁹. Työryhmä ei nähnyt tällöin erityistä tarvetta valvontamaksujärjestelmän perusteiden muuttamiselle. Tämän hallituksen esityksen valmistelussa katsottiin kuitenkin tarpeelliseksi selvittää asiaa uudelleen valvottavaryhmissä tapahtuneiden muutosten myötä.

Euroopan keskuspankin (jäljempänä *EKP*) valvontamaksujen osalta on päädytty malliin, jossa maksujen suhteellinen osuus määräytyy toiminnan riskillisyyden perusteella. Yhtenä mallina uudistukselle voitaisiin luottolaitosten osalta pitää esimerkiksi EKP:n valvontamaksujen maksuperustetta. EKP:n valvontamaksuista on säädetty Euroopan keskuspankin asetuksella (EU) N:o 1163/2014 valvontamaksuista (jäljempänä *EKP:n valvontamaksuasetus*). EKP:n valvontamaksuasetuksen mukaan valvontamaksuna perittävä määrä määritetään valvontamaksutekijöiden perusteella, joita ovat kokonaisvarat ja kokonaisriski. Valvontamaksutekijöiden painotus on 50 prosenttia kummankin tekijän osalta. Toisin sanoen puolet valvontamaksun määrästä määrittyy varojen kokonaisarvon perusteella. Puolet valvontamaksun määrästä määräytyy puolestaan EU:n vakavaraisuusasetuksen (EU) N:o 575/2013¹⁰ 92 artiklan 3 kohdan mukaan lasketun kokonaisriskin perusteella. Kokonaisriski (niin kutsuttu. *total risk exposure amount, TREA*) lasketaan luottoriskin ja laimentumisriskille lasketun riskipainotettujen vastuuerien yhteismäärän, kaupankäyntivarastoon liittyvän toiminnan omien varojen vaatimuksen, markkinariskiä koskevan omien varojen vaatimuksen, toimitus- ja selvitysriskien omien varojen vaatimuksen, OTC-johdannais sopimusten omien varojen vaatimuksen, operatiivisen riskin omien varojen vaatimuksen sekä vastapuolirisktiin liittyvän riskipainotettujen vastuuerien yhteismäärän summana.

EKP:n valvontamaksu kerätään yhteiseen valvontamekanismiin osallistuviin jäsenvaltioihin sijoittautuneilta luottolaitoksilta sekä sellaisilta sivuliikkeiltä, jotka yhteiseen valvontamekanismiin osallistumattomiin jäsenvaltioihin sijoittautuneet luottolaitokset ovat perustaneet osallistuviin jäsenvaltioihin. EKP:n valvontamaksu mallin osalta on siten huomioitava, että sen valvonta kattaa paljon suppeamman joukon verrattain homogeenisiä valvottavia kuin Finanssivalvonnan valvonta. Finanssivalvonnan valvontamaksujen muuttaminen riskiperusteiseksi tulee hyvin haastavaksi joidenkin valvottavaryhmien osalta. Joidenkin vakuutusyhtiöiden ja sijoitus-

⁹ Finanssivalvonnan toiminta yhteisessä valvontamekanismissa sekä rahoitus muuttuvassa toimintaympäristössä – Työryhmämuistio, luku 3.2.2. <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/75190>

¹⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 575/2013 luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvaatimuksista ja asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta

palvelua tarjoavien osalta riskillisyyttä voitaisiin kytkeä niitä koskeviin vakavaraisuussäännöksiin, kuten asetukseen sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvaatimuksista (EU) 2019/2033¹¹. Kaikkien valvottavaryhmien, kuten maksulaitosten ja rahastoyhtiöiden, osalta vastaavia säännöksiä ei ole, johon riskillisyyttä voitaisiin suoraan kytkeä. Riskillisyyden luotettavaan mittaamiseen liittyy siis merkittävät haasteita. Riskillisyyden mittaaminen voisi tämän vuoksi poiketa merkittävästikin eri valvottavaryhmien osalta, mikä voisi aiheuttaa ongelmia yhdenvertaisuuden näkökulmasta. Puhtaasti tasepohjainen maksuperuste puolestaan johtaa yhdenvertaisuuteen ja oikeusvarmuudenkin näkökulmasta läpinäkyvämpään lopputulokseen.

Yleisesti ottaen EKP:n mallin kaltainen maksuperustemuutos mahdollisesti siirtäisi luottolaitosten osalta maksurasitetta suurilta sisäisistä riskimalleja soveltavilta pankeilta pienemmille standardimalleja soveltaville pankeille. Tätä vaikutusta voitaisiin minimoida sillä, että kaikkien laitosten osalta valvontamaksu laskettaisiin standardimenetelmän mukaisesti hyödyntäen pankkipaketin yhteydessä EU:n vakavaraisuusasetukseen implementoitavaa kokonaisriskipainolattian laskentaa.

Valvontamaksujen muuttaminen riskiperusteiseksi monimutkaistaisi sääntelyä ja lisäisi hallinnollista taakkaa maksuperusteiden ollessa monimutkaisempia ja siten voidaan olettaa, että yksinkertaisempi malli on myös hallinnollisesti mielekkäämpi ja selkeämpi ratkaisu niin Finanssivalvonnalle kuin maksuvelvollisille. Nykylainsäädännön perusratkaisuissa ei ole edelleenkään noussut esiin erityisiä ongelmia, joiden perusteella riskiperusteisuuden lisääminen valvontamaksuihin nähtäisiin tarpeelliseksi. Riskipainotuksen sisällyttämiseen nykylainsäädäntöön ei arvioitu olevan vahvoja perusteita.

5.1.2 Valvontamaksujen allokointi eri toimijoiden kesken

Valvontamaksuosuuksien ja valvontatyön välisen suhteen osalta on havaittu tarvetta päivittää sääntelyä valvottavasektoreittain. Valmistelun aikana tehtiin muun muassa laskelmia siitä, minkä suuruusilla maksuilla tiettyyn valvottavaryhmään kohdennettu maksu vastaisi täysin arvioidun kyseessä olevan sektorin valvonnan työpanoksen määrää. Käytännössä tämä tarkoittaisi sitä, että valvontamaksut perustuisivat siihen, paljonko Finanssivalvonta arvioi käyttävänsä valvontaresursseja tiettyä maksuvelvollisten valvottavasektoria kohden tai yksittäistä maksuvelvollista kohden. Valvontaresurssien määrä perustuisi työpanokseen eli käytettyyn henkilötyövuosien määrään. Tämä sitoisi valvontamaksujen määräämisen läheisesti yhteen Finanssivalvonnan sisäisen työaikaseurannan kanssa, mikä vaatisi myös Finanssivalvonnan työaikaseurannan kehittämistä edelleen.

Täydellisesti työn määrään suhteutettu valvontamaksu muuttaisi merkittävästi valvontamaksujen määrää useiden maksuvelvollisten osalta. Laskelman mukaan usean sektorin osalta valvontamaksut nousisivat kohtuuttoman paljon. Esimerkiksi eläkesäätiöiden ja -kassojen osalta valvontamaksut nousisivat arviolta 403 prosenttia, muun rahoitussektorin osalta maksut nousisivat arviolta 204 prosenttia ja vakuutusyhtiöiden osalta maksut nousisivat arviolta 82 prosenttia. Toisten valvottavien osalta täydellisesti työn määrään suhteutettu valvontamaksu puolestaan alentaisi valvontamaksuja. Esimerkiksi eläkelaitosten maksut laskisivat 15 prosenttia. Täydellisesti työn määrään suhteutettu valvontamaksumalli voisi näin johtaa yksittäisten pienten toi-

¹¹ Euroopan Parlamentin ja Neuvoston Asetus (EU) 2019/2033 sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvaatimuksista sekä asetusten (EU) N:o 1093/2010, (EU) N:o 575/2013, (EU) N:o 600/2014 ja (EU) N:o 806/2014 muuttamisesta

mijoiden osalta kohtuuttoman suuriin maksuihin. Tästä syystä tällaista mallia ei voida pitää oikeasuhtaisena kaikkien maksuvelvollisten osalta. Valvontamaksuja ei myöskään ole tarkoituksenmukaista säätää vastaamaan täysin työn määrää niiden veronkaltaisen luonteen takia.

Lisäksi valmistelussa arvioitiin vaihtoehtoa, jossa valvontamaksujen allokointi pidettäisiin voimassa olevaa lakia vastaavana eli valvontamaksujen allokointia eri sektoreiden kesken ei muutettaisi, vaikka maksujen enimmäismäärää nostettaisiin, jotta tavoiteltu 49 miljoonan euron enimmäismaksutaso saavutettaisiin. Tämä merkitsisi sitä, että nykyisessä mallissa havaitut epäkohdat säilyisivät ennallaan 2.3. luvussa kuvatulla tavalla, mikä käytännössä tarkoittaisi sitä, että luottolaitossektori maksaisi suhteessa merkittävästi enemmän valvontamaksuja verrattuna sektorille kohdistettuun arvioituun työaikaan ja puolestaan vakuutussektori sekä pääomamarkkina- ja muu rahoitussektori maksaisivat vähemmän verrattuna niihin kohdistettuun työaikaan.

Valmistelussa harkittiin myös useita välimuotoja kahden edellä esitetyn vaihtoehdon väliltä. Tarkoituksenmukaisimpana pidettiin mallia, jossa valvontamaksujen allokointia korjataan kohtuullisissa määrin vastaamaan paremmin kuhunkin valvottavaryhmään kohdistuvan työn määrää.

5.1.2 Valvontamaksujen enimmäismäärä

Valvontamaksujen enimmäismäärän osalta arviointiin vaihtoehtoa, jossa maksujen kerättävissä olevaa enimmäismäärää ei nostettaisi lainkaan nykyisestä noin 44 miljoonasta eurosta. Enimmäistason pitäminen ennallaan tarkoittaisi, että luvussa 2.2. esille tuotu haaste Finanssivalvonnan rahoituksen riittävydestä tulevien vuosien aikana pysyisi ennallaan. Taloustilanteen muutokset saattaisivat johtaa siihen, ettei valvontamaksuina kerätty summa riittäisi Finanssivalvonnan toimintamenojen kattamiseen, jolloin tämän tulisi ryhtyä sopeutustoimiin, mikä voisi heikentää valvonnan tasoa. Valvontamaksujen enimmäismäärä saattaa tulla vastaan jo vuonna 2024, jos taloustilanne vaikuttaa epäsuotuisasti toimijoiden tunnuslukujen kehitykseen. Näistä syistä johtuen nykyistä valvontamaksujen enimmäismäärää ei pidetty riittävänä Finanssivalvonnan toiminnan turvaamiseksi.

Toiseksi tarkasteltiin vaihtoehtoa, jossa valvontamaksujen enimmäismäärää korotettaisiin ehdotettua 49 miljoonan euron tasoa enemmän. Korkeampia valvontamaksuja ei kuitenkaan pidetty perusteltuina ottaen huomioon Finanssivalvonnan toimintamenojen kehitys tulevina vuosina ja riittävän puskurin varmistaminen. Korkeammalla enimmäistasolla ei arvioitu saavutettavan sellaisia hyötyjä, joita ehdotetulla enimmäismäärällä jo saavutettaisiin. Valvontamaksujen enimmäismäärän korottaminen korkeammalle tasolle ilman erityisiä perusteita ei olisi myöskään tarkoituksenmukaista maksuvelvollisten näkökulmasta. Näin ollen tarkoituksenmukaisimpana pidettiin valvontamaksujen enimmäismäärän nostamista riittävästi Finanssivalvonnan toiminnan turvaamiseksi, mutta kohtuullisesti valvontamaksujen nousu huomioiden.

5.1.3 Yritysjärjestelyiden huomioiminen suhteellisissa valvontamaksuissa

Voimassa olevaa valvontamaksulain yritysjärjestelyitä koskevaa 3 §:ä on pidetty haasteellisenä luvussa 2.3 tarkemmin kuvatuista syistä. Siksi esityksen valmistelussa on harkittu yritysjärjestelyjä koskevan säännöksen osalta useita muutosvaihtoehtoja. Vaihtoehdot ovat olleet 1) eurotai prosenttimääräisen rajan asettaminen voimassa olevan säännöksen soveltamiselle, 2) säännöksen muuttaminen siten, että sitä sovellettaisiin vain hakemuksesta, 3) säännöksen selkeyttäminen sen soveltamisen helpottamiseksi sekä 4) säännöksen poistaminen kokonaan.

Mikäli yritysjärjestelysäännöksen soveltamiselle asetettaisiin euro- tai prosenttimääräinen raja, voitaisiin näin rajata merkitykseltään vähäisimmät järjestelyt säännöksen soveltamisalan ulkopuolelle. Tällaisen rajan tason asettaminen ja soveltaminen olisi kuitenkin käytännössä hankalaa ja merkitsisi lisätyötä Finanssivalvonnalle. Mahdollista olisi myös huomioida yritysjärjestelyt valvontamaksuissa vain hakemuksesta. Maksuvelvolliset hakisivat valvontamaksun huomioimista todennäköisesti vain silloin, kun valvontamaksu voisi hakemuksen perusteella pienentyä. Tämäkin vaihtoehto aiheuttaisi todennäköisesti enemmän hallinnollista työtä Finanssivalvonnalle kuin varsinaisia kustannushyötyjä maksuvelvollisille.

Valmistelussa on myös harkittu yritysjärjestelysäännöksen selkeyttämistä muilla tavoin. Tämä on kuitenkin todettu säännösteknisesti hankalaksi. Säännöksen jättämistä pois uudesta valvontamaksulaista puoltaa puolestaan se, että yritysjärjestelyn osapuolet voivat halutessaan keskenään sopia heille kohdennettujen maksujen keskinäisestä jakautumisesta ja suorittamisesta tai muutoin huomioimisesta yritysjärjestelyn yhteydessä. Tällöin osapuolet voivat kompensoida keskenään yritysjärjestelyn vaikutukset valvontamaksuihin. Finanssivalvonnan suuntaan maksuvelvollinen olisi kuitenkin aina se, jolle maksupäätös olisi lain mukaan annettu. Yritysjärjestelysäännöksen vaikutuksen valvontamaksuihin on havaittu olevan edellä luvussa 4.2.2. kuvatuin tavoin pieni sen aiheuttamaan työmäärään nähden. Siksi tarkoituksenmukaisimmaksi vaihtoehdoksi on katsottu jättää säätämättä yritysjärjestelysäännöksestä uudessa valvontamaksulaissa.

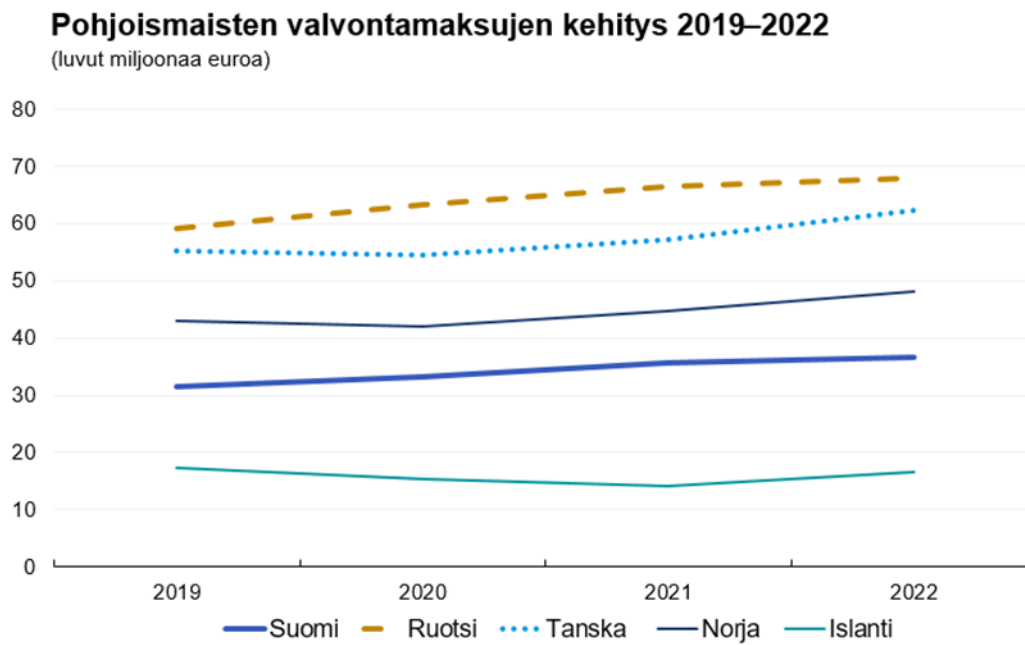
5.2 Ulkomaiden lainsäädäntö ja Euroopan keskuspankin valvontamaksusäännökset

5.2.1 Pohjoismaiden valvontamaksujen vertailu

Pohjoismaisten finanssivalvojien valvontamaksut ovat yleisesti ottaen nousseet hieman viime vuosina. Kuvaajasta 3 voidaan huomata, että kansallisten valvontamaksujen viimeaikaisessa kehitystrendissä ei ole tapahtunut huomattavan suuria muutoksia suuntaan tai toiseen. Kuvaajan 4 perusteella voidaan todeta, että suomalaisten valvontamaksujen kasvutahti on pitkälti linjassa ruotsalaisten valvontamaksujen viimevuotisen kehityksen kanssa. Kasvu on ollut samansuuntaista myös Norjassa ja Tanskassa tapahtuneen kehityksen kanssa.

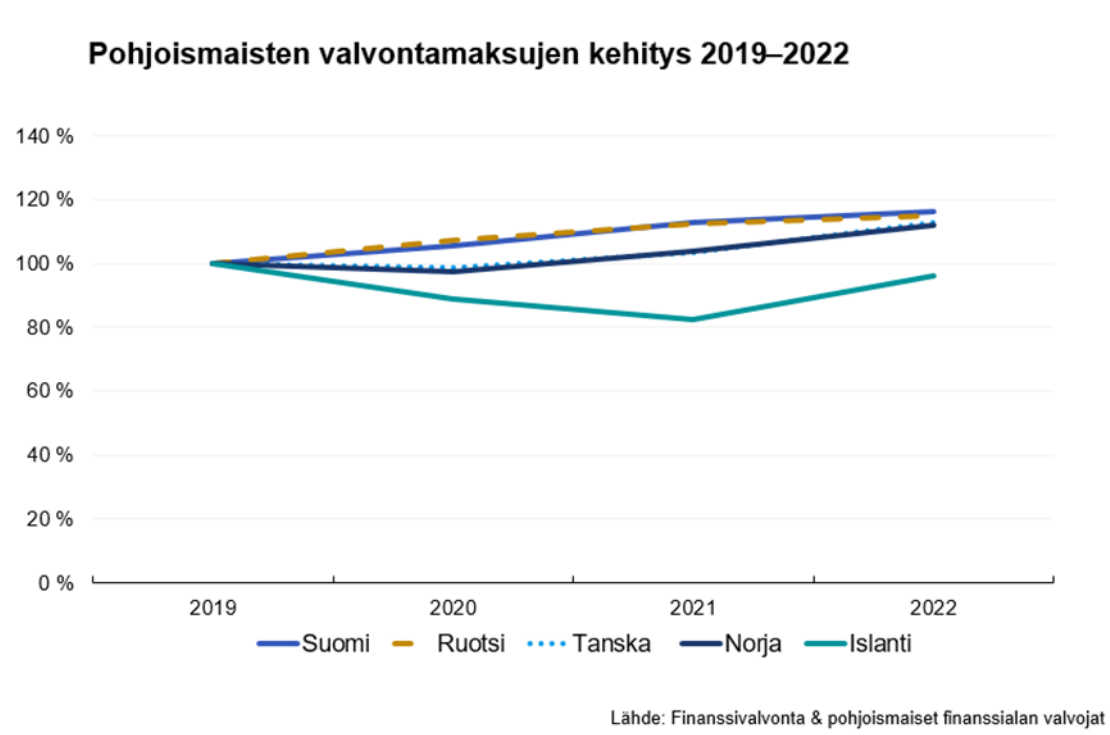
Tarkastelussa on huomioitava, että valvojien tarve valvontamaksuille vaihtelee merkittävästi, sillä pohjoismaiset kansalliset rahoitusmarkkinat ovat keskenään hyvin eri suuruisia. Alaluvuissa 5.2.2–5.2.4 kuvataan tarkemmin pohjoismaisten finanssivalvojien ja -markkinoiden välisiä eroja.

Kuvaaja 4: Pohjoismaisten valvontamaksujen kehitys vuosina 2019–2022

Lähde: Finanssivalvonta & pohjoismaiset finanssialan valvojat

Kuvaaja 5: Pohjoismaisten valvontamaksujen kehitys vuosina 2019–2022

5.2.2 Ruotsi

Ruotsissa rahoitusmarkkinavalvojan (Finansinspektionen) kustannukset katetaan osin valtion budjetista, osin valvontamaksuin ja toimenpidemaksuin. Säännökset valvontamaksuista sisältyvät asetukseen (Förordning om årliga avgifter för finansiering av Finansinspektionens verksamhet 2007:113). Valvoja kerää maksut ja tilittää ne valtiolle. Kerättyjen maksujen tulee vastata vuosikustannuksia, jotka aiheutuvat niistä toimista, jotka rahoitetaan maksuilla. Valvontamaksujen osalta pätee myös täysi kustannuskattausperiaate, joka tarkoittaa, että kunkin maksuryhmän on vastattava sekä välittömistä kustannuksista että ryhmälle kohdistettavista välillisistä kuluista. Maksuja suorittavat valvottavat on jaettu seitsemään luokkaan, kuten vakuutusyhtiöihin ja eläkeyhtiöihin, pankkeihin ja luottolaitoksiin sekä rahastonhoitajiin. Maksuryhmän maksujen kokonaismäärä perustuu ryhmän osuuteen valvonnasta ja kustannuksista. Maksuryhmien sisällä määrä jaetaan osassa maksuryhmistä yrityksen koon perusteella ja osassa maksuryhmistä jaon perusteena on yhtiön osuus ajasta, jonka valvoja on käyttänyt edeltävänä kalenterivuonna yhtiöön. Vähimmäismaksu on 100 000 kruunua, ellei toisin ole säädetty.

Valvottaville on asetuksessa määrätty vähimmäismaksu tai kiinteä maksu, joka vaihtelee 2 000 Ruotsin kruunusta noin 100 000 Ruotsin kruunuun. Maksuperusteena on yleisesti riskipainottamaton taseen loppusumma. Ulkomaisten yhtiöiden maksut vaihtelevat 15 000–50 000 kruunun välillä tai 15 000–20 000 kruunun välillä yhtä rahastoa kohden.

5.2.3 Tanska

Tanskassa finanssivalvontaviranomainen (Finanstilsynet), valvoo rahoitus- ja vakuutusmarkkinoiden toimintaa. Valvontamaksuja koskevat säännökset sisältyvät Tanskan rahoitustoimintalakiin (Lov om finansiel virksomhed). Tanskan valvontaviranomaisen valvonnassa olevat yritykset maksavat maksu- ja valvontaviranomaisen valvontatyön ja yleisen toiminnan kustannuksista. Maksut kerätään kunkin vuoden lopussa ja niiden täytyy olla oikeasuhtaisia yksittäisen yrityksen osalta.

Useat yritykset maksavat kiinteän maksun, kun taas toiset maksavat suhteellista maksua yrityksen koon, taseen tai esimerkiksi bruttotuottojen perusteella. Kiinteitä valvontamaksuja maksavia yrityksiä ovat esimerkiksi jälleenvakuutusmeklarit, sijoitusneuvojat, arvopaperivälittäjät, rahoitusholdingyhtiöt ja eräät ulkomaiset sijoitusyritykset. Lain 361 §:ssä tarkoitettujen valvontavien valvontamaksu muodostuu ainoastaan kiinteästä maksusta. Maksusummat vaihtelevat 2 200–4 922 000 Tanskan kruunun välillä.

Suhteellista maksua maksavia yrityksiä ovat pankit ja asuntolainalaitokset, vakuutusyhtiöt, eläkerahastot, sijoitusyhdistykset ja vakuutusmeklariyhtiöt. Kaiken tyyppiset suhteellista maksua maksavat yritykset on lueteltu rahoitustoimilain 362–367 §:ssä. Pankkien ja eräiden muiden rahalaitosten yhteinen osuus valvontakustannuksista on lain 363 §:ssä määritelty 49,4 prosentiksi valvontaviranomaisen kustannusten sekä 361 ja 362 §:n perusteella saatujen maksujen erotuksesta. Rahalaitosten kesken valvontamaksu jaetaan niiden velka- ja takuusitoumusten yhteismäärän perusteella. Valvontamaksun vähimmäismäärä on 2 000 kruunua. Henkivakuutusyhtiöiltä ja eläkekassoilta kerättävä maksu on puolestaan 18,3 prosenttia edellä tarkoitettua erotuksesta. Näiden valvontavien kesken maksu jaetaan puoliksi vakuutusmaksutulon ja puoliksi taseen perusteella. Vähimmäismäärä on 2 000 kruunua. Vahinkovakuutusyhtiöiden maksu on 14,7 prosenttia edellä tarkoitettua erotuksesta. Vahinko-vakuutusyhtiöiden kesken maksu määrittyy vakuutusmaksutulon ja korvausmenon perusteella. Sijoituspalveluyritysten osalta maksu on 10,5 prosenttia vuosittaisesta palkkojen, palkkioiden ja bonusten määrästä.

Asuntoluotottajien osalta maksu on 13,2 prosenttia valvontaviranomaisen kustannusten sekä 361 ja 362 §:n perusteella saatujen maksujen erotuksesta. Tanskalaisten yhteissijoitusyrityksien ja vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen osalta maksu on 4 prosenttia valvontaviranomaisen kustannusten ja 361 ja 362 §:n perusteella saatujen maksujen erotuksesta.

ETA-sivuliikkeiden osalta maksu on 15 prosenttia siitä, mitä samankaltainen tanskalaisen toimiluvan omaava yritys maksaisi. Jos kyseessä on vakuutusyhtiö, jota valvoo valvontakollegio, maksu on 20 prosenttia siitä, mitä samankaltainen tanskalaisen lisenssin omaava yritys maksaisi. Jos kyseessä on pankki, jota valvoo valvontakollegio, maksu on 50 prosenttia siitä, mitä samankaltainen tanskalaisen lisenssin omaava yritys maksaisi. Laissa määritellyissä yksittäisissä tapauksissa maksu voi myös olla 80 prosenttia siitä, mitä samankaltainen tanskalaisen lisenssin omaava yritys maksaisi.

5.2.4 Norja

Norjassa valvojan (Finanstilsynet) kustannukset katetaan kokonaisuudessaan valvontamaksuina ja toimenpidemaksuina. Valvontamaksuja koskevat säännökset sisältyvät lakiin (lov om tilsynet med finansforetak mv.) ja sen perusteella annettuun asetukseen (forskrift om utlikning av utgifter ved tilsyn). Valvonnan kustannukset on jaettava valvonnassa olevien laitosten kesken. Valvontakustannukset jaetaan liiketoiminnan tulojen mukaan tai liiketoiminnan ja lisäpalveluiden tuoton mukaan. Yrityksen on maksettava vähintään valvontaviranomaisen määrittämä vähimmäismäärä.

Luottolaitoksilla ja pankeilla maksuperusteena käytetään taseen loppusummaa, vakuutusyhtiöillä vakuutusmaksuja ja muilla toimijoilla liikevaihtoa. Merkittävää ETA-sivuliikettä ei ole erikseen määritelty ja maksuperuste on muutoin sama kuten muillakin valvottavilla, mutta maksu on alennettu 40 prosenttiin normaalista maksuvelvoitteesta. Arvopaperiyhtiöiden, sijoitusrahastojen rahastoyhtiöiden ja vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajien valvonnan kulut tulee jakaa toimiluvan saaneen liiketoiminnan ja lisäpalveluiden tuoton mukaan. Arvopaperiyhtiöiden sivukonttoreille, vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajille ja muiden ETA-maiden arvopaperirahastojen rahastoyhtiöille maksu lasketaan 60 prosentin tulon perusteella.

5.2.5 Euroopan keskuspankin valvontamaksut

Euroopan keskuspankin valvontamaksu kerätään yhteiseen valvontamekanismiin osallistuviin jäsenvaltioihin sijoittautuneilta luottolaitoksilta sekä sellaisilta sivuliikkeiltä, jotka yhteiseen valvontamekanismiin osallistumattomiin jäsenvaltioihin sijoittautuneet luottolaitokset ovat perustaneet osallistuviin jäsenvaltioihin.

EKP:n valvontamaksuasetuksen mukaan valvontamaksuna perittävä määrä määritetään valvontamaksutekijöiden perusteella, joita ovat kokonaisvarat ja kokonaisriski. Valvontamaksutekijöiden painotus on 50 prosenttia kummankin tekijän osalta. Toisin sanoen puolet valvontamaksun määrästä määrittyy varojen kokonaisarvon perusteella. Puolet valvontamaksun määrästä määräytyy puolestaan EU:n vakavaraisuusasetuksen 92 artiklan 3 kohdan mukaan lasketun kokonaisriskin perusteella. Kokonaisriski (niin kutsuttu total risk exposure amount, TREA) lasketaan luottoriskin ja laimentumisriskille lasketun riskipainotettujen vastuuerien yhteismäärän, kaupankäyntivarastoon liittyvän toiminnan omien varojen vaatimuksen, markkinariskiä koskevan omien varojen vaatimuksen, toimitus- ja selvitysriskien omien varojen vaatimuksen, OTC-johdannaissopimusten omien varojen vaatimuksen, operatiivisen riskin omien varojen vaatimuksen sekä vastapuoliriskin liittyvän riskipainotettujen vastuuerien yhteismäärän summana.

6 Lausuntopalautte

[Täydennetään lausuntokierroksen jälkeen.]

7 Säännöskohtaiset perustelut

7.1 Laki Finanssivalvonnan valvontamaksuista

1 §. Maksuvelvollinen. Pykälässä säädettäisiin toimijoista, jotka olisivat velvollisia suorittamaan valvontamaksuja Finanssivalvonnalle. Pykälällä ei luotaisi uusia maksuvelvollisuuksia, vaan ehdotetut maksuvelvolliset vastaisivat voimassa olevan lain mukaisia maksuvelvollisia. Pykälän rakenteeseen tehtäisiin kuitenkin muutoksia, sillä maksuvelvolliset selkeyden vuoksi ryhmiteltäisiin toimialojen perusteella ja pitkät lakiviittausetjut poistettaisiin.

Pykälän *1 kohdassa* säädettäisiin luottolaitosalalla toimivien maksuvelvollisuudesta. Maksuvelvollisiksi luettaisiin luottolaitos, ulkomaisen ETA-luottolaitoksen sivuliike, kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike, vanha talletussuojarahasto, vakuusrahasto, kolmannen maan luottolaitoksen edustusto, talletuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisö sekä luottolaitoksen omistusyhteisö. Luottolaitoksen omistusyhteisöllä tarkoitettaisiin sekä omistusyhteisöä, jolle on myönnetty luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu omistusyhteisötoimintaa koskeva lupa, että muuta luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettua omistusyhteisöä.

Pykälän *2 kohdassa* säädettäisiin maksupalvelualalla toimivien maksuvelvollisuudesta. Maksuvelvollisiksi luettaisiin maksulaitos, ulkomaisen maksulaitoksen sivuliike sekä maksulaitoslain

(297/2010) 7 §:ssä tarkoitettu maksupalvelun tarjoaja, 7 a §:ssä tarkoitettu sähköisen rahan liikkeeseenlaskija ja 7 b §:ssä tarkoitettu tilitietopalveluiden tarjoaja.

Pykälän 3 kohdassa säädettäisiin vakuutus- ja eläkealalla toimivien maksuvelvollisuudesta. Maksuvelvollisiksi luettaisiin vakuutusyhtiö, erillisyhtiö, ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön sivuliike, kolmannen maan vakuutusyhtiön sivuliike, työeläkevakuutusyhtiö, vakuutusyhdistys, eläkesäätiö, eläkekassa, lisäeläkekassa, lisäeläkesäätiö, ETA-lisäeläkesäätiö, ETA-lisäeläkekassa, sairauskassa, muu vakuutuskassa, Maatalousyrittäjien eläkelaitos, Merimieseläkekassa, Työllisyysrahasto, Tapaturmavakuutuskeskus, Potilasvakuutuskeskus, Ympäristövakuutuskeskus, työttömyyskassa, työttömyyskassojen tukikassa, valtion eläkerahasto, Keva-niminen eläkelaitos, kirkon eläkerahasto, Valtion ydinjätehuoltorahasto, vakuutusyhtiön ja vakuutusyhdistyksen omistusyhteisö, vakuutusmeklari, sivutoiminen vakuutusmeklari, vakuutusedustaja ja sivutoiminen vakuutusedustaja, joka on rekisteröity muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa ja jolla on Suomessa sivuliike, ulkomainen ETA-lisäeläkelaitos, jolla on Suomessa sivuliike, Eläketurvakeskus, Liikennevakuutuskeskus sekä liikenne- ja potilasvahinkolautakunta.

Pykälän 4 kohdassa säädettäisiin rahoituspalvelualueella toimivien maksuvelvollisuudesta. Maksuvelvollisiksi luettaisiin rahastoyhtiö; sijoitusrahastolain (213/2019) mukaan toimiluvan saanut säilytysyhteisö sekä muu laissa tarkoitettu säilytysyhteisö; ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön sivuliike; ulkomainen ETA-rahastoyhtiö, jolla ei ole Suomessa sivuliikettä ja joka hoitaa Suomessa sijoitusrahastoa; vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa (162/2014) tarkoitettu sellainen ETA-vaihtoehtorahastojen hoitaja, jolla ei ole Suomessa sivuliikettä ja joka hoitaa Suomessa vaihtoehtorahastoa; vaihtoehtorahastojen hoitaja, jolle on myönnetty vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa tarkoitettu vaihtoehtorahastojen hoitajan toimilupa; vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa tarkoitettu säilytysyhteisö sekä lain nojalla toimiluvan saanut säilytysyhteisö; vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain mukaisesti rekisteröitymisvelvollinen vaihtoehtorahastojen hoitajan, jolla ei ole rahastoyhtiön toimilupaa; ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajan sivuliike sekä kiinteistörahasto.

Pykälän 5 kohdassa säädettäisiin sijoituspalvelualueella toimivien maksuvelvollisuudesta. Maksuvelvollisiksi luettaisiin sijoituspalveluyritys; sijoituspalvelulaissa (747/2012) tarkoitettu kolmannen maan yrityksen sivuliike; sijoituspalvelulaissa tarkoitettu kolmannen maan yritys, joka tarjoaa palveluita sivuliikettä perustamatta; ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen sivuliike, sijoittajien korvausrahasto sekä sijoituspalveluyrityksen omistusyhteisö.

Pykälän 6 kohdassa säädettäisiin arvopaperin liikkeeseenlaskijana toimivien maksuvelvollisuudesta. Maksuvelvollisiksi luettaisiin säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteeksi Suomessa hakemuksesta otetun arvopaperin liikkeeseenlaskija; suomalainen yhtiö, jonka liikkeeseen laskema arvopaperi on otettu hakemuksesta kaupankäynnin kohteeksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa (1070/2017) tarkoitettulla säännellyllä markkinalla yksinomaan muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa sekä kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettussa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteeksi Suomessa hakemuksesta otetun arvopaperin liikkeeseenlaskija.

Pykälän 7 kohdassa säädettäisiin muiden kuin 1–6 kohdissa määriteltyjen toimijoiden maksuvelvollisuudesta. Maksuvelvollisiksi luettaisiin pörssi ja sen omistusyhteisö; arvopaperikeskus, myös kirjausrahasto ja selvitysrahasto; arvopaperikeskuksen omistusyhteisö; suomalainen keskusvastapuoli; selvitysosapuoli; tilinhoitaja; Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen

(EU) N:o 648/2012¹², jäljempänä *markkinarakennetoimija-asetuksen*, 2 artiklan 8 kohdassa tarkoitettu finanssialalla toimiva vastapuoli; markkinarakennetoimija-asetuksen 2 artiklan 9 kohdassa tarkoitettu finanssialan ulkopuolinen vastapuoli; markkinarakennetoimija-asetuksen 2 artiklan 10 kohdassa tarkoitettu eläkejärjestelmä, jonka kotivaltio on Suomessa; Suomessa kansainvälisiä yhteisötunnisteita myöntävä toimija; joukkorahoituspalvelun tarjoaja; rekisteröity ja sellainen asunto-omaisuuteen liittyvien kuluttajaluottojen välittäjä, joka on rekisteröity muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa ja jolla on Suomessa sivuliike; joukkolainanhaltijoiden edustajasta annetussa laissa (574/2017) tarkoitettu rekisteröity edustaja; vertailuarvon hallinnoija, joka ei ole Finanssivalvonnasta annetun lain 2 momentissa tarkoitettu toimilupaavalvottava ja jolle Finanssivalvonta on myöntänyt toimiluvan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/1011¹³, jäljempänä *vertailuarvoasetus*, 34 artiklan perusteella; Finanssivalvonnan vertailuarvoasetuksen 34 artiklan perusteella rekisteröimä vertailuarvon hallinnoija; Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/2402 27 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu yhteisö, jolle on myönnetty mainitun asetuksen 28 artiklassa tarkoitettu toimilupa; virtuaalivaluutan tarjoaja; eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annetussa laissa tarkoitettu elinkeinonharjoittaja, lukuun ottamatta mainitun lain 2 §:n soveltamisen piiriin kuuluvia elinkeinonharjoittajia; rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa (699/2004) tarkoitettu ryhmittymän omistusyhteisö sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 600/2014¹⁴ 2 artiklan 1 kohdan 34 alakohdassa tarkoitettu hyväksytty julkistamisjärjestely ja 36 alakohdassa tarkoitettu hyväksytty ilmoitusjärjestelmä, jolle Finanssivalvonta on myöntänyt toimiluvan ja jonka valvonnasta se vastaa mainitun asetuksen 27 b artiklan 1 kohdan toisen alakohdan perusteella.

2 §. Määritelmät. Pykälä sisältäisi määritelmät sivuliikkeistä ja niiden maksuluokista. Sisällöltään pykälän 1–5 kohdat vastaisivat voimassa olevan lain 1 a §:ä. Oikeustila on tarkoitus säilyttää ennallaan ulkomaisten ETA-luottolaitosten sivuliikkeiden osalta, joten ETA-luottolaitoksen sivuliikkeellä tarkoitettaisiin jatkossakin kaikkia Finanssivalvonnasta annetun lain 4 §:n 5 momentin mukaisia sivuliikkeitä. Maksuluokkia sovellettaisiin vain valvontamaksua määrittäessä. Ulkomaisten ETA-luottolaitosten sivuliikeluokkien määräytymistä on kuvattu tarkemmin HE 201/2016 vp:n sivuilla 36–38.

Pykälään lisättäisiin myös sisällöltään voimassaolevaan lakiin nähden uudet kohdat 6–8. Kohdissa määriteltäisiin ulkomaisten ETA-vakuutusyhtiöiden sivuliikkeille luokat, joiden perusteella niiden valvontamaksun suuruus määräytyisi. Kohdan 6 mukaiseen luokkaan I kuuluisivat toimijat, joiden vakuutusmaksutulo Suomessa olisi alle 50 miljoonaa euroa. Kohdan 7 mukaiseen luokkaan II sisältyisivät puolestaan toimijat, joiden vakuutusmaksutulo Suomessa olisi vähintään 50 miljoonaa, mutta enintään 500 miljoonaa euroa. Kohdan 8 mukaiseen luokkaan III kuuluisivat taas toimijat, joiden vakuutusmaksutulo Suomessa ylittäisi 500 miljoonaa euroa. Sivuliikkeiden jaottelu eri luokkiin niiden vakuutusmaksutulon mukaan mahdollistaisi sen, että valvontamaksut vastaisivat paremmin kunkin sivuliikkeen aiheuttaman valvontatyön määrää.

¹² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 648/2012 OTC-johdannaisista, keskusvastapuolista ja kauppatietorekistereistä

¹³ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/1011 rahoitusvälineissä ja rahoitussovimuksissa vertailuarvoina tai sijoitusrahastojen arvonkehityksen mittaamisessa käytettävistä indekseistä ja direktiivien 2008/48/EY ja 2014/17/EU sekä asetuksen (EU) N:o 596/2014 muuttamisesta

¹⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 600/2014 rahoitusvälineiden markkinoista sekä asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta

3 §. Valvontamaksu. Pykälä sisältäisi luonteeltaan yleisiä säännöksiä valvontamaksuista. Pykälä vastaisi sisällöltään pääosin voimassa olevan lain 2 §:ä.

Pykälän *1 momentin* mukaan valvontamaksu olisi mahdollista määrätä joko perusmaksuna, suhteellisenä maksuna tai näiden yhdistelmänä kalenterivuositain.

Pykälän *2 momentissa* todettaisiin perusmaksun olevan euromääräinen kiinteä maksu.

Pykälän *3 momentissa* säädettäisiin suhteellisen maksun määräytymisestä. Momentin mukaan suhteellinen maksu laskettaisiin maksuvelvollisen viimeksi vahvistetun tilinpäätöksen mukaisen taseen loppusumman, vakuutusmaksutulon, hallinnoitujen sijoitusrahastojen tai hoidettujen vaihtoehtorahastojen varojen yhteismäärän, liikevaihdon tai jäsenmaksutulon perusteella. Momentin sijoituspalveluyrityksiä, vaihtoehtorahastoja, maksulaitoksia sekä sähkörahayhteisöjä koskevat laskentasäännökset säilyisivät sisällöltään voimassa olevaa lakia vastaavina.

Pykälän *4 momentissa* täsmennettäisiin, ettei maksua peritä useampaan kertaan, vaikka maksuvelvollisuus syntyisi 4–8 tai 10 §:n mukaisesti useammalla perusteella. Momentin mukaan maksu perittäisiin vain kertaalleen ja korkeimpaan maksuun johtavan perusteen mukaisena. Mahdollista kuitenkin olisi, että toimijan tulisi 4–8 tai 10 §:ssä säädetyn maksun lisäksi suorittaa harjoittamansa toiminnan perusteella 9 sekä 11 §:ssä tarkemmin määriteltäviä maksuja.

Pykälän *5 momentissa* säädettäisiin voimassa olevaa lakia vastaavasti eräistä omistusyhteisöjen valvontamaksuja selventävistä seikoista. Jos maksuvelvollinen omistusyhteisö olisi samalla toisen konsernin tytäryhteisö, konsernin emoyhteisöltä ei perittäisi maksua samalla 4–8 tai 10 §:n mukaisella perusteella.

4 §. Luottolaitosalan toimijoiden maksut. Pykälässä säädettäisiin kaikista sellaisista perusmaksuista ja suhteellisista maksuista, jotka koskisivat luottolaitosalalla toimivia maksuvelvollisia.

Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin niiden toimijoiden maksusta, jotka maksavat sekä suhteellista maksua että perusmaksua. Tällaisia toimijoita olisivat talletuspankit, luottoyhteisöt, muut luottolaitokset, ETA-luottolaitosten sivuliikkeet sekä kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeet. Perusmaksun määrä vaihtelisi toimijoiden välillä. Perusmaksun määrä olisi voimassa olevan lain 5 §:n mukainen perusmaksu korotettuna 18 prosentilla. ETA-luottolaitosten perusmaksun määrä vaihtelisi luokan mukaan siten, että ensimmäiseen luokkaan kuuluvien perusmaksu olisi matalin ja kolmanteen luokkaan kuuluvien perusmaksu olisi korkein.

Säännöksessä tarkoitettujen toimijoiden suhteellinen maksu määräytyisi toimijan taseen loppusumman perusteella. Maksu olisi talletuspankin ja luottoyhteisön osalta 0,002781 prosenttia taseen loppusummasta. Vastaavalla tavalla määräytyisi ulkomaisten luottolaitosten sivuliikkeiden valvontamaksu. Koska toisesta ETA-valtiosta olevan luottolaitoksen talouden valvonta kuuluu yhtiön kotivaltion valvontaviranomaiselle, tällaisen sivuliikkeen suhteellinen valvontamaksu olisi alhaisempi eli luokasta riippuen 0,000927, 0,001442 tai 0,001854 prosenttia sivuliikkeen taseen loppusummasta. Kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen osalta suhteellinen maksu on 0,002781 prosenttia kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen laskennallisen taseen loppusummasta. Maksut vastaisivat näin ollen voimassa olevan lain 4 §:n prosenttiosuutta korotettuna 3 prosentilla.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin perusmaksusta niiden toimijoiden osalta, joilta ei peritä suhteellista maksua. Tällaisia toimijoita olisivat vanha talletussuojarahasto, vakuusrahasto, kolmannen maan luottolaitoksen edustusto, talletuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisö sekä luottolaitoksen omistusyhteisö. Perusmaksun määrä olisi voimassa olevan lain 6 §:n mukainen

perusmaksu korotettuna 28 prosentilla. Kolmannen maan luottolaitoksen edustuston osalta korotus olisi luottolaitoksia vastaavasti 18 prosenttia. Tällaisia edustustoja ei toimi Suomessa tällä hetkellä.

5 §. Maksupalvelualan toimijoiden maksut. Pykälässä säädettäisiin kaikista sellaisista perusmaksuista ja suhteellisista maksuista, jotka koskisivat maksupalvelualalla toimivia maksuvelvollisia.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin niiden toimijoiden maksusta, jotka maksavat sekä suhteellista maksua että perusmaksua. Tällaisia toimijoita olisivat sähkörahayhteisö, muu maksulaitos sekä ulkomaisen maksulaitoksen sivuliike. Perusmaksun määrä vaihtelisi toimijoiden välillä siten, että kotimaisten toimijoiden perusmaksu olisi 2 740 euroa ja ulkomaisen maksulaitoksen sivuliikkeen maksu olisi 1 370 euroa. Perusmaksun määrä olisi voimassa olevan lain 5 §:n mukainen perusmaksu korotettuna 28 prosentilla.

Säännöksessä tarkoitettujen toimijoiden suhteellinen maksu määräytyisi toimijan liikevaihdon tai taseen perusteella. Kotimaisten sähkörahayhteisöjen suhteellinen maksu olisi 0,003051 prosenttia taseen loppusummasta ja niitä vastaavien ulkomaisten maksulaitosten sivuliikkeiden suhteellinen maksu olisi 0,001017 prosenttia taseen loppusummasta. Kotimaisen muun maksulaitoksen osalta suhteellinen maksu olisi 0,2712 prosenttia liikevaihdosta ja muun ulkomaisen maksulaitoksen sivuliikkeen maksu olisi 0,113 prosenttia liikevaihdosta. Maksu vastaisi näin ollen voimassa olevan lain 4 §:n prosentiosuutta korotettuna 13 prosentilla.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin perusmaksusta niiden toimijoiden osalta, joilta ei peritä suhteellista maksua. Tällaisia toimijoita olisivat maksulaitoslain 7, 7 a ja 7 b §:ssä tarkoitettuja palveluja tarjoavat luonnolliset henkilöt sekä oikeushenkilöt. Perusmaksun määrä olisi voimassa olevan lain 6 §:n mukainen perusmaksu korotettuna 28 prosentilla eli luonnollisten henkilöiden osalta 270 euroa ja oikeushenkilöiden osalta 1 370 euroa.

6 §. Vakuutus- ja eläkealan toimijoiden maksut. Pykälässä säädettäisiin kaikista sellaisista perus- ja suhteellisista maksuista, jotka koskisivat vakuutus- ja eläkealalla toimivia maksuvelvollisia.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin niiden toimijoiden maksusta, jotka maksavat sekä suhteellista maksua että perusmaksua. Tällaisia toimijoita olisivat vahinkovakuutusyhtiö, henkivakuutusyhtiö, erillisyhtiö, kolmannen maan vakuutusyhtiön sivuliike, työeläkevakuutusyhtiö, eläkesäätiö, eläkekassa, lisäeläkekassa, lisäeläkesäätiö, ETA-lisäeläkesäätiö, ETA-lisäeläkekassa, Maatalousyrittäjien eläkelaitos, Merimieseläkekassa, Työllisyysrahasto, Tapaturmavakuutuskeskus, Liikennevakuutuskeskus, Potilasvakuutuskeskus, Ympäristövakuutuskeskus, työttömyyskassojen tukikassa, valtion eläkerahasto, Keva-niminen eläkelaitos, kirkon eläkerahasto, Valtion ydinjätehuoltorahasto sekä työttömyyskassa. Perusmaksun määrä vaihtelisi toimijoiden välillä. Perusmaksun määrä olisi voimassa olevan lain 5 §:n mukainen perusmaksu korotettuna 18 tai 28 prosentilla riippuen toimijasta. Vakuutusyhtiön, erillisyhtiön, Tapaturmavakuutuskeskuksen, Liikennevakuutuskeskuksen, Potilasvakuutuskeskuksen, Ympäristövakuutuskeskuksen, työttömyyskassojen tukikassan sekä työttömyyskassan osalta korotus on 28 prosenttia. Kolmannen maan vakuutusyhtiön sivuliikkeen, työeläkevakuutusyhtiön, Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen, Merimieseläkekassan, Työllisyysrahaston, valtion eläkerahaston, Keva-nimisen eläkelaitoksen, kirkon eläkerahaston sekä Valtion ydinjätehuoltorahaston osalta korotus on 18 prosenttia. Korotusten taso vaihtelee eri toimijoiden kesken, sillä tarve tasapainottaa maksuja vaihtelee toimijan voimassa olevan maksun lähtötason mukaan. Aiemmasta poiketen eläkesäätiön, eläkekassan, lisäeläkekassan, lisäeläkesäätiön, ETA-lisäeläkesäätiön, ETA-lisäeläkekassan

osalta korotus on 200 prosenttia, sillä näiden toimijoiden osalta maksu vaatii tasokorjauksen, jotta maksut vastaisivat paremmin niihin käytettyä arvioitua työmäärää.

Suhteellinen maksu määräytyisi pääosin toimijan kirjanpidollisen taseen loppusumman perusteella, mutta kolmannen maan vakuutusyhtiön sivuliikkeen osalta maksu määräytyisi vakuutusmaksutulon ja työttömyyskassan osalta maksu määräytyisi jäsenmaksutulon perusteella. Maksu olisi toimijasta riippuen 0,0027–0,003051 prosenttia taseen loppusummasta. Jotta maksu olisi kohtuullisessa suhteessa asianomaisen ryhmän valvonnasta arvion mukaan syntyviin kustannuksiin, tasetta korjattaisiin eräissä tapauksissa pykälässä ilmenevällä kertoimella. Kolmannen maan vakuutusyhtiön sivuliikkeen osalta maksu olisi 0,03277 prosenttia vakuutusmaksutulosta. Työttömyyskassan osalta maksu olisi 0,7119 prosenttia jäsenmaksutulosta. Maksut vastaisivat näin ollen voimassa olevan lain 4 §:n prosentiosuutta korotettuna 5–30 prosentilla toimijasta riippuen. Työeläkevakuutusyhtiöiden, valtion eläkerahaston, Keva-nimisen eläkelaitoksen, kirkon eläkerahaston sekä Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen osalta maksut nousevat 5 prosenttia, sillä eläkealan toimijoiden varojen käyttö on lain mukaan tarkasti rajattua. Lisäksi valtion ydinjätehuoltorahaston osalta maksu nousee 5 prosenttia. Voimassa olevan lain mukaan Merimies-eläkekassan osalta sovelletaan suhteellisen maksun laskemisessa kerrointa 0,4. Tälle huojennukselle ei ole löydettävissä enää perusteita, joten siitä luovuttaisiin. Muutoksen myötä Merimieskassan suhteellinen maksu nousisi 250 prosenttia, mutta tosiasiallinen nousu yhdessä perusmaksun kanssa olisi 103 prosenttia.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin perusmaksusta niiden toimijoiden osalta, joilta ei peritä suhteellista maksua. Tällaisia toimijoita olisivat ulkomainen ETA-vakuutusyhtiön sivuliike; vakuutusyhtiön ja vakuutusyhdistyksen omistusyhteisö; vakuutusmeklari; sivutoiminen vakuutusmeklari; vakuutusedustaja ja sivutoiminen vakuutusedustaja, joka on rekisteröity muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa ja jolla on Suomessa sivuliike; ulkomainen ETA-lisäeläkelaitos, jolla on Suomessa sivuliike; Eläketurvakeskus; liikenne- ja potilasvahinkolautakunta; vakuutusyhdistys; sairauskassa sekä muu vakuutuskassa. Perusmaksun määrä olisi voimassa olevan lain 6 §:n mukainen perusmaksu korotettuna 18–75 prosentilla eli perusmaksun määrä ja korotuksen suuruus vaihtelisi eri toimijoiden välillä. Vakuutusyhdistyksen, vakuutuskassan sekä sairauskassan osalta toteutetaan rakenteellinen muutos ja poistetaan suhteellinen maksu kokonaan, sillä niiden maksamat suhteelliset maksut ovat olleet pieniä verrattuna laskutukseen liittyvään hallinnolliseen työhön.

Edellä mainitusta poiketen vakuutusyhtiön omistusyhteisön perusmaksu korotettaisiin 200 prosentilla. Omistusyhteisöjen osalta ryhmävalvonta on korostunut entisestään sääntelyn kehittämisen myötä ja 200 prosentin korotuksella maksu vastaisi paremmin ryhmävalvontaan kohdistettua valvontatyön määrää. Lisäksi Ulkomaisten ETA-vakuutusyhtiöiden sivuliikkeiden osalta maksun rakennetta muutettaisiin siten, että ne maksavat vain perusmaksua, jonka määrä vaihtelisi luokan mukaan siten, että ensimmäiseen luokkaan kuuluvien perusmaksu olisi matalin ja kolmanteen luokkaan kuuluvien perusmaksu olisi korkein. Markkinoilla tapahtuneiden muutosten myötä myös sivuliikkeiden merkitys on kasvanut ja menettelytapavalvontaan kohdistuva työmäärä siten lisääntynyt. Korotuksen myötä perusmaksun on tarkoitus vastata paremmin sivuliikkeisiin kohdistuvaa valvontatyötä. Myös vakuutusedustajan ja sivutoimisen vakuutusedustajan, joka on rekisteröity muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa ja jolla on Suomessa sivuliike, osalta tehtäisiin tasokorotus, jotta maksut vastaisivat paremmin valvontatyön määrää. Maksuja korotettaisiin näiden osalta 500 prosenttia.

7 §. Rahastoalan toimijoiden maksut. Pykälässä säädettäisiin kaikista sellaisista perusmaksuista ja suhteellisista maksuista, jotka koskisivat rahastoalalla toimivia maksuvelvollisia.

Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin niiden toimijoiden maksusta, jotka maksavat sekä suhteellista maksua että perusmaksua. Tällaisia toimijoita olisivat rahastoyhtiö; toimiluvan saanut vaihtoehtorahastojen hoitaja; yhteisö, joka Suomessa toimiluvan nojalla sekä hallinnoi sijoitusrahastoa että hoitaa vaihtoehtorahastoa; ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön sivuliike, joka ei hallinnoi Suomessa sijoitusrahastoa; sellaisen ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön sivuliike, joka hallinnoi Suomessa sijoitusrahastoa; ulkomainen ETA-rahastoyhtiö, jolla ei ole Suomessa sivuliikettä ja joka hallinnoi Suomessa sijoitusrahastoa; sellainen ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajan sivuliike, joka ei hoida Suomessa vaihtoehtorahastoa; sellainen ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajan sivuliike, joka hoitaa Suomessa vaihtoehtorahastoa sekä sellainen ETA-vaihtoehtorahastojen hoitaja, jolla ei ole Suomessa sivuliikettä ja joka hoitaa Suomessa vaihtoehtorahastoa. Perusmaksun määrä vaihtelisi toimijoiden välillä. Perusmaksun määrä olisi voimassa olevan lain 5 §:n mukainen perusmaksu korotettuna 28 prosentilla.

Suhteellinen maksu määräytyisi pääosin toimijan hoitaman rahaston varojen yhteismäärän perusteella. Pykälän 1 momentin 1 ja 2 kohdan osalta varojen yhteismäärällä viitattaisiin käytännössä rahastoyhtiön tai vaihtoehtorahaston hoitajan nettovarallisuuden arvoon. Maksu olisi 0,002373 prosenttia varojen yhteismäärästä 1–3 kohdan osalta. ETA-rahastojen ja ETA-vaihtoehtorahastojen, jotka hallinnoivat tai hoitavat Suomessa rahastoa, maksu olisi 0,001921 prosenttia varojen yhteismäärästä. Sellaisen ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön sivuliikkeen, joka ei hallinnoi Suomessa sijoitusrahastoa, sekä sellaisen ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajan sivuliikkeen, joka ei hoida Suomessa vaihtoehtorahastoa, osalta suhteellinen maksu määräytyisi liikevaihdon perusteella. Maksu olisi edellä mainitun ETA-rahastoyhtiön ja ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajan osalta 0,1582 prosenttia liikevaihdosta. Maksut vastaisivat näin ollen voimassa olevan lain 4 §:n prosenttiosuutta korotettuna 13 prosentilla.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin perusmaksusta niiden toimijoiden osalta, joilta ei peritä suhteellista maksua. Tällaisia toimijoita olisivat rekisteröitymisvelvollisen vaihtoehtorahastojen hoitaja, jolla ei ole rahastoyhtiön toimilupaa; vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 10 luvun 2 §:n 3 momentin mukaisella poikkeusluvalla toimiva; sijoitusrahastolain sekä vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain mukaiset toimiluvalliset säilytysyhteisöt sekä erityinen säilytysyhteisö. Perusmaksun määrä olisi voimassa olevan lain 6 §:n mukainen perusmaksu korotettuna 28 prosentilla.

8 §. Sijoituspalvelualan toimijoiden maksut. Pykälässä säädettäisiin kaikista sellaisista perusmaksuista ja suhteellisista maksuista, jotka koskisivat sijoituspalveluiden saralla toimivia mak-suvelvollisia.

Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin niiden toimijoiden maksusta, jotka maksavat sekä suhteellista maksua että perusmaksua. Tällaisia toimijoita olisivat sijoituspalveluyritys, ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen sivuliike sekä kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen sivuliike. Perusmaksun määrä vaihtelisi toimijoiden välillä. Perusmaksun määrä olisi voimassa olevan lain 5 §:n mukainen perusmaksu korotettuna 28 prosentilla.

Säännöksessä tarkoitettujen toimijoiden suhteellinen maksu määräytyisi toimijan liikevaihdon perusteella. Maksu olisi 0,113–0,3616 prosenttia liikevaihdosta riippuen toimijasta ja vastaisi näin ollen voimassa olevan lain 4 §:n prosenttiosuutta korotettuna 13 prosentilla.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin perusmaksusta niiden toimijoiden osalta, joilta ei peritä suhteellista maksua. Tällaisia toimijoita olisivat sijoittajien korvausrahasto, sijoituspalveluyrityksen omistusyhteisö sekä kolmannen maan yritys, joka tarjoaa palveluja sivuliikettä perustamatta. Perusmaksun määrä olisi voimassa olevan lain 6 §:n mukainen perusmaksu korotettuna 28 prosentilla.

9 §. Arvopaperin liikkeeseenlaskijoiden maksut. Pykälässä säädettäisiin kaikista sellaisista perusmaksuista, jotka koskisivat liikkeeseenlaskijoina toimivia maksuvelvollisia.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin niiden toimijoiden perusmaksusta, jotka harjoittavat jotakin kohdissa 1–7 lueteltua toimintaa. Tällaisia toimijoita olisivat säännellyllä markkinalla Suomessa kaupankäynnin kohteena olevan osakkeen liikkeeseenlaskija; suomalainen yhtiö, jonka liikkeeseenlaskema osake on otettu hakemuksesta kaupankäynnin kohteeksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettulla säännellyllä markkinalla yksinomaan muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa; säännellyllä markkinalla Suomessa kaupankäynnin kohteena olevan muun arvopaperin kuin osakkeen liikkeeseenlaskija; suomalainen yhtiö, jonka liikkeeseenlaskema muu arvopaperi kuin osake on otettu hakemuksesta kaupankäynnin kohteeksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettulla säännellyllä markkinalla yksinomaan muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa; monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena Suomessa hakemuksesta olevan osakkeen liikkeeseenlaskija, monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena Suomessa hakemuksesta olevan muun arvopaperin kuin osakkeen liikkeeseenlaskija. Maksut vaihtelevat toimijasta riippuen 1 370–21 230 euron välillä. Perusmaksun määrä vastaa siis voimassa olevan lain 6 §:n mukaista perusmaksua korotettuna 28 prosentilla. Jos 4–8 tai 10 §:n perusteella oleva maksuvelvollinen harjoittaa myös arvopapereiden liikkeellelaskua, sille voidaan 4–8 tai 10 §:ssä säädetyn maksun lisäksi asettaa tämän pykälän 1 momentissa säädetty perusmaksu kuten 11 §:n 7 kohdassa säädetään.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin siitä, että maksuvelvolliselta peritään maksu kummankin perusteen mukaisesti, jos toimija on osakkeen liikkeeseenlaskija ja sen lisäksi laskenut liikkeeseen myös muita pykälässä tarkoitettuja arvopapereita.

10 §. Muiden toimijoiden maksut. Pykälässä säädettäisiin niistä perusmaksuista ja suhteellisista maksuista, jotka koskisivat muita kuin 4–9 §:ssä mainittuja maksuvelvollisia. Tällaisia toimijoita olisivat 1 §:n 7 kohdassa luetellut maksuvelvolliset. Voimassa olevaa lakia vastaavasti pörssi maksaisi vain suhteellista maksua, joka olisi 1,4012 prosenttia liikevaihdosta, mutta kuitenkin vähintään 50 000 euroa. Maksun määrä olisi voimassa olevan lain 4 §:n mukainen suhteellinen maksu korotettuna 13 prosentilla. Joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain 3 §:n 1 kohdassa tarkoitettu joukkorahoituspalvelun tarjoaja maksaisi sekä suhteellista maksua että perusmaksua; perusmaksu olisi 2 740 euroa ja suhteellinen maksu olisi 0,113 prosenttia liikevaihdosta. Maksun määrä olisi voimassa olevan lain 4 §:n mukainen suhteellinen maksu korotettuna 13 prosentilla ja voimassa olevan lain 5 §:n mukainen perusmaksu korotettuna 28 prosentilla.

Pykälän 3–19 kohdan mukaiset toimijat maksaisivat vain perusmaksua. Maksun määrä olisi 510–356 100 euron välillä toimijasta riippuen. Maksun määrä olisi voimassa olevan lain 6 §:n mukainen perusmaksu korotettuna 28 prosentilla. Kohdassa 11 tarkoitettujen yhteisötunnisteita myöntävän toimijan osalta maksu kuitenkin alenisi 48 prosentilla. Finanssivalvonnan työmäärä LEI-tunnuksiin liittyen on vähentynyt merkittävästi, minkä vuoksi maksua alennettaisiin paremmin valvontatyön määrää vastaavaksi. Kohdassa 16 tarkoitettujen vertailuarvon hallinnoijan osalta maksu ei nousisi, sillä maksua on korotettu elokuussa 2023 voimaan astuvalla lakimuutoksella (HE 278/2022 vp). Pykälän 3 kohtaan on voimassa olevasta laista poiketen yhdistetty sekä arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitettut tilinhoitajat että selvitysosapuolet. Käytännössä arvopaperikeskuksen säännöissä osapuolille myönnetään aina sekä tilinhoitajan että selvitysosapuolen oikeudet.

11 §. Lisämaksut. Pykälässä säädettäisiin sellaisista valvontamaksuista, joita Finanssivalvonnan olisi mahdollista periä 4–10 §:ssä määriteltyjen perusmaksujen ja suhteellisten maksujen lisäksi.

Tällainen lisämaksu olisi mahdollista määrätä maksuvelvollisen harjoittaman toiminnan perusteella. Pykälässä ei säädettäisi uusia lisämaksuvelvoitteita voimassa olevaan lakiin verrattuna eikä lisämaksuja kohdistettaisi kehenkään uuteen toimijaan. Sääntelyä on ainoastaan pyritty selkeyttämään erottamalla lisämaksut omaksi pykäläkseen.

Pykälän 1–15 kohdassa on lueteltu lisämaksun aiheuttavat toimet. Lisämaksut ovat joko prosenttiosuuksia tai euromääräisiä. Lisämaksut vastaavat voimassa olevan mukaisia maksuja korotettuna 13, 18 tai 28 prosentilla. Kohdassa 3 säädetty hajautetun tilinkirjan järjestelmän ylläpitäjän lisämaksu koskisi kaikkia tällaisen järjestelmän ylläpitäjiä, kuten sijoituspalveluyrityksiä, pörssiä ja arvopaperikeskuksia, jotka ovat myös voimassa olevan sääntelyn mukaan maksuvelvollisia tällä perusteella. Kohdan 3 lisämaksuun ei ehdoteta korotusta, sillä maksu on luotu elokuussa 2023 voimaan astuvalla lakimuutoksella (HE 278/2022).

12 §. Valvontamaksun määrääminen. Pykälä vastaisi pääosin voimassa olevan lain 8 §:ä. Pykälän 1 momentin mukaan Finanssivalvonta määräisi valvontamaksun maksettavaksi. Valvontamaksun maksuunpanosta vastaisi Finanssivalvonta ja maksu suoritettaisiin Suomen Pankille. Päätöksessään Finanssivalvonta myös määräisi maksun eräpäivän, joka voi olla aikaisintaan maksuunpanovuoden kesäkuun viimeinen päivä. Maksu voidaan maksaa useammassa erässä, jos Finanssivalvonta niin päättää. Maksupäätös lähetettäisiin maksuvelvolliselle viimeistään 30 päivää ennen eräpäivää.

Pykälän 2 momenttiin otettaisiin säännös siitä, että perusmaksu maksetaan täysimääräisenä siitä huolimatta, että maksuvelvollisuus alkaisi kesken kalenterivuoden, esimerkiksi vuoden lopulla. Momenttiin otetaan myös säännös siitä, että perusmaksua ei palauteta maksuvelvolliselle missään vaiheessa, vaikka maksuvelvollisuus päättyisi kesken kalenterivuoden.

Pykälän 3 momentissa sisältäisi pääosin voimassa olevan lain 8 §:n 2 momenttia vastaavat säännökset siitä, miten maksu määrätään maksun osalta, kun maksuvelvollisuus alkaa kesken kalenterivuoden. Lisäksi momenttiin otettaisiin säännös siitä, jos maksuvelvollisen maksuvelvollisuuden peruste muuttuu yritysjärjestelyn vuoksi kalenterivuoden aikana. Kyseinen momentti koskee vain suhteellista maksua. Ehdotetun säännöksen mukaan suhteellinen valvontamaksu on kahdestoistaosa jokaista kokonaista tai osittaista kalenterikuukautta kohden, jotka ovat vielä jäljellä kyseisenä kalenterivuotena.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin maksun palauttamisesta, jos maksuvelvollisuus päättyy kesken kalenterivuoden. Kyseinen momentti koskee vain suhteellista maksua. Ehdotetun säännöksen mukaan maksetusta suhteellisesta valvontamaksusta palautetaan niin monta kahdestoistaosaa kuukautta kohden kuin täysiä kalenterikuukausia on jäljellä kyseisenä kalenterivuotena. Vakuutus- ja eläkelaitosten osalta momentissa on oma säännöksensä, jonka mukaan suhteellinen valvontamaksu peritään sen kalenterikuukauden loppuun, jonka aikana laitoksen koko vakuutuskanta tai eläkevastuu on luovutettu toiselle vakuutus- tai eläkelaitokselle taikka laitoksen vakuutustoiminnasta johtuvat vastuut on muutoin todistettavasti selvitetty.

Pykälän 5 momentissa todettaisiin selvyuden vuoksi, että valvontamaksun määrää koskeva tieto on julkinen.

Pykälän 6 momentti sisältäisi valtuutuksen Finanssivalvonnalle antaa voimassa olevan lain tapaan tarkempia määräyksiä maksumenettelystä sekä maksun mahdollisesta suorittamisesta useammassa erässä. Momentissa tarkoitetut määräykset olisivat luonteeltaan teknisiä.

13 §. Valvontamaksun määrääminen arvioimalla. Pykälässä säädettäisiin Finanssivalvonnan oikeudesta määrätä valvontamaksu arvioimalla, jos maksuvelvollinen ei ole 15 §:n tiedonantovelvollisuuden mukaan toimittanut niitä tietoja, joita Finanssivalvonta tarvitsee valvontamaksun määräämiseksi.

Pykälän 1 momentin mukaan Finanssivalvonta voisi määrätä valvontamaksun arvioimalla, jos maksuvelvollinen ei ole toimittanut tarvittavia tietoja taikka tiedot ovat ilmeisen virheellisiä tai puutteellisia, minkä vuoksi tietoja ei voi käyttää maksun perusteena. Ajankohta, johon mennessä tiedot tulee antaa Finanssivalvonnalle, on ehdotetun 15 §:n 1 momentin mukaan Finanssivalvonnan määrittämä. Maksupäätöksessä on mainittava arvion perusteet sekä tieto siitä, että päätökseen saa hakea muutosta oikaisuvaatimuksella 16 §:ssä säädetyllä tavalla.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin niistä seikoista, jotka Finanssivalvonnan on otettava huomioon arvioidessaan maksun määrää. Huomioon otettavia seikkoja ovat maksuvelvollisen koko ja markkina-asema, maksuvelvollisen aiempina vuosina ilmoittamat tiedot, vertailutiedot muista vastaavaa toimintaa harjoittavista maksuvelvollisista sekä muut näihin rinnastettavat maksuvelvollisen maksun määräämisperusteeseen vaikuttavat seikat. Finanssivalvonnan pitäisi siis pyrkiä arvioimaan maksun peruste todellista vastaavaksi. Jos on mahdollista, Finanssivalvonnan on vertailtava maksuvelvollisen toimintaa muihin samalla alalla ja saman laatuissa olosuhteissa toimiviin.

Pykälän 3 momentin mukaan Finanssivalvonnan olisi lähetettävä kehoitus maksuvelvolliselle toimittaa tarvittavat tiedot sen uhalla, että maksu määrätään arvioimalla, ellei tietoja toimiteta Finanssivalvonnan asettamassa kohtuullisessa ajassa. Kehotuksen tulisi sisältää tieto arvioidun maksun määrästä.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin Finanssivalvonnalle oikeus oikaista arviomaksuunpanoa vuoden kuluessa arviomaksuunpanoa seuraavan kalenterivuoden alusta. Oikaisun Finanssivalvonta voi tehdä omasta aloitteestaan ja se voitaisiin tehdä maksuvelvollisen hyväksi tai vahingoksi.

14 §. Valvontamaksun alentaminen. Pykälä vastaisi tarkoitukseltaan voimassa olevan lain 7:§ä. Tähän pykälään tehdyillä muutoksilla on tarkoitus tehdä pykälästä helpommin ymmärrettävä ja selkeämpi.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin Finanssivalvonnan oikeudesta periä valvontamaksuina ja muina tuottoina yhteensä määrän, joka kattaa 95 prosenttia Finanssivalvonnan talousarviossa vahvistetuista kustannuksista. Muita tuottoja ovat edellisiltä vuosilta syntynyt ylite tai alite sekä toimenpidemaksut, joista säädetään tarkemmin Finanssivalvonnasta annetussa laissa. Momentissa todettaisiin myös se, että Suomen Pankki vastaa vahvistettujen kustannusten jäljelle jäävästä viidestä prosentista.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin Finanssivalvonnan oikeudesta periä ylitettä eli 1 momentissa määritettyä 95 prosentin rajaa enemmän valvontamaksuja ja muita tuottoja. Ylitettä saisi kuitenkin kerätä enintään määrän, joka vastaa viittä prosenttia Finanssivalvonnan talousarviossa vahvistetuista kustannuksista. Momentissa todettaisiin myös, että ylitettä voitaisiin kerätä vain mahdollista alitetta varten eli tilannetta, jossa valvontamaksuina ja muina tuottoina kerättävä määrä jää alle 1 momentissa määritetyn 95 prosentin.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin siitä, että valvontamaksu on määrättävä alennettuna, jos olisi todennäköistä, että 2 momentissa mainittua ylitettä kertyisi enemmän kuin viisi prosenttia Finanssivalvonnan talousarviossa vahvistetuista kustannuksista. Alentaminen koskisi kaikkia

maksuvelvollisia niiden 4–11 §:ssä säädettyjen maksujen osalta. Alentamista laskettaessa tulisi myös huomioida tuottojen lisäyksenä edellisiltä kalenterivuosilta syntynyt ylite sekä tuottojen vähennyksenä edellisiltä kalenterivuosilta syntynyt alite.

15 §. *Maksuvelvollisen tiedonantovelvollisuus ja Finanssivalvonnan tietojensaantioikeus.* Ehdotettu pykälä vastaisi osittain voimassa olevan lain 11 §:ä.

Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin maksuvelvollisen tiedonantovelvollisuudesta antaa valvontamaksun määräämistä varten Finanssivalvonnalle kaikki kyseistä maksuvelvollista koskevat tiedot, jotka ovat ehdotettujen 4–11 §:n mukaan valvontamaksun perusteena. Tiedot olisi toimitettava viimeistään Finanssivalvonnan määrittämänä ajankohtana. Tarkoituksena on, että tiedot ovat Finanssivalvonnan käytettävissä riittävän ajoissa, jotta maksu voidaan määrätä 12 §:n mukaisesti.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin Finanssivalvonnan tietojensaantioikeudesta valvontamaksun määräämiseksi. Finanssivalvonnasta annetun lain 18 §:n 3 momentissa on viittaussäännös Finanssivalvonnan valvontamaksulakiin tietojensaantioikeudesta. Tarkoitus on, että 1 momentin tiedonantovelvollisuus ei aiheuta kaksinkertaista velvollisuutta raportoida samoja tietoja Finanssivalvonnalle. Finanssivalvonnan tulisi siis käyttää valvontatyön perusteella sillä jo olevia tietoja, jos se on mahdollista.

Pykälän *3 momentti* sisältäisi valtuutuksen Finanssivalvonnalle antaa voimassa olevan lain tapaan tarkempia määräyksiä valvontamaksun määräämiseksi tarvittavista tiedoista sekä niiden toimittamistavasta. Momentissa tarkoitettavat määräykset olisivat luonteeltaan teknisiä.

16 §. *Muutoksenhaku.* Pykälä vastaa voimassa olevan lain 9 §:ä. Pykälässä säädettäisiin muutoksenhausta Finanssivalvonnan antamaan valvontamaksuja koskevaan päätökseen. Pykälän *1 momentin* mukaan päätöksen tyytymättömän olisi ensin tehtävä Finanssivalvonnalle oikaisuvaatimus.

Pykälän *2 momentin* mukaan muutoksenhakuoikeus kohdistuisi ainoastaan Finanssivalvonnan oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan päätökseen. Muutosta saisi hakea valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen.

17 §. *Valvontamaksun viivästyskorke ja periminen ulosottotoimin.* Pykälä sisältää voimassa olevan lain 10 §:ä vastaavat säännökset valvontamaksun viivästyskorosta ja maksun perimisestä ulosottotoimin.

Pykälän *1 momentin* mukaan olisi suoritettava viivästyskorkoa korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisesti, jos valvontamaksua ei makseta viimeistään eräpäivänä.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin valvontamaksun perimisestä ulosottotoimin. Ehdotuksen mukaan valvontamaksu korkoineen saataisiin periä ilman tuomiota tai päätöstä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottotoimin annetussa laissa säädetään.

18 §. *Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset.* Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin lain voimaantuloajankohdasta.

Uudella lailla kumottaisiin voimassa oleva laki. Tätä koskeva säännös olisi pykälän *2 momentissa*. Samalla kumoutuvat näiden lakien nojalla annetut määräykset.

7.2 Ydinenergialaki

52 d §. *Sijoitustoimintaan liittyvä valvonta.* Pykälän 3 momenttiin tehtäisiin lakitekkinen muutos. Viittaus voimassa olevaan valvontamaksulakiin ja sen säädöskokoelmanumeroon päivitetäisiin viittaukseksi uuteen ehdotettuun lakiin Finanssivalvonnan valvontamaksuista.

7.3 Laki valtion eläkerahastosta

7 §. *Valtion eläkerahaston varojen sijoittaminen.* Pykälän 2 momenttiin tehtäisiin lakitekkinen muutos. Viittaus voimassa olevaan valvontamaksulakiin ja sen säädöskokoelmanumeroon päivitetäisiin viittaukseksi uuteen ehdotettuun lakiin Finanssivalvonnan valvontamaksuista. Pykälä säilyisi muutoin sisällöltään muuttumattomana.

7.4 Laki Finanssivalvonnasta

2 §. *Hallinnollinen asema ja sovellettava lainsäädäntö.* Pykälän 3 momenttiin tehtäisiin lakitekkinen muutos. Viittaus voimassa olevaan valvontamaksulakiin ja sen säädöskokoelmanumeroon päivitetäisiin viittaukseksi uuteen ehdotettuun lakiin Finanssivalvonnan valvontamaksuista.

18 §. *Oikeus saada tietoja valvottavalta ja muulta finanssimarkkinoilla toimivalta.* Pykälän 3 momenttiin tehtäisiin lakitekkinen muutos. Viittaus voimassa olevaan valvontamaksulakiin päivitetäisiin viittaukseksi uuteen ehdotettuun lakiin Finanssivalvonnan valvontamaksuista.

7.5 Laki Kevasta

23 §. *Valvontamaksu ja erät muut maksut.* Pykälän 1 momenttiin tehtäisiin lakitekkinen muutos. Pykälän 1 momentin viittaus valvontamaksulakiin päivitetäisiin myös säädöskokoelmanumeroineen viittaukseksi uuteen ehdotettuun lakiin Finanssivalvonnan valvontamaksuista. Pykälän sisältö säilyisi muutoin muuttumattomana.

7.6 Laki evankelis-luterilaisen kirkon eläkerahastosta

13 §. *Maksut kirkon eläkerahastosta.* Pykälän 2 momenttiin tehtäisiin lakitekkinen muutos. Viittaus voimassa olevaan valvontamaksulakiin ja sen säädöskokoelmanumeroon päivitetäisiin viittaukseksi uuteen ehdotettuun lakiin Finanssivalvonnan valvontamaksuista. Pykälän sisältö säilyisi asiasisällöllisesti muuttumattomana.

7.7 Sijoitusrahastolaki

24 luku **Ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön sivuliikkeen perustaminen ja palvelujen tarjoaminen Suomeen**

9 §. *Velvollisuus noudattaa Suomen lainsäädäntöä.* Pykälän 2 momenttiin tehtäisiin lakitekkinen muutos. Viittaus voimassa olevaan valvontamaksulakiin ja sen säädöskokoelmanumeroon päivitetäisiin viittaukseksi uuteen ehdotettuun lakiin Finanssivalvonnan valvontamaksuista. Pykälän sisältö säilyisi asiasisällöllisesti muuttumattomana.

8 Lakia alemman asteinen sääntely

Ehdotetun Finanssivalvonnan valvontamaksuista annetun lain 12 §:n 6 momentin mukaan Finanssivalvonnalla olisi oikeus antaa tarkempia määräyksiä maksumenettelystä sekä maksun

suorittamisesta useammassa kuin yhdessä erässä. Edellä mainitun ehdotetun lain 15 §:n 3 momentin mukaan Finanssivalvonnalla olisi myös oikeus antaa tarkempia määräyksiä valvontamaksun määräämiseksi tarvittavista tiedoista ja niiden toimittamistavasta.

9 Voimaantulo

Ehdotetaan, että lait tulevat voimaan 1.1.2024.

10 Toimeenpano ja seuranta

Finanssivalvonnan toimintaa ja taloutta seuraa Finanssivalvonnan johtokunta. Finanssivalvonta toimii Suomen Pankin yhteydessä. Eduskunnan pankkivaltuusto antaa vuosittain kertomuksen, jossa käsitellään myös Finanssivalvonnan toimintaa, tavoitteiden toteutumista ja valvontamaksuja kertomusvuonna. Pankkivaltuuston kertomus käsitellään vuosittain eduskunnan talousvaliokunnassa, minkä yhteydessä on mahdollista seurata Finanssivalvonnan valvontamaksujen ja kustannusten kehitystä. Vaikka esitetyn lain osalta ei esitetä järjestettävän erityistä seurantaa, pankkivaltuuston kertomus mahdollistaa myös valtioneuvostolle seurata Finanssivalvonnan maksujen kehitystä.

11 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

11.1 Maksujen veronluonteisuus

Perustuslakivaliokunta on aiemmassa lausuntokäytännössään todennut, että Finanssivalvonnan valvontamaksu on valtiosääntöoikeudelliselta luonteeltaan vero. Perustuslakivaliokunnan vaikiintuneen tulkinnan mukaan verona tai veronluonteisena maksuna pidetään rahasuoritusta, joka ei ole korvaus tai vastike julkisen vallan maksuvelvolliselle antamista eduista tai palveluista, eikä maksun suorittaminen ole velvoitetulle subjektille vapaaehtoista, vaan johtuu esimerkiksi sen harjoittaman toiminnan luonteesta (ks. PeVL 41/2004 vp, PeVL 67/2002 vp, s. 3/I ja PeVL 28/2008 vp).

Finanssivalvonnan toiminnasta aiheutuvat hallinnolliset kustannukset katetaan valvontamaksuilla, jotka kerätään valvontamaksulain 1 §:ssä mainituilta maksuvelvollisilta. Esityksen 1. lakiehdotuksella ehdotetaan muutettavaksi Finanssivalvonnan valvontamaksulain mukaisten valvontamaksujen sisäistä systematiikkaa ryhmittelemällä maksuvelvollisia uudella tavalla. Tämä ei kuitenkaan merkitsisi esimerkiksi maksuvelvollisten joukon laajentamista. Valvontamaksupykäliin tehtävillä muutoksilla tavoitellaan sen sijaan lain selkeyttämistä. Samalla ehdotetaan myös mukautettavaksi niitä määriä, joita Finanssivalvonta voi periä valvottaviltaan valvontamaksuina. Maksuina perittävässä olevaa tasoa korotettaisiin, ja maksuvelvollisten välisten maksuosuuksien jakaumaa tasapainotettaisiin suhteessa kuhunkin ryhmään käytettävän valvontatyön määrään. Tämä on tarpeen valvontatyön resursoinnin varmistamiseksi luvuissa 2.2 ja 2.3 kuvatulla tavalla.

Esityksen 1. lakiehdotuksen säännöksiä on arvioitava suhteessa valtion veroja ja maksuja koskevaan perustuslain pykälään. Perustuslain 81 §:n 1 momentin mukaan valtion verosta on säädettävä lailla, joka sisältää säännökset verovelvollisuuden ja veron suuruuden perusteista sekä verovelvollisen oikeusturvasta. Perustuslakivaliokunta on aiemmin todennut voimassa olevan valvontamaksulain täyttävän perustuslain vaatimukset (PeVL 28/2008 vp). Oikeustilan ei katsota muuttuvan tältä osin, joten lakiehdotuksen katsotaan täyttävän yhä perustuslain ja perustuslakivaliokunnan asettamat vähimmäisedellytykset. Finanssivalvonnan keräämät valvontamaksut muistuttavat myös luonteeltaan läheisesti Rahoitusvakausviraston ja rahoitusvakausraaston toiminnasta aiheutuvien hallinnollisten kustannusten kattamiseksi kerättäviä maksuja,

joita perustuslakivaliokunta on tulkintakäytännössään pitänyt (PeVL 35/2014 vp) perustuslain vaatimusten täyttävänä.

Verolaista tulee perustuslakivaliokunnan vakiintuneen käytännön mukaan ilmetä yksiselitteisesti verovelvollisuuden piiri (PeVL 36/2005 vp, s. 3). Valiokunnan käytännön mukaan lain säännösten tulee olla myös sillä tavoin tarkkoja, että lakia soveltavien viranomaisten harkinta veroa määrättäessä on sidottua (ks. esim. PeVL 41/2004 vp ja PeVL 36/2005 vp, s. 2-3). Valvontamaksulakia koskevat ehdotukset sisältävät muutoksia maksun suuruuden määräytymiseen. Esityksen 1. lakiehdotuksen 4–11 § sisältävät yksityiskohtaiset säännökset maksun määräytymisen perusteista, joihin ei kuitenkaan sisälly Finanssivalvonnan harkintavaltaa. Perittävien maksujen määrää rajaa myös Finanssivalvonnan johtokunnan vahvistama talousarvio.

Maksuvelvollisten oikeusturva on voimassa olevassa laissa varmistettu siten, että Finanssivalvonnan päätökseen määrätä valvontamaksu saa vaatia oikaisua Finanssivalvonnalta. Vastaa- vasti Finanssivalvonnan oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen. Maksuvelvollisten oikeusturvaa koskeviin säännöksiin ei ehdoteta muutoksia esityksen 1. lakiehdotuksella. Näillä perustein katsotaan, että lakiehdotukset täyttävät perustuslain asettamat vaatimukset, ja että lait voidaan säätää tavallisessa lainsäätämisyksikössä.

11.2 Maksu arviointiperusteella

Kuten luvussa 11.1 todetaan, valvontamaksu on veronluonteinen ja sitä on siksi arvioitava perustuslain 81 §:n 1 momentin kannalta. Esityksen 1. lakiehdotuksen 13 §:ssä ehdotetaan, että valvontamaksu voidaan määrätä arvioimalla, jos maksun määrittämiseksi vaadittavia tietoja ei ole saatavilla. Perustuslakivaliokunta on viestintämarkkinamaksua ja väylämaksua koskevissa lausunnoissaan (PeVL 44/2005 vp s. 3 ja PeVL 45/2005 vp s. 3) todennut, että arviomaksatuk- sen kaltaiset säännökset viranomaisen arvioon perustuvasta verotuksesta ovat verolainsäädän- nössä yleisiä (esim. verotusmenettelylain 31 §). Valiokunnan mukaan tällaisen sääntelyn taustalla on ajatus, ettei verovelvollisuuteen liittyvän ilmoitus- tai tietojenantovelvollisuuden lai- minlyönti saa merkitä vapautusta veron suorittamisesta. Verovelvollinen voi yleensä välttää ar- vioverotuksen antamalla verotuksen toimittamista varten asianmukaiset tiedot viranomaiselle. Valiokunta on myös lausunnoissaan todennut, että tilanteissa, joissa vaadittavaa tietoa ei ole, ei käytännössä ole oikeasuhtaisuuden ja hyvän hallinnon muiden vaatimusten kannalta asianmu- kaista, vaihtoehtoista, keinoa kuin arvioiminen. Ehdotettu 13 § koskisi vain tilanteita, joissa maksun määrittämiseksi vaadittavia tietoja ei ole annettu lainkaan tai ne on annettu ilmeisen virheellisenä tai puutteellisenä siten, että tiedot eivät voi olla maksun perusteena. Näin ollen arvioiminen on ainut oikeasuhtainen ja hyvän hallinnon muiden vaatimusten kannalta asianmu- kainen keino.

Perustuslakivaliokunnan käytännön mukaan lain säännösten tulee olla myös sillä tavoin tark- koja, että lakia soveltavien viranomaisten harkinta veroa määrättäessä on sidottua (ks. esim. PeVL 28/2008 vp, PeVL 41/2004 vp ja PeVL 36/2005 vp, s. 2-3). Ehdotetussa 13 §:ssä on määritelty ne seikat, jotka Finanssivalvonnan tulee ottaa huomioon arviomaksua määrätessään. Arviointi ei ole siten vapaata harkintaa, vaan siinä on otettava huomioon kaikki käytettävissä oleva tieto liikevaihdon tai taseen suuruuteen vaikuttavista seikoista. Viranomaisen harkinta- vallan käyttöä sitoo merkittävästi se, että valvontamaksu tulee määrätä lakiehdotuksen 4–11 §:ssä mainitulla perusteella.

Perustuslakivaliokunta on viestintämarkkinamaksua ja väylämaksua koskevissa lausunnoissaan todennut, että oikeusturvan kannalta on lisäksi olennaista, että maksupäätöksessä on mainittava arvion perusteet ja että päätökseen voi hakea valittamalla muutosta (PeVL 44/2005 vp s. 3 ja

PeVL 45/2005 vp s. 4). Ehdotetussa 13 §:ssä on vaadittu Finanssivalvontaa ilmoittamaan maksupäätöksen yhteydessä arvion perusteet ja tiedon muutoksenhakumahdollisuudesta. Lisäksi ehdotetussa 16 §:ssä on mahdollistettu arvion oikaisu muutoksenhakuprosessin kautta.

Perustuslakivaliokunta on viestintämarkkinamaksua ja väylämaksua koskevilla lausunnoissaan tuonut esiin myös sen, että lakiehdotusta on hyvän hallinnon vaatimusten asianmukaisen huomioon ottamisen takia aiheellista täydentää säännöksellä viranomaisen velvollisuudesta kehoittaa yritystä arvioinnin uhalla antamaan maksun määräämistä varten tarvittavat tiedot (PeVL 44/2005 vp s. 3 ja PeVL 45/2005 vp s. 4). Ehdotetun 13 §:n mukaan Finanssivalvonnan on annettava kehoitus maksuvelvollisella. Kehotuksessa on mainittava arvioidun maksun määrä.

Näillä perustein katsotaan, että 13 §:n ehdotus maksun määräämisestä arvioimalla täyttää perustuslain asettamat vaatimukset, ja että ehdotettu laki voidaan tämän osalta säätää tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

11.3 Valvontamaksujen alentaminen

Esityksen 1. lakiehdotuksen 14 §:n mukaan Finanssivalvonnalla olisi harkintavaltaa alentaa maksua, mikä tarkoittaa, että valvontamaksun suuruuden perusteet eivät aina ilmenisikään suoraan laista. Näin ollen kyisestä säännöstä on arvioitava suhteessa perustuslain 81 §:n 1 momentin vaatimukseen veron suuruuden perusteiden määräytymisestä lailla. Ehdotetun 14 §:n mukaan Finanssivalvonta voisi kerätä ylitettä enintään 5 prosenttia talousarvion mukaisten kustannusten määrästä mahdollista alitetta varten. Finanssivalvonnalla olisi myös velvollisuus alentaa valvontamaksuja, jos kerätyt valvontamaksut ovat edeltävänä vuonna ylittäneet kustannusten määrän.

Perustuslakivaliokunta on Rahoitustarkastuksen hallintomaksujen alentamisen osalta todennut, että valvontamaksun alentamismenettelyä voidaan pitää asianmukaisena (PeVL 41/2004 vp). Perustuslakivaliokunta on toistanut lausunnossaan Rahoitustarkastuksen hallintomaksusta annetussa lakiehdotuksessa (HE 199/2004 vp) luetellut perustelut. Perustelujen mukaan valvontamaksuja ja -kustannuksia voi olla vaikea mitoitaa vastaamaan toisiaan ja kerättyjä valvontamaksuja saattaa kertyä enemmän kuin kustannuksia. Lisäksi Rahoitustarkastukselta on saattanut jäädä edelliseltä vuodelta ylijäämää, joka lisätään laskelman tuottoihin. Myös pankkien taseet, joiden perusteella valvontamaksu on säädetty, ovat saattaneet muuttua. Perustelujen mukaan valvottavien yhdenvertaisen kohtelun vuoksi on pääsääntönä pidettävä, että maksua alennetaan kaikkien maksuvelvollisten osalta samalla suhteellisella määrällä. Perustuslakivaliokunta on katsonut, että koska alentaminen tapahtuu maksuvelvollisten eduksi ja harkinnan katsotaan olevan sidottua harkintaa, täyttää ehdotus perustuslain 81 §:n 1 momentin vaatimuksen veron suuruuden perusteiden määräytymisestä lailla. Perustuslakivaliokunta pitää kuitenkin asianmukaisena mainintaa siitä, että maksua alennetaan yhdenvertaisesti kaikkien maksuvelvollisten osalta samalla suhteellisella määrällä. Esityksen 1.lakiehdotuksen 14 § vastaa sisällöltään voimassa olevaa lakia Finanssivalvonnan valvontamaksuista ja siten vastaa niitä perusteluita, jonka perusteella perustuslakivaliokunta on arvioinut säännöksen asianmukaiseksi. Perustuslakivaliokunta on myös voimassa olevaa lakia säädettäessä lausunut, että lakiehdotus täyttää valtion verolle asetetut vaatimukset lailla säätämisestä, oikeusturvasta sekä tarkkuudesta (PeVL 28/2008 vp).

Perustuslakivaliokunta on kuitenkin pitänyt välttämättömän sitä, että maksua on alennettava kaikkien maksuvelvollisten osalta siten, että maksua alennetaan kaikilta samassa suhteessa (PeVL 35/2014 vp ja PeVL 41/2004 vp). Lakiehdotuksen 14 §:n alentaminen koskisi kaikkia maksuvelvollisia kuten nykyisinkin.

Ehdotettu säännös vastaa perustuslakivaliokunnan aiempia kantoja. Näin ollen katsotaan, että ehdotettu säännös täyttää perustuslain asettamat vaatimukset ja että ehdotettu laki voidaan tämän osalta säätää tavallisessa lainsäätämisyksessä.

11.4 Finanssivalvonnan oikeus antaa määräyksiä

Perustuslain 80 §:n 2 momentin mukaan viranomainen voidaan lailla valtuuttaa antamaan oikeussääntöjä määräyistä asioista, jos siihen on sääntelyn kohteeseen liittyviä erityisiä syitä eikä sääntelyn asiallinen merkitys edellytä, että asiasta säädettäisiin lailla tai asetuksella. Erityisiä syitä ovat perustuslakia koskevan hallituksen esityksen mukaan lähinnä tekninen ja vähäisiä yksityiskohtia koskeva sääntely, johon ei liity merkittävää harkintavallan käyttöä. Lisäksi sääntelyn kohteeseen liittyvät erityiset syyt saattavat edellyttää usein ja nopeasti muuteltavien säännösten antamista.

Perustuslakivaliokunta on aiemmassa lausuntokäytännössään todennut, että asetuksenantovaltuuksiin verrattuna tällaisiin viranomaisille myönnettäviin valtuuksiin kohdistuu yleistä tarkkarajaisuutta koskeva pidemmälle menevä vaatimus, jonka mukaan valtuuden kattamat asiat on määriteltävä tarkasti laissa (ks. PeVL 34/2012 vp, s. 3/I ja PeVL 10/2016 vp, s. 4–5). Perustuslakivaliokunta on katsonut, että erityinen syy on käsillä esimerkiksi silloin, kun kysymyksessä on tekninen ja vähäisiä yksityiskohtia koskeva sääntely, johon ei liity merkittävää harkintavallan käyttöä. (PeVL 36/2021 vp, s. 4). Perustuslakivaliokunta on kiinnittänyt lausuntokäytännössään huomioita myös siihen, että perustuslain 80 §:n takia on olennaista, että säänneltävästä asiasta on riittävät perussäännökset laissa, ja että valtuus on syytä sijoittaa pääsääntöisesti lain asianomaisen perussäännöksen yhteyteen (PeVL 10/2016 vp, s.5 ja PeVL 49/2014 vp, s. 6). Lisäksi perustuslakivaliokunta on tämänkaltaisissa yhteyksissä vakiintuneesti muistuttanut myös siitä, että perustuslain säännökset rajoittavat joka tapauksessa suoraan valtuussäännösten tulkintaa samoin kuin valtuuksien nojalla annettavien säännösten sisältöä eikä asetuksella tai määräyksellä siten voida antaa yleisiä oikeussääntöjä lain alaan kuuluvista asioista (ks. PeVL 10/2016 vp, s.5, PeVL 10/2014 vp, s. 3/I, PeVL 58/2010 vp, s. 3/I ja PeVL 44/2010 vp, s. 4/II),

Esityksen 1. lakiehdotuksen 15 §:ssä ehdotetaan Finanssivalvonnalle oikeutta antaa määräyksiä valvontamaksun määräämiseksi tarvittavista tiedoista sekä niiden toimittamistavasta. Lisäksi esityksen 1. lakiehdotuksen 12 §:ssä ehdotetaan Finanssivalvonnalle oikeutta antaa määräyksiä maksumenettelystä sekä maksun suorittamisesta useammassa kuin yhdessä erässä. Valtuuksissa olisi täten kyse laissa säädettyjä tietoja täsmällisemmistä ja teknisluonteisista määräyksistä. Määräyksenantovaltuuden alaisista asioista ei olisi tarkoituksenmukaista säätää lain tai asetuksen tasolla, sillä ne kohdistuvat lähinnä erilaisiin käytännön menettelytapoihin. Lisäksi määräysten antaminen edellyttää erityistä asiantuntemusta maksuvelvollisten maksuperusteeksi tarvittavista tiedoista. Perussäännökset on kuitenkin määritelty ehdotetussa laissa.

Edellä mainituilla perusteilla ja riittävän täsmällisesti rajattuina valtuussäännökset voidaan hallituksen käsityksen mukaan hyväksyä tavallisessa lainsäätämisyksessä.

Ponsi

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

Finanssivalvonnan valvontamaksuista

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Maksuvelvollinen

Finanssivalvonnan valvontamaksun ovat velvollisia suorittamaan:

- 1) seuraavat luottolaitosalan toimijat:
 - a) luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (610/2014) tarkoitettu luottolaitos;
 - b) luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettun ulkomaisen ETA-luottolaitoksen sivuliike ja 17 luvussa tarkoitettun kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike;
 - c) luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta annetussa laissa (1199/2014) tarkoitettu vanha talletussuojarahasto;
 - d) luottolaitostoiminnasta annetun lain 13 luvussa tarkoitettua vakuusrahastoa;
 - e) luottolaitostoiminnasta annetun lain 17 luvun 6 §:ssä tarkoitettu kolmannen maan luottolaitoksen edustusto;
 - f) talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa (599/2010) tarkoitettu yhteenliittymän keskusyhteisöä;
 - g) luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu omistusyhteisö.
- 2) seuraavat maksupalvelualan toimijat:
 - a) maksulaitoslaissa (297/2010) tarkoitettu maksulaitos;
 - b) maksulaitoslain 7 §:ssä tarkoitettu maksupalvelun tarjoaja, 7 a §:ssä tarkoitettu sähköisen rahan liikkeeseenlaskija ja 7 b §:ssä tarkoitettu tilitietopalveluiden tarjoaja;
 - c) ulkomaisen maksulaitoksen toiminnasta Suomessa annetussa laissa (298/2010) tarkoitettu ulkomaisen maksulaitoksen sivuliike.
- 3) seuraavat vakuutus- ja eläkealan toimijat:
 - a) vakuutusyhtiölaissa (521/2008) tarkoitettu vakuutusyhtiö ja erillisyhtiö;
 - b) ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa (398/1995) tarkoitettun ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön ja kolmannen maan vakuutusyhtiön sivuliike;
 - c) työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa (354/1997) tarkoitettu työeläkevakuutusyhtiö;
 - d) vakuutusyhdistyslaissa (1250/1987) tarkoitettu vakuutusyhdistys;
 - e) eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetussa laissa (951/2021) tarkoitettu eläkesäätiö ja eläkekassa;
 - f) lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetussa laissa (947/2021) tarkoitettu lisäeläkekassa, lisäeläkesäätiö, ETA-lisäeläkesäätiö ja ETA-lisäeläkekassa;
 - g) vakuutuskassalaissa (948/2021) tarkoitettu sairauskassa ja muu vakuutuskassa;
 - h) maatalousyrittäjän eläkelaiissa (1280/2006) tarkoitettu Maatalousyrittäjien eläkelaitos;
 - i) merimieseläkelaiissa (1290/2006) tarkoitettu Merimieseläkekassa;
 - j) työttömyysetuuksien rahoituksesta annetussa laissa (555/1998) tarkoitettu Työllisyysrahasto;
 - k) työtapaturma- ja ammattitautilaissa (459/2015) tarkoitettu Tapaturmavakuutuskeskus;
 - l) potilasvakuutuskeskuksessa annetussa laissa (949/2019) tarkoitettu Potilasvakuutuskeskus;

- m) ympäristövahinkovakuutuksesta annetussa laissa (81/1998) tarkoitettu Ympäristövakuutuskeskus;
- n) työttömyyskassalaissa (603/1984) tarkoitettu työttömyyskassa ja työttömyyskassojen tukikassa;
- o) valtion eläkerahastosta annetussa laissa (1297/2006) tarkoitettu valtion eläkerahasto;
- p) Kevasta annetussa laissa (66/2016) tarkoitettu Keva-niminen eläkelaitos;
- q) kirkkolaissa (1054/1993) tarkoitettu kirkon eläkerahastoa;
- r) ydinenergialaissa (990/1987) tarkoitettu Valtion ydinjätehuoltorahasto;
- s) vakuutusyhtiön ja vakuutusyhdistyksen omistusyhteisö;
- t) vakuutusten tarjoamisesta annetussa laissa (234/2018) tarkoitettu vakuutusmeklari ja sivutoiminen vakuutusmeklari sekä sellainen vakuutusedustaja ja sivutoiminen vakuutusedustaja, joka on rekisteröity muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa ja jolla on Suomessa sivuliike;
- u) lisäeläkesäätiöstä ja lisäeläkekassoista annetussa laissa (947/2021) tarkoitettu ulkomainen ETA-lisäeläkelaitos, jolla on Suomessa sivuliike;
- v) Eläketurvakeskuksesta annetussa laissa (397/2006) tarkoitettu Eläketurvakeskus;
- w) liikennevakuutuskeskuksesta annetussa laissa (461/2016) tarkoitettu Liikennevakuutuskeskus ja liikenne- ja potilasvahinkolautakunnasta annetussa laissa (959/2019) tarkoitettu liikenne- ja potilasvahinkolautakunta.
- 4) seuraavat rahastoalan toimijat:
- a) sijoitusrahastolaissa (213/2019) tarkoitettu rahastoyhtiö
- b) sijoitusrahastolaissa tarkoitettu säilytysyhteisö sekä mainitun lain nojalla toimiluvan saanut säilytysyhteisö;
- c) sijoitusrahastolaissa tarkoitettun ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön sivuliike;
- d) sijoitusrahastolain 24 luvun 3 §:ssä tarkoitettu sellainen ulkomainen ETA-rahastoyhtiö, jolla ei ole Suomessa sivuliikettä ja joka hoitaa Suomessa sijoitusrahastoa sekä vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain (162/2014) 19 luvun 2 §:ssä tarkoitettu sellainen ETA-vaihtoehtorahastojen hoitaja, jolla ei ole Suomessa sivuliikettä ja joka hoitaa Suomessa vaihtoehtorahastoa;
- e) sellainen vaihtoehtorahastojen hoitaja, jolle on myönnetty vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa (162/2014) tarkoitettu vaihtoehtorahastojen hoitajan toimilupa,
- f) vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa tarkoitettu säilytysyhteisö sekä mainitun lain nojalla toimiluvan saanut säilytysyhteisö;
- g) vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain mukaisesti rekisteröitymisvelvollinen vaihtoehtorahastojen hoitajan, jolla ei ole rahastoyhtiön toimilupaa;
- h) vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 19 luvun 1 §:n 2 momentissa tarkoitettu ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajan sivuliike;
- i) kiinteistörahastolaissa (1173/1997) tarkoitettu kiinteistörahasto;
- 5) seuraavat sijoituspalvelualan toimijat:
- a) sijoituspalvelulaissa (747/2012) tarkoitettu sijoituspalveluyritys ja kolmannen maan yrityksen sivuliike;
- b) sijoituspalvelulain 5 luvun 7 §:ssä tarkoitettu kolmannen maan yritys, joka tarjoaa palveluita sivuliikettä perustamatta;
- c) sijoituspalvelulaissa tarkoitettun ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen sivuliike;
- d) sijoituspalvelulaissa tarkoitettua sijoittajien korvausrahastoa;
- e) sijoituspalveluyrityksen omistusyhteisö.
- 6) seuraavat arvopaperin liikkeeseenlaskijana toimivat toimijat:
- a) kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa (1070/2017) tarkoitettulla säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteeksi Suomessa hakemuksesta otetun arvopaperin liikkeeseenlaskija;
- b) suomalainen yhtiö, jonka liikkeeseen laskema arvopaperi on otettu hakemuksesta kaupankäynnin kohteeksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettulla säännellyllä

markkinalla yksinomaan muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa;

c) kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettu monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteeksi Suomessa hakemuksesta otetun arvopaperin liikkeeseenlaskija;

7) seuraavat muut kuin 1–6 kohdassa tarkoitettut toimijat:

a) kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa (1070/2017) tarkoitettu pörssi ja sen omistusyhteisö;

b) arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa (348/2017) tarkoitettu arvopaperikeskus, mukaan lukien sen perustama kirjausrahasto ja selvitysrahasto, ja sen omistusyhteisö;

c) arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu suomalainen keskusvastapuoli;

d) arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 1 luvun 3 §:n 8 kohdassa tarkoitettu selvitysosapuoli ja 10 kohdassa tarkoitettu tilinhoitaja;

e) OTC-johdannaisista, keskusvastapuolista ja kauppatietorekistereistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 648/2012 2 artiklan 8 kohdassa tarkoitettu finanssialalla toimiva vastapuoli, 9 kohdassa tarkoitettu finanssialan ulkopuolinen vastapuoli ja 10 kohdassa tarkoitettu eläkejärjestelmä, jonka kotivaltio on Suomessa;

f) Suomessa kansainvälisen yhteisötunnistajärjestelmän mukaisia kansainvälisiä yhteisötunnisteita myöntävä toimija;

g) joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain (203/2022) 3 §:n 1 kohdassa tarkoitettu joukkorahoituspalvelun tarjoaja;

h) asunto-omaisuuteen liittyvien kuluttajaluottojen välittäjistä annetun lain (852/2016) 6 §:n mukaisesti rekisteröity ja sellainen asunto-omaisuuteen liittyvien kuluttajaluottojen välittäjä, joka on rekisteröity muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa ja jolla on Suomessa sivuliike;

i) joukkolainanhaltijoiden edustajasta annetussa laissa (574/2017) tarkoitettu rekisteröity edustaja;

j) sellainen vertailuarvon hallinnoija, joka ei ole Finanssivalvonnasta annetun lain 2 momentissa tarkoitettu toimilupavalvottava ja jolle Finanssivalvonta on myöntänyt toimiluvan rahoitusvälineissä ja rahoitussopimuksissa vertailuarvoina tai sijoitusrahastojen arvonkehityksen mittaamisessa käytettävistä indekseistä ja direktiivien 2008/48/EY ja 2014/17/EU sekä asetuksen (EU) N:o 596/2014 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/1011, jäljempänä vertailuarvoasetus, 34 artiklan perusteella;

k) sellainen vertailuarvon hallinnoija, jonka Finanssivalvonta on rekisteröinyt vertailuarvoasetuksen 34 artiklan perusteella;

l) sellainen yleisestä arvopaperistamista koskevasta kehyksestä ja erityisestä kehyksestä yksinkertaiselle, läpinäkyvälle ja standardoidulle arvopaperistamiselle sekä direktiivien 2009/65/EY, 2009/138/EY ja 2011/61/EU ja asetusten (EY) N:o 1060/2009 ja (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/2402, jäljempänä *arvopaperistamisasetus*, 27 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu yhteisö, jolle on myönnetty mainitun asetuksen 28 artiklassa tarkoitettu toimilupa;

m) virtuaalivaluutan tarjoajista annetussa laissa (572/2019) tarkoitettua virtuaalivaluutan tarjoaja;

n) eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annetussa laissa (186/2023) tarkoitettu elinkeinonharjoittaja, lukuun ottamatta mainitun lain 2 §:n soveltamisen piiriin kuuluvia elinkeinonharjoittajia;

o) rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa (699/2004) tarkoitettu ryhmittymän omistusyhteisö;

p) sellainen rahoitusvälineiden markkinoista sekä asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 600/2014, jäljempänä

EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetus, 2 artiklan 1 kohdan 34 alakohdassa tarkoitettu hyväksytyt julkistamisjärjestely ja 36 alakohdassa tarkoitettu hyväksytyt ilmoitusjärjestelmä, jolle Finanssivalvonta on myöntänyt toimiluvan ja jonka valvonnasta se vastaa mainitun asetuksen 27 b artiklan 1 kohdan toisen alakohdan perusteella.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *ulkomaisen ETA-luottolaitoksen luokan I sivuliikkeellä* sivuliikettä, jonka markkinaosuus Suomessa yleisötalletuksilla mitattuna on alle 2 prosenttia;
- 2) *ulkomaisen ETA-luottolaitoksen luokan II sivuliikkeellä* sivuliikettä, jonka markkinaosuus Suomessa yleisötalletuksilla mitattuna on vähintään 2, mutta enintään 10 prosenttia;
- 3) *ulkomaisen ETA-luottolaitoksen luokan III sivuliikkeellä* sivuliikettä, jonka markkinaosuus Suomessa yleisötalletuksilla mitattuna on yli 10 prosenttia;
- 4) *ETA-luottolaitoksen sivuliikkeen laskennallisella taseella* Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 575/2013 mukaisista laitosten vakavaraisuusvalvontaan liittyvää raportointia koskevista teknisistä täytäntöönpanostandardeista annetun komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 680/2014 mukaisesti annettavien tietojen perusteella laskettavien sivuliikkeen kokonaisvarojen määrää;
- 5) *kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen laskennallisella taseella* 4 kohdassa tarkoitettua vastaavaa sivuliikkeen kokonaisvarojen määrää;
- 6) *ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön luokan I sivuliikkeellä* sivuliikettä, jonka vakuutusmaksutulo Suomessa on alle 50 miljoonaa euroa;
- 7) *ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön luokan II sivuliikkeellä* sivuliikettä, jonka vakuutusmaksutulo Suomessa on vähintään 50, mutta enintään 500 miljoonaa euroa;
- 8) *ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön luokan III sivuliikkeellä* sivuliikettä, jonka vakuutusmaksutulo Suomessa on yli 500 miljoonaa euroa.

3 §

Valvontamaksut

Valvontamaksu määrätään kalenterivuositain perusmaksuna, suhteellisena maksuna tai yhdistettynä perusmaksuna ja suhteellisena maksuna siten kuin tässä laissa säädetään.

Perusmaksu on euromääräinen kiinteä maksu.

Suhteellinen maksu lasketaan maksuvelvollisen viimeksi vahvistetun tilinpäätöksen mukaisen taseen loppusumman, vakuutusmaksutulon, hallinnoitujen sijoitusrahastojen tai hoidettujen vaihtoehtorahastojen varojen yhteismäärän, liikevaihdon tai jäsenmaksutulon perusteella siten kuin tässä laissa säädetään. Sijoituspalveluyrityksen liikevaihdoksi katsotaan tuloslaskelman mukaisten tuottojen yhteismäärä siten, että arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan osalta mukaan luetaan nettotuotot. Jos nettotuotto on negatiivinen, se merkitään nolllaksi. Mitä tässä laissa säädetään vaihtoehtorahastojen hoitajista ja niiden hoitamien vaihtoehtorahastojen varojen yhteismäärästä, sovelletaan vastaavasti kiinteistörahastoihin ja niiden varojen määrään. Maksulaitoksen, joka harjoittaa myös maksulaitoslain 9 §:n 2 momentissa tarkoitettua muuta liiketoimintaa, liikevaihdoksi katsotaan muiden maksupalveluiden kuin sähköisen rahan liikkeeseenlaskun osuus maksulaitoksen kokonaisliikevaihdosta. Sähkörahayhteisön, joka tarjoaa myös muita maksupalveluita tai harjoittaa maksulaitoslain 9 §:n 2 momentissa tarkoitettua muuta liiketoimintaa, taseen loppusummaksi katsotaan liikkeessä olevan sähköisen rahan osuus koko sähkörahayhteisön taseen loppusummasta. Osuuden määrittämiseen sovelletaan, mitä maksulaitoslain 30 a §:ssä säädetään.

Jos maksuvelvollisuus syntyy useammalla kuin yhdellä 4–8 §:ssä tai 10 §:ssä säädetyistä perusteista, maksu peritään, jollei jäljempänä toisin säädetä, vain kerran ja sen perusteen mukaan, joka johtaa korkeimpaan maksuun.

Jos omistusyhteisö on samalla toisen konsernin tytäryhteisö, sen emoyhteisöltä ei peritä maksua samalla perusteella.

4 §

Luottolaitosalan toimijoiden maksut

Suhteellista maksua ja perusmaksua maksavien luottolaitosalan toimijoiden maksut määräytyvät seuraavasti:

1) luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitetun talletuspankin ja luottoyhteisön osalta suhteellinen maksu on 0,002781 prosenttia taseen loppusummasta ja perusmaksu on

a) 7 580 euroa, jos kyseessä on liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (1501/2001) tarkoitettu liikepankki, säästöpankkilaissa (1502/2001) tarkoitettu säästöpankkiosakeyhtiö tai osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (423/2013) tarkoitettu osuuspankkiosakeyhtiö; tai

b) 2 530 euroa, jos kyseessä on muu kuin a-kohdassa mainittu luottolaitos;

2) ulkomaisen ETA-luottolaitoksen luokan I sivuliikkeen osalta perusmaksu on 2 530 euroa ja suhteellinen maksu on 0,000927 prosenttia ETA-luottolaitoksen sivuliikkeen laskennallisen taseen loppusummasta;

3) ulkomaisen ETA-luottolaitoksen luokan II sivuliikkeen osalta perusmaksu on 3 790 euroa ja suhteellinen maksu on 0,001442 prosenttia ETA-luottolaitoksen sivuliikkeen laskennallisen taseen loppusummasta;

4) ulkomaisen ETA-luottolaitoksen luokan III sivuliikkeen osalta perusmaksu on 5 080 euroa ja suhteellinen maksu on 0,001854 prosenttia ETA-luottolaitoksen sivuliikkeen laskennallisen taseen loppusummasta;

5) kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen osalta perusmaksu on 3 790 euroa ja suhteellinen maksu on 0,002781 prosenttia kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen laskennallisen taseen loppusummasta.

Pelkkää perusmaksua maksavien luottolaitosalan toimijoiden perusmaksun määrä on:

1) luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta annetussa laissa tarkoitetun vanhan talletussuojarahaston osalta 16 440 euroa;

2) luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitetun vakuusrahaston osalta 2 740 euroa;

3) kolmannen maan luottolaitoksen edustuston osalta 1260 euroa;

4) talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa tarkoitetun talletuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisön osalta 8 220 euroa;

5) luottolaitoksen omistusyhteisön osalta 13 670 euroa.

5 §

Maksupalvelualan toimijoiden maksut

Suhteellista maksua ja perusmaksua maksavien maksupalvelualan toimijoiden maksut määräytyvät seuraavasti:

1) maksulaitoslaissa tarkoitetun sähkörahayhteisön osalta perusmaksu on 2 740 euroa ja suhteellinen maksu on 0,003051 prosenttia taseen loppusummasta;

2) maksulaitoslaissa tarkoitetun muun maksulaitoksen kuin sähkörahayhteisön osalta perusmaksu on 2 740 euroa ja suhteellinen maksu on 0,2712 prosenttia liikevaihdosta;

3) muun kuin sähkörahayhteisöä vastaavan ulkomaisen maksulaitoksen sivuliikkeen, jonka kotivaltio kuuluu Euroopan talousalueeseen, osalta perusmaksu on 1 370 euroa ja suhteellinen maksu on 0,113 prosenttia liikevaihdosta;

4) sellaisen sähkörahayhteisöä vastaavan ulkomaisen maksulaitoksen sivuliikkeen, jonka kotivaltio kuuluu Euroopan talousalueeseen, osalta perusmaksu on 1 370 euroa ja suhteellinen maksu on 0,001017 prosenttia taseen loppusummasta.

Pelkkää perusmaksua maksavien maksupalvelualan toimijoiden perusmaksun määrä on:

1) maksulaitoslain 7, 7 a ja 7 b §:ssä tarkoitettuja palveluja tarjoavan oikeushenkilön osalta 1 370 euroa;

2) maksulaitoslain 7, 7 a ja 7 b §:ssä tarkoitettuja palveluja tarjoavan luonnollisen henkilön osalta 270 euroa.

6 §

Vakuutus- ja eläkealan toimijoiden maksut

Suhteellista maksua ja perusmaksua maksavien vakuutusalan toimijoiden maksut määräytyvät seuraavasti:

1) vakuutusyhtiölaissa (521/2008) tarkoitetun vahinkovakuutusyhtiön osalta perusmaksu on 8 220 euroa ja suhteellinen maksu on 0,00351 prosenttia taseen loppusummasta kerrottuna neljällä;

2) vakuutusyhtiölaissa tarkoitetun henkivakuutusyhtiön osalta perusmaksu on 8 220 euroa ja suhteellinen maksu on 0,00351 prosenttia taseen loppusummasta;

3) vakuutusyhtiölaissa tarkoitetun erillisyyhtiön osalta perusmaksu on 2 740 euroa ja suhteellinen maksu on 0,00351 prosenttia taseen loppusummasta;

4) kolmannen maan vakuutusyhtiön sivuliikkeen osalta perusmaksu on 4 110 euroa ja suhteellinen maksu on 0,03277 prosenttia vakuutusmaksutulosta;

5) työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa (354/1997) tarkoitetun työeläkevakuutusyhtiön osalta perusmaksu on 7 580 euroa ja suhteellinen maksu on 0,002835 prosenttia taseen loppusummasta;

6) eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetussa laissa (951/2021) tarkoitetun eläkesäätiön ja eläkekassan osalta perusmaksu on 2 570 euroa ja suhteellinen maksu on 0,003051 prosenttia taseen loppusummasta;

7) lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetussa laissa tarkoitetun lisäeläkesäätiön, lisäeläkekassan ja ETA-lisäeläkesäätiön ja ETA-lisäeläkekassan osalta perusmaksu on 2 570 euroa ja suhteellinen maksu on 0,003051 prosenttia taseen loppusummasta;

8) maatalousyrittäjien eläkelaislaissa (1280/2006) tarkoitetun Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen osalta perusmaksu on 7 580 euroa ja suhteellinen maksu on 0,002835 prosenttia taseen loppusummasta;

9) merimieseläkelaislaissa (1290/2006) tarkoitetun Merimieseläkekassan osalta perusmaksu on 7 580 euroa ja suhteellinen maksu on 0,0027 prosenttia taseen loppusummasta;

10) työttömyysetuuksien rahoituksesta annetussa laissa (555/1998) tarkoitetun Työllisyysrahaston osalta perusmaksu on 7 580 euroa ja suhteellinen maksu on 0,003051 prosenttia taseen loppusummasta;

11) Tapaturmavakuutuskeskuksen, Liikennevakuutuskeskuksen, Potilasvakuutuskeskuksen, Ympäristövakuutuskeskuksen ja työttömyyskassalaissa (603/1984) tarkoitetun työttömyyskassojen tukikassan osalta perusmaksu on 1 640 euroa ja suhteellinen maksu on 0,003456 prosenttia taseen loppusummasta kerrottuna neljällä;

12) valtion eläkerahastosta annetussa laissa (1297/2006) tarkoitetun valtion eläkerahaston, Kevasta annetussa laissa (66/2016) tarkoitetun Keva-nimisen eläkelaitoksen, kirkkolaissa

(1054/1993) tarkoitetun kirkon eläkerahaston ja ydinenergialaissa tarkoitetun (990/1987) Valtion ydinjätehuoltorahaston osalta perusmaksu on 18 940 euroa ja suhteellinen maksu on 0,002835 prosenttia taseen loppusummasta kerrottuna 0,4:llä;

13) työttömyyskassalaissa tarkoitetun työttömyyskassan osalta perusmaksu on 8 220 euroa ja suhteellinen maksu on 0,7119 prosenttia jäsenmaksutulosta.

Pelkkää perusmaksua maksavien vakuutusalan toimijoiden perusmaksun määrä on:

- 1) ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön luokan I sivuliikkeen osalta 10 000 euroa;
- 2) ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön luokan II sivuliikkeen osalta 50 000 euroa;
- 3) ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön luokan III sivuliikkeen osalta 100 000 euroa;
- 4) vakuutusyhtiön omistusyhteisön osalta 32 000 euroa;
- 5) vakuutusyhdistyksen omistusyhteisön osalta 1 370 euroa;

6) vakuutusten tarjoamisesta annetussa laissa tarkoitetun vakuutusmeklarin ja sivutoimisen vakuutusmeklarin osalta 1 370 euroa ja 247 euron korotus jokaista vakuutusmeklariyrityksen tai yksityisen elinkeinonharjoittajan palveluksessa olevaa valvontamaksun määräämisvuotta edeltävän vuoden päätyttyä rekisteröityä vakuutusmeklaria kohden;

7) vakuutusten tarjoamisesta annetussa laissa tarkoitetun vakuutusedustajan ja sivutoimisen vakuutusedustajan, joka on rekisteröity muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa ja jolla on Suomessa sivuliike, osalta 1 610 euroa;

8) lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetussa laissa tarkoitetun ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen, jolla on Suomessa sivuliike, osalta 1 370 euroa;

9) Eläketurvakeskuksen osalta 12 630 euroa;

10) liikenne- ja potilasvahinkolautakunnan osalta 1 370 euroa;

11) vakuutusyhdistyslaissa (1250/1987) tarkoitetun vakuutusyhdistyksen osalta 1 500 euroa;

12) vakuutuskassalaissa (948/2021) tarkoitetun sairauskassan osalta 1500 euroa;

13) vakuutuskassalaissa tarkoitetun muun vakuutuskassan kuin sairauskassan osalta 1 500 euroa.

7 §

Rahastoalan toimijoiden maksut

Suhteellista maksua ja perusmaksua maksavien rahastoalan toimijoiden maksut määräytyvät seuraavasti:

1) sijoitusrahastolaissa tarkoitetun rahastoyhtiön osalta perusmaksu on 5 480 euroa ja suhteellinen maksu on 0,002373 prosenttia rahastoyhtiön Suomessa hallinnoimien sijoitusrahastojen varojen yhteismäärästä;

2) vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa tarkoitetun toimiluvan saaneen vaihtoehtorahastojen hoitajan osalta perusmaksu on 5 480 euroa ja suhteellinen maksu on 0,002373 prosenttia vaihtoehtorahastojen hoitajan Suomessa hoitamien vaihtoehtorahastojen varojen yhteismäärästä;

3) yhteisön, joka Suomessa toimiluvan nojalla sekä hallinnoi sijoitusrahastoa että hoitaa vaihtoehtorahastoa, osalta perusmaksu on 8 220 euroa ja suhteellinen maksu on 0,002373 prosenttia Suomessa hallinnoitujen sijoitusrahastojen ja hoidettujen vaihtoehtorahastojen varojen yhteismäärästä;

4) sellaisen ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön sivuliikkeen, joka ei hallinnoi Suomessa sijoitusrahastoa, osalta perusmaksu on 2 740 euroa ja suhteellinen maksu on 0,1582 prosenttia liikevaihdosta;

5) sellaisen ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön sivuliikkeen, joka hallinnoi Suomessa sijoitusrahastoa, osalta perusmaksu on 2 740 euroa ja suhteellinen maksu on 0,001921 prosenttia ulkomaisen rahastoyhtiön Suomessa hallinnoimien sijoitusrahastojen varojen yhteismäärästä;

6) ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön, jolla ei ole Suomessa sivuliikettä ja joka hallinnoi Suomessa sijoitusrahastoa, osalta perusmaksu on 2 740 euroa ja suhteellinen maksu on 0,001921

prosenttia ulkomaisen rahastoyhtiön Suomessa hallinnoimien sijoitusrahastojen varojen yhteismäärästä;

7) sellaisen ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajan sivuliikkeen, joka ei hoida Suomessa vaihtoehtorahastoa, osalta perusmaksu on 4 020 euroa ja suhteellinen maksu on 0,1582 prosenttia liikevaihdosta;

8) sellaisen ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajan sivuliikkeen, joka hoitaa Suomessa vaihtoehtorahastoa, osalta perusmaksu on 4 020 euroa ja suhteellinen maksu on 0,001921 prosenttia ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajan Suomessa hoitamien vaihtoehtorahastojen varojen yhteismäärästä;

9) sellaisen ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajan, jolla ei ole Suomessa sivuliikettä ja joka hoitaa Suomessa vaihtoehtorahastoa, osalta perusmaksu on 4 020 euroa ja suhteellinen maksu on 0,001921 prosenttia ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajan Suomessa hoitamien vaihtoehtorahastojen varojen yhteismäärästä.

Pelkkää perusmaksua maksavien rahastoalan toimijoiden perusmaksun määrä on:

1) vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain mukaisesti rekisteröitymisvelvollisen vaihtoehtorahastojen hoitajan, jolla ei ole rahastoyhtiön toimilupaa, osalta 1 370 euroa;

2) vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 10 luvun 2 §:n 3 momentin mukaisella poikkeusluvalla toimivan osalta 2 740 euroa;

3) sijoitusrahastolain mukaisen toimiluvan saaneen säilytysyhteisön osalta 4 110 euroa;

4) vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain mukaisen toimiluvan saaneen säilytysyhteisön osalta 4 110 euroa;

5) sijoitusrahastolain sekä vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain mukaisesti toimiluvan saaneen säilytysyhteisön osalta 6 850 euroa;

6) vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa tarkoitetun erityisen säilytysyhteisön osalta 2 740 euroa.

8 §

Sijoituspalvelualan toimijoiden maksut

Suhteellista maksua ja perusmaksua maksavien sijoituspalvelualan toimijoiden maksut määräytyvät seuraavasti:

1) sijoituspalvelulain (747/2012) 6 luvun 1 §:n 1 ja 3 momentissa tarkoitetun sijoituspalveluyrityksen osalta perusmaksu on 8 220 euroa ja suhteellinen maksu on 0,3616 prosenttia liikevaihdosta;

2) sijoituspalvelulain 6 luvun 1 §:n 2 momentissa tarkoitetun sijoituspalveluyrityksen osalta perusmaksu on 1 370 euroa ja suhteellinen maksu on 0,113 prosenttia liikevaihdosta;

3) ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen osalta perusmaksu on 2 740 euroa ja suhteellinen maksu on 0,1582 prosenttia liikevaihdosta;

4) kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen osalta perusmaksu on 4 110 euroa ja suhteellinen maksu on 0,3616 prosenttia liikevaihdosta.

Pelkkää perusmaksua maksavien sijoituspalvelualan toimijoiden perusmaksun määrä on:

1) sijoituspalvelulaissa tarkoitetun sijoittajien korvausrahaston osalta 4 110 euroa;

2) sijoituspalvelulain 5 luvun 7 §:ssä tarkoitetun kolmannen maan yrityksen, joka tarjoaa palveluja sivuliikettä perustamatta, osalta 4 110 euroa;

3) sijoituspalveluyrityksen omistusyhteisön osalta 1 370 euroa.

9 §

Arvopaperin liikkeeseenlaskijoiden maksut

Arvopaperin liikkeeseenlaskijoiden perusmaksun määrä on:

1) kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettulla säännellyllä markkinalla Suomessa kaupankäynnin kohteena olevan osakkeen liikkeeseenlaskijan osalta 21 230 euroa;

2) suomalaisen yhtiön, jonka liikkeeseenlaskema osake on otettu hakemuksesta kaupankäynnin kohteeksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettulla säännellyllä markkinalla yksinomaan muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa, osalta 17 120 euroa;

3) kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettulla säännellyllä markkinalla Suomessa kaupankäynnin kohteena olevan osakkeen liikkeeseenlaskijan osalta 14 380 euroa, jos liikkeeseenlaskijan kotipaikka ei ole Suomessa tai jos toimija on maksuvelvollinen myös 4–8 tai 10 §:n perusteella;

4) kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettulla säännellyllä markkinalla Suomessa kaupankäynnin kohteena olevan muun arvopaperin kuin osakkeen liikkeeseenlaskijan osalta 4 110 euroa;

5) suomalaisen yhtiön, jonka liikkeeseenlaskema muu arvopaperi kuin osake on otettu hakemuksesta kaupankäynnin kohteeksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettulla säännellyllä markkinalla yksinomaan muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa, osalta 4 110 euroa;

6) kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettussa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena Suomessa hakemuksesta olevan osakkeen liikkeeseenlaskijan osalta 5 480 euroa;

7) kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettussa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena Suomessa hakemuksesta olevan muun arvopaperin kuin osakkeen liikkeeseenlaskijan osalta 1 370 euroa.

Jos osakkeen liikkeeseenlaskija on laskenut liikkeeseen myös muita tässä pykälässä tarkoitettuja arvopapereita, maksuvelvolliselta peritään maksu kummankin perusteen mukaisesti.

10 §

Muiden toimijoiden maksut

Muiden kuin 4–9 §:ssä tarkoitettujen toimijoiden maksut määräytyvät seuraavasti:

1) kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettun pörssin osalta suhteellinen maksu on 1,4012 prosenttia liikevaihdosta, mutta kuitenkin vähintään 50 000 euroa;

2) joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain 3 §:n 1 kohdassa tarkoitettun joukkorahoituspalvelun tarjoajan osalta perusmaksu on 2 740 euroa ja suhteellinen maksu on 0,113 prosenttia liikevaihdosta;

3) arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu arvopaperikeskuksen osalta perusmaksu on 356 100 euroa;

4) arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitettun tilinhoitajan ja selvitysosapuolen osalta perusmaksu on 24 650 euroa;

5) arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitettun keskusvastaapuolen osalta perusmaksu on 205 440 euroa;

6) arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 2 luvun 9 §:n 2 momentissa tarkoitettun selvitysrahaston ja 4 luvun 5 §:ssä tarkoitettu kirjausrahaston osalta perusmaksu on 2 740 euroa;

7) rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa (699/2004) tarkoitettun ryhmittymän omistusyhteisön osalta perusmaksu on 13 700 euroa;

8) pörssin ja arvopaperikeskuksen omistusyhteisön osalta perusmaksu on 13 700 euroa;

9) asunto-omaisuuteen liittyvien kuluttajaluottojen välittäjistä annetun lain 6 §:n mukaisesti rekisteröidyn suomalaisen luotonvälittäjän, joka ei toimi minkään luotonantajan asiamiehenä, osalta perusmaksu on 1 540 euroa;

10) asunto-omaisuuteen liittyvien kuluttajaluottojen välittäjistä annetun lain 2 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitetun ulkomaisen luotonvälittäjän, jolla on Suomessa sivuliike, osalta perusmaksu on 510 euroa;

11) Suomessa kansainvälisen yhteisötunnistejärjestelmän mukaisia kansainvälisiä yhteisötunnisteita myöntävän toimijan osalta perusmaksu on 10 000 euroa;

12) sellaisen markkinarakennetoimija-asetuksen 2 artiklan 8 alakohdassa tarkoitetun finanssialalla toimivan vastapuolen, 9 alakohdassa tarkoitetun finanssialan ulkopuolisen vastapuolen ja 11 alakohdassa tarkoitetun eläkejärjestelmän, joka kuuluu markkinarakennetoimija-asetuksen 4 artiklassa tarkoitetun määritysvelvollisuuden piiriin ja jonka kotivaltio on Suomessa, osalta perusmaksu on 13 700 euroa;

13) joukkolainanhaltijoiden edustajasta annetussa laissa tarkoitetun rekisteröidyn edustajan osalta perusmaksu on 2 740 euroa;

14) EU:n rahoitusvälineiden markkinat –asetuksen 2 artiklan 1 kohdan 34 alakohdassa tarkoitettujen hyväksytyin julkistamisjärjestelyin ja 36 alakohdassa tarkoitettujen hyväksytyin ilmoitusjärjestelmän osalta perusmaksu on 13 700 euroa;

15) sellaisen vertailuarvon hallinnoijan osalta, jonka Finanssivalvonta on rekisteröinyt vertailuarvo-asetuksen 34 artiklan perusteella, perusmaksu on 3 840 euroa;

16) sellaisen vertailuarvon hallinnoijan osalta, joka ei ole Finanssivalvonnasta annetun lain 2 momentissa tarkoitettu toimilupavalvottava ja jolle Finanssivalvonta on myöntänyt toimiluvan vertailuarvoasetuksen 34 artiklan perusteella, perusmaksu on 12 000 euroa;

17) sellaisen arvopaperistamisasetuksen 27 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun yhteisön osalta, jolle on myönnetty mainitun asetuksen 28 artiklassa tarkoitettu toimilupa, perusmaksu on 6 400 euroa;

18) virtuaalivaluutan tarjoajan osalta perusmaksu on 2 740 euroa;

19) eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annetussa laissa tarkoitetun elinkeinonharjoittajan osalta perusmaksu on 15 000 euroa, lukuun ottamatta mainitun lain 2 §:n soveltamisen piiriin kuuluvia elinkeinonharjoittajia.

11 §

Lisämaksut

Edellä 4–10 §:ssä säädetyn lisäksi maksuvelvollinen on velvollinen suorittamaan seuraavat maksut:

1) luottolaitokselle, jonka palkkiotuottojen määrä on suurempi kuin rahoituskate, lisämaksu on 11 360 euroa;

2) jos 10 §:n 1 kohdassa tarkoitettu pörssi, 8 § 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu sijoituspalveluyritys tai 4 §:n 1 momentin 1 kohdan a sekä b alakohdassa tarkoitettu luottolaitos on EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksessa tarkoitettu raportointipalvelujen tarjoaja, jota Finanssivalvonta valvoo mainitun asetuksen 27 b artiklan 2 kohdan ja ensimmäisen kohdan toisen alakohdan nojalla, lisämaksu on 13 700 euroa;

3) jos 10 §:n 1 kohdassa tarkoitettu pörssi, 8 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu sijoituspalveluyritys, 4 §:n 1 momentin 1 kohdan a sekä b alakohdassa tarkoitettu luottolaitos tai 10 §:n 3 kohdassa tarkoitettu arvopaperikeskus ylläpitää hajautetun tilikirjan teknologiaan (DLT) pohjautuvaa monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää tai selvitysjärjestelmää tai DLT-pohjaista kaupankäynti- ja selvitysjärjestelmää, lisämaksu on 30 000 euroa;

4) rahastoyhtiölle, joka tarjoaa omaisuudenhoitoa tai sijoitusneuvontaa, lisämaksu on 0,3616 prosenttia omaisuudenhoidon ja sijoitusneuvonnan liikevaihdosta;

5) vaihtoehtorahastojen hoitajalle, joka tarjoaa vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 3 luvun 2 §:n 2 momentissa tarkoitettua palvelua tai 3 luvun 3 §:ssä tarkoitettua liitännäispalvelua, lisämaksu on 0,3616 prosenttia näiden palvelutoimintojen liikevaihdosta;

6) vaihtoehtorahastojen hoitajalle, jonka hoitama vaihtoehtorahasto on sijoittautunut ETA-valtioon tai kolmanteen maahan, lisämaksu on 0,00113 prosenttia vaihtoehtorahastojen hoitajan ulkomailla hoitamien vaihtoehtorahastojen varojen yhteismäärästä;

7) 4–8 tai 10 §:n perusteella maksuvelvollinen toimija on velvollinen maksamaan myös 9 §:ssä säädettyjä arvopaperin liikkeeseenlaskijan maksuja;

8) edellä 9 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettulle liikkeeseenlaskijalle lisämaksu on 21 910 euroa, jos osakkeelle on EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen 2 artiklan 17 kohdassa tarkoitettut likvidit markkinat;

9) edellä 9 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettulle liikkeeseenlaskijalle lisämaksu on 15 070 euroa, jos osakkeelle on kaupankäynnistä EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen 2 artiklan 17 kohdassa tarkoitettut likvidit markkinat;

10) toimijalle, joka harjoittaa arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitettua tilinhoitaja- ja selvitysosapuolitoimintaa, lisämaksu on 24 650 euroa;

11) toimijalle, joka harjoittaa vakuutusten tarjoamisesta annetussa laissa tarkoitettua vakuutusmeklaritoimintaa ja sivutoimista vakuutusmeklaritoimintaa, lisämaksu on 1370 euroa sekä 250 euron korotus jokaista vakuutusmeklariyrityksen tai yksityisen elinkeinonharjoittajan palveluksessa olevaa valvontamaksun määräämisvuotta edeltävän vuoden päättyessä rekisteröityä vakuutusmeklaria kohden;

12) jos 4 §:n 1 momentin 1 kohdan a sekä b alakohdassa tarkoitettu luottolaitos tai 4 §:n 1 momentin 2–4 kohdassa tarkoitettu ETA-luottolaitoksen sivuliike on sijoitusrahastolaissa tarkoitettu säilytysyhteisö, lisämaksu on 4 110 euroa;

13) jos 4 §:n 1 momentin 1 kohdan a sekä b alakohdassa tarkoitettu luottolaitos, 4 §:n 1 momentin 2–4 kohdassa tarkoitettu ETA-luottolaitoksen sivuliike, 8 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu sijoituspalveluyritys tai 8 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettu ETA-sijoituspalveluyrityksen sivuliike on vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa tarkoitettu säilytysyhteisö, lisämaksu on 4 110 euroa;

14) jos 4 §:n 1 momentin 1 kohdan a sekä b alakohdassa tarkoitettu luottolaitos, 4 §:n 1 momentin 2–4 kohdassa tarkoitettu ETA-luottolaitoksen sivuliike, 8 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu sijoituspalveluyritys tai 8 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettu ETA-sijoituspalveluyrityksen sivuliike on sijoitusrahastolaissa sekä myös vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa tarkoitettu säilytysyhteisö, lisämaksu on 6 848 euroa;

15) jos 4 §:n 1 momentin 1 kohdan a sekä b alakohdassa tarkoitettu luottolaitos, 4 §:n 1 momentin 2–4 kohdassa tarkoitettu ETA-luottolaitoksen sivuliike, 8 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu sijoituspalveluyritys tai 8 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettu ETA-sijoituspalveluyrityksen sivuliike on vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa tarkoitettu erityinen säilytysyhteisö, lisämaksu on 2 739 euroa.

12 §

Valvontamaksun määrääminen

Valvontamaksun määräämisestä ja maksuunpanosta vastaa Finanssivalvonta. Valvontamaksu suoritetaan Suomen Pankille. Valvontamaksu erääntyy maksettavaksi Finanssivalvonnan määräämänä ajankohtana, kuitenkin aikaisintaan kalenterivuoden kesäkuun viimeisenä päivänä. Finanssivalvonnan on lähetettävä maksupäätös maksuvelvolliselle viimeistään 30 päivää ennen ensimmäistä eräpäivää.

Perusmaksu maksetaan kokonaisuudessaan, vaikka maksuvelvollisuus alkaisi kesken kalenterivuoden. Perusmaksua ei palauteta, jos maksuvelvollisuus päättyy kesken kalenterivuoden.

Sille, joka tulee maksuvelvolliseksi kesken kalenterivuoden, ensimmäinen suhteellinen valvontamaksu määrätään kertomalla koko kalenterivuoden maksun kahdestoistaosa niiden kalenterikuukausien lukumäärällä, jotka kokonaan tai osittain sisältyvät maksuvelvollisuuden alka-

misen ja ensimmäisen kalenterivuoden päättymisen väliseen aikaan. Jos maksuvelvollisen maksuvelvollisuuden peruste muuttuu yritysjärjestelyn vuoksi kalenterivuoden aikana, peritään maksu kuten toimittaisiin kalenterivuoden kesken aloittaneen toimijan osalta. Tässä momentissa tarkoitettu ensimmäinen valvontamaksu erääntyy maksettavaksi maksuvelvollisuuden alkamista seuraavan kalenterikuukauden viimeisenä päivänä, ei kuitenkaan ennen 1 momentissa mainittua ajankohtaa.

Jos maksuvelvollisuus päättyy kesken kalenterivuoden, maksuvelvolliselle palautetaan hakemuksesta niin monta kahdestoistaosaa maksetusta suhteellisesta valvontamaksusta kuin maksuvelvollisuuden päättymisen ja kalenterivuoden päättymisen väliseen aikaan sisältyy täysiä kalenterikuukausia. Vakuutus- ja eläkelaitokselta peritään kuitenkin suhteellinen valvontamaksu sen kalenterikuukauden loppuun, jonka aikana laitoksen koko vakuutuskanta tai eläkevastuu on luovutettu toiselle vakuutus- tai eläkelaitokselle taikka laitoksen vakuutustoiminnasta johtuvat vastuut on muutoin todistettavasti selvitetty.

Tieto maksuvelvollisen valvontamaksun määrästä on julkinen.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä maksumenettelystä sekä maksun suorittamisesta useammassa kuin yhdessä erässä.

13 §

Valvontamaksun määrääminen arvioimalla

Valvontamaksu on määrättävä arvioimalla, jos maksun määräämiseen vaadittavia tietoja ei ole annettu tai tiedot ovat ilmeisen virheellisiä tai puutteellisia valvontamaksun määräämiseksi. Maksupäätöksessä on mainittava arvion perusteet ja että päätökseen voi hakea muutosta oikaisuvaatimuksella.

Arvioinnissa on otettava huomioon maksuvelvollisen koko ja markkina-asema, maksuvelvollisen aiempina vuosina ilmoittamat tiedot, vertailutiedot muista vastaavaa toimintaa harjoittavista maksuvelvollisista sekä muut näihin rinnastettavat maksuvelvollisen maksun määräämiseen vaikuttavat seikat.

Finanssivalvonnan on ennen 1 momentissa tarkoitettuun toimenpiteeseen ryhtymistä kehoitettava maksuvelvollista liikevaihdon tai taseen arvioinnin uhalla antamaan valvontamaksun määräämistä varten tarvittavat tiedot Finanssivalvonnan asettamassa kohtuullisessa määräajassa. Kehotuksen tulee sisältää tieto arvioidun valvontamaksun määrästä.

Finanssivalvonta voi oikaista arviomaksuunpanon vuoden kuluessa arviomaksuunpanoa seuraavan kalenterivuoden alusta omasta aloitteestaan, jos asiassa on ilmennyt sellaista uutta selvitystä, joka olisi voinut vaikuttaa asian ratkaisuun.

14 §

Valvontamaksun alentaminen

Finanssivalvonnan perii valvontamaksuina ja muina tuottoina määrän, joka kattaa 95 prosenttia Finanssivalvonnan talousarviossa vahvistetuista kustannuksista. Suomen Pankki vastaa jäljelle jäävästä 5 prosentista.

Finanssivalvonta voi periä valvontamaksuina ja muina tuottoina 1 momentissa mainitun lisäksi enintään määrän (*ylite*), joka vastaa viittä prosenttia Finanssivalvonnan talousarviossa vahvistetuista kustannuksista. Ylitettä peritään kattamaan mahdollisia tilanteita, joissa valvontamaksuina ja muina tuottoina peritty määrä alittaa 1 momentissa säädetyn 95 prosentin määrän (*alite*).

Finanssivalvonnan on määrättävä 12 §:n mukainen valvontamaksu alennettuna, jos olisi todennäköistä, että ylitettä syntyisi enemmän kuin viisi prosenttia Finanssivalvonnan talousarviossa vahvistetuista kustannuksista. Finanssivalvonnan on alennettava kunkin maksuvelvollisen

valvontamaksua samalla suhteellisella määrällä. Valvontamaksun alentamista laskettaessa on otettava huomioon tuottojen lisäyksenä edellisiltä kalenterivuosilta syntynyt ylite sekä tuottojen vähennyksenä edellisiltä kalenterivuosilta syntynyt alite.

15 §

Maksuvelvollisen tiedonantovelvollisuus ja Finanssivalvonnan tietojensaantioikeus

Maksuvelvollisen on valvontamaksun määräämistä varten toimitettava ne tiedot Finanssivalvonnalle, jotka ovat valvontamaksun perusteena 4–11 §:n mukaan. Tiedot on toimitettava viimeistään Finanssivalvonnan määrittämänä ajankohtana.

Finanssivalvonnalla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada 1 §:ssä tarkoitettulta maksuvelvolliselta valvontamaksun määräämiseksi tarpeelliset tiedot. Finanssivalvonnan oikeuteen tarkastaa tietojen oikeellisuus sovelletaan Finanssivalvonnasta annetun lain 24 §:ä.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä valvontamaksun määräämiseksi tarvittavista tiedoista ja niiden toimittamistavasta.

16 §

Muutoksenhaku

Finanssivalvonnan tässä laissa tarkoitettuun päätökseen määrätä valvontamaksu saa vaatia oikaisua 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003). Finanssivalvonnan päätökseen määrätä valvontamaksu ei saa hakea muutosta valittamalla.

Finanssivalvonnan oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen. Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

17 §

Valvontamaksun viivästyskorke ja periminen ulosottoihin

Valvontamaksun viivästyessä sille peritään korkolain (633/1982) 4 §:n 1 momentin mukainen viivästyskorke.

Tämän lain perusteella määrätty valvontamaksu korkoineen saadaan periä ilman tuomiota tai päätöstä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) säädetään.

18 §

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2024.

Tällä lailla kumotaan Finanssivalvonnan valvontamaksusta annettu laki (879/2008) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

2.

Laki

ydinenergiain 52 d §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ydinenergiain (990/1987) 52 d §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 269/2021, seuraavasti:

52 d §

Sijoitustoimintaan liittyvä valvonta

Valvontamaksusta säädetään Finanssivalvonnan valvontamaksuista annetussa laissa (/).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

3.

Laki

valtion eläkerahastosta annetun lain 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan valtion eläkerahastosta annetun lain (1297/2006) 7 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 915/2008, seuraavasti:

7 §

Valtion eläkerahaston varojen sijoittaminen

Finanssivalvonta valvoo rahaston sijoitustoimintaa. Finanssivalvonnan tietojensaanti- ja tarkastusoikeuteen sovelletaan Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 18 ja 24 §:ä. Finanssivalvonta on velvollinen antamaan vuosittain valvonnastaan kertomuksen valtiovarainministeriölle. Valvontamaksusta säädetään Finanssivalvonnan valvontamaksuista annetussa laissa (/).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

4.

Laki

Finanssivalvonnasta annetun lain 2 ja 18 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 2 §:n 3 momentti ja 18 §:n 3 momentti seuraavasti:

2 §

Hallinnollinen asema ja sovellettava lainsäädäntö

Finanssivalvonnan toiminnasta aiheutuvien kustannusten kattamisesta säädetään tämän lain lisäksi Finanssivalvonnan valvontamaksuista annetussa laissa (/).

18 §

Oikeus saada tietoja valvottavalta ja muulta finanssimarkkinoilla toimivalta

Finanssivalvonnan oikeudesta saada tietoja valvontamaksun määräämiseksi säädetään Finanssivalvonnan valvontamaksuista annetussa laissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

5.

Laki

Kevasta annetun lain 23 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Kevasta annetun lain (66/2016) 23 §:n 1 momentti seuraavasti:

23 §

Valvontamaksu ja erät muut maksut

Valvontamaksusta säädetään Finanssivalvonnan valvontamaksuista annetussa laissa (/).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

6.

Laki

evankelis-luterilaisen kirkon eläkerahastosta annetun lain 13 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan evankelis-luterilaisen kirkon eläkerahastosta annetun lain (656/2023) 13 §:n 2 momentti seuraavasti:

13 §

Maksut kirkon eläkerahastosta

Eläketoiminnan kuluihin luetaan myös Finanssivalvonnan valvontamaksuista annetun lain (/) mukainen valvontamaksu, työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta annetun lain (677/2005) 16 §:n mukainen oikeushallintomaksu sekä Eläketurvakeskuksesta annetun lain (397/2006) 5 §:n mukaiset toimintokohtaiset palvelumaksut ja eläkelaitoksen kustannusosuus.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

7.

Laki

sijoitusrahastolain 24 luvun 9 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sijoitusrahastolain (213/2019) 24 luvun 9 §:n 2 momentti seuraavasti:

24 luku

Ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön sivuliikkeen perustaminen ja palvelujen tarjoaminen Suomeen

9 §

Velvollisuus noudattaa Suomen lainsäädäntöä

Edellä 1 momentissa tarkoitettua sijoitusrahastoa hoitavan rahastoyhtiön lupa- ja valvontamaksuihin sovelletaan Finanssivalvonnan valvontamaksuista annettua lakia (/).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä x.x.20xx

Pääministeri

Etunimi Sukunimi

..ministeri Etunimi Sukunimi